

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ÖĞRENCİLERİN NOKTALAMA
İŞARETLERİNİ KULLANIMLARININ
YAZILI ANLATIM ÇALIŞMALARINA
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
İNCELENMESİ**

Murat DEĞİRMENCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ

TEMMUZ - 2018

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**ÖĞRENCİLERİN NOKTALAMA
İŞARETLERİNİ KULLANIMLARININ
YAZILI ANLATIM ÇALIŞMALARINA
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
İNCELENMESİ**

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hasan Güner BERKANT
JÜRİ : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fetih YANARDAĞ
JÜRİ : Doç. Dr. Murat TUNCER

Murat DEĞİRMENCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ

TEMMUZ - 2018

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİLERİN NOKTALAMA İŞARETLERİNİ
KULLANIMLARININ YAZILI ANLATIM ÇALIŞMALARINA
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

Murat DEĞİRMENCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kod No :

Bu Tez / Proje ...../...../..... Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oy Birliği / Oy Çokluğu ile Kabul Edilmiştir.

Doç. Dr.
Hasan Güner BERKANT
BAŞKAN

Dr. Öğr. Üyesi
Mehmet Fetih
YANARDAĞ
ÜYE

Doç. Dr.
Murat TUNCER
ÜYE

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Abdullah SOYSAL
Enstitü Müdürü

Bu çalışma.....tarafından
desteklenmiştir.
Proje No:.....

Not: Bu tez ve projede kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin,
çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir
ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ÖĞRENCİLERİN NOKTALAMA İŞARETLERİNİ
KULLANIMLARININ YAZILI ANLATIM
ÇALIŞMALARINA VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
GÖRE İNCELENMESİ**

Murat DEĞİRMENCİ

Danışman: Doç. Dr. Hasan Güner BERKANT

Yıl : 2018 , Sayfa: 86 + X

Jüri : Doç. Dr. Hasan Güner BERKANT (Başkan)
: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fetih YANARDAĞ(Üye)
: Doç. Dr. Murat TUNCER (Üye)

Bu araştırmada, ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri yazılı anlatım çalışmaları ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel bir çalışma olup olgubilim(fenomenolojik) desende ele alınmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2017-2018 eğiti-öğretim yılında Kahramanmaraş ili merkez ilçelerinde bulunan liselerde öğrenim gören amaçlı örnekleme göre seçilmiş 100 öğrenci ve liselerde görev yapan 25 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verileri, yazılı anlatım çalışma kağıdı ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Yazma çalışmasıyla elde edilen dokümanlar betimsel analiz; görüşme formları içerik analizi yapılarak bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre, ayrı yazılan birleşik kelimeler, bitişik yazılan birleşik kelimeler, -ki ve -de eki, büyük harflerin yazımı, sayıların yazımı, kelimenin doğru yazımı ve hece-satır bölünmesinde daha az; “ki” ve “de” bağlacı, soru ekinin yazımında daha çok yazım yanlışı yaptıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin, noktalama işaretlerinden nokta, soru işareti, kesme işareti, çift tırnak, kısa çizgi, uzun çizgi ve yay ayraçının kullanımında daha az noktalama yanlışı yaptıkları; virgül, iki nokta, noktalı virgül ve üç noktanın kullanımda daha çok noktalama yanlışı yaptıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin büyük harflerin ve noktalı virgülün yazımında hata yaptıkları, akademik başarıları düşük öğrencilerin ve 9. sınıf öğrencilerinin konuyu öğrenemedikleri için yazım ve noktalama hatası yaptıkları, öğretmenlerin, öğrencilere yazım ve noktalama

hatalarıyla ilgili dönüt verdikleri, yazım ve noktala hatalarının giderilmesi için toplumsal farkındalık oluşturulması ve öğrencilere yazma çalışması yaptırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazılı Anlatım, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri, Ortaöğretim, Türk Dili ve Edebiyatı

**DEPARTMENT OF CURRICULUM AND INSTRUCTION
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY**

ABSTRACT

MA THESIS

**EXAMINATION OF STUDENTS' USE OF
PUNCTUATION MARKS ACCORDING TO WRITTEN
EXPRESSION STUDIES AND TEACHER OPINION**

Murat DEĞİRMENÇİ

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Hasan Güner BERKANT

Year : 2018 , Pages: 86+X

**Jury : Assoc. Prof. Dr. Hasan Güner BERKANT (Chairperson)
: Asst. Prof. Dr. Mehmet Fetih YANARDAĞ(Member)
: Assoc. Prof. Dr. Murat TUNCER(Member)**

In this study it is aimed to examine the written expression skills of high school students according to their written expression studies and teacher's opinions. The research is qualitative and has been studied in the phenomenological pattern. The sample of the study is composed of 100 students and 25 teachers working in high schools selected according to the sample for education in high schools in the central districts of Kahramanmaraş province in 2017-2018 academic year. Research data were collected using written expression paper and semi-structured interview form. Documents obtained by writing work descriptive analysis interview forms content analysis and findings were obtained. According to the research findings it has been determined that separate typed words adjacent typed words -de and -ki attachment spelling of capital letters the correct spelling of numbers the correct spelling of the word and the hyphenation of the line and the spelling of the conjunctive question adjective are more misspelled. It was determined that the students made fewer punctuation errors in the use of punctuation marks question marks apostrophe double quotation marks short line long line and spring bracket they made more punctuation errors in the use of commas two points semicolons and three points. In addition, it was

concluded that students with capital letters and semicolons, low academic achievement, and ninth grade students should make typewriters and punctuation errors because they cannot learn the subject, and that teachers should give feedback to students about typewriters and punctuation errors, and that social awareness and writing exercises should be performed to eliminate typewriters and punctuation errors.

Keywords: Written Expression, Writing Rules, Punctuation, High School, Turkish language and literature

ÖN SÖZ

Araştırmanın her aşamasında bana rehberlik eden, bilgi ve deneyimleriyle bu çalışmanın ortaya çıkmasında büyük katkıları olan değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Hasan Güner BERKANT'a, araştırmanın daha nitelikli olmasına katkı sağlayan jüri üyeleri Sayın Doç. Dr. Murat TUNCER ve Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fetih YANARDAĞ'a teşekkür ederim. Verilerin analizi sürecinde desteğini aldığım melsektaşım Sayın Emrah BİÇKES'e, fikirleriyle bana yardımcı olan değerli arkadaşım Gökay ATILGAN'a, verilerin toplanmasında yardımlarını benden esirgemeyen meslektaşlarıma, özellikle Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerine, öğrencilere teşekkür ederim. Ayrıca, araştırma süresince manevi desteklerini aldığım eşim Melike KARATAŞ DEĞİRMENCİ'ye, aileme teşekkür ederim.

Murat DEĞİRMENCİ
Temmuz - 2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	iii
ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLOLAR LİSTESİ.....	xi
EKLER LİSTESİ.....	x
1. GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	3
Araştırmanın Önemi.....	4
Sayıtlılar.....	4
Sınırlılıklar.....	4
Tanımlar.....	5
2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ARAŞTIRMALAR.....	6
3. KURAMSAL AÇIKLAMALAR.....	15
3.1. Dil Kavramı.....	15
3.1.1. Dilin Özellikleri.....	15
3.1.2. Dil ve İletişim.....	16
3.2. Anlatım Türleri.....	16
3.2.1. Sözlü Anlatım.....	17
3.2.2. Yazılı Anlatım.....	17
3.2.2.1. Yazılı Anlatımın Öğeleri.....	18
3.2.2.1.1. Amaç.....	18
3.2.2.1.2. Konu.....	19
3.2.2.1.3. Plan.....	19
3.2.2.1.4. İçerik.....	19
3.2.2.2. Yazılı Anlatımda Kullanılan Anlatım Biçimleri.....	19
3.2.2.2.1. Öyküleyici Anlatım.....	19
3.2.2.2.2. Betimleyici/Tasvir Edici Anlatım.....	20
3.2.2.2.3. Açıklayıcı Anlatım.....	20
3.2.2.2.4. Tartışmacı Anlatım.....	20

3.2.2.3. Yazım Kuralları.....	21
3.2.2.3.1. Büyük Harflerin Yazımı.....	21
3.2.2.3.2 Sayıların Yazımı	22
3.2.2.3.3. Birleşik Sözcüklerin Yazımı.....	22
3.2.2.3.4. Ayrı Sözcüklerin Yazımı.....	22
3.2.2.3.5. de Eki ve Bağlacının Yazımı	23
3.2.2.3.6. ki Eki ve Bağlacının Yazımı.....	23
3.2.2.3.7. mi Soru Ekinin Yazımı.....	23
3.2.2.3.8. İle Sözcüğünün Yazımı	23
3.2.2.3.9. Kısaltmaların Yazımı	23
3.2.2.3.10. Pekiştirmeli Sözlerin Yazımı.....	23
3.2.2.3.11. İkilemelerin Yazılışı.....	23
3.2.2.3.12. Satır Sonunda Kelimelerin Bölünmesi.....	23
3.2.2.3.13. Alıntı Kelimelerin Yazımı.....	24
3.2.2.3.14. Deyimlerin Yazımı.....	24
3.2.2.4. Noktalama İşaretleri.....	24
3.2.2.4.1. Nokta	24
3.2.2.4.9. Uzun çizgi	26
3.2.2.4.10. Çift tırnak işareti.....	26
3.2.2.4.11. Tek tırnak işareti.....	27
3.2.2.4.12. Kesme işareti.....	27
3.3. Yazma.....	27
3.3.1. Yazma Yöntemleri.....	27
3.4. Yazma Eğitimi	30
3.4.1. Okul Öncesi Yazma Eğitimi	31
3.4.2. İlkokul ve Ortaokulda Yazma Eğitimi.....	31
3.4.3. Ortaöğretimde Yazma Eğitimi	32
3.5. Yazım	39
3.6. Yazma Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar	39
4. YÖNTEM.....	42
4.1. Araştırmanın Modeli	42
4.2. Araştırmanın Örnekleme.....	42

4.3. Veri Toplama Araçları	44
4.4. Verilerin Toplanması.....	45
4.5. Verilerin Analizi	45
5. BULGULAR.....	47
5.1. Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Yazım ve Noktalama Yanlışlarına İlişkin Bulgular.....	47
5.1.1. Yazım Yanlışlarına İlişkin Bulgular	47
5.1.2. Noktalama Yanlışlarına İlişkin Bulgular	53
5.2. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Yazım ve Noktalama Yanlışlarıyla İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	59
6. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	70
6.1. Sonuç.....	70
6.1.1. Yazım Kurallarının Kullanımına İlişkin Sonuçlar.....	70
6.1.2. Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Sonuçlar	70
6.1.3. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar	71
6.2. Tartışma.....	72
6.3. Öneri.....	77
6.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	77
6.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	78
KAYNAKÇA.....	79
EKLER.....	87
ÖZ GEÇMİŞ.....	133

TABLolar LİSTESİ

Tablolar	Sayfa
Tablo 3.1. Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı Yazma Kazanımları.....	35
Tablo 4.1. Öğrencilerle İlgili Kişisel Bilgiler	43
Tablo 4.2. Öğretmenlerle İlgili Kişisel Bilgiler	43
Tablo 5.1. Ayrı Yazılan Birleşik Kelimelerle İlgili Bulgular	47
Tablo 5.2. Bitişik Yazılan Birleşik Kelimelere İlişkin Bulgular	48
Tablo 5.3. “de” Bağlacının Kullanımına İlişkin Bulgular	48
Tablo 5.4. –ki Ekinin Kullanımına İlişkin Bulgular	49
Tablo 5.5. “ki” Bağlacının Kullanımına İlişkin Bulgular	49
Tablo 5.6. Soru Ekinin(mı, mi) Kullanımına İlişkin Bulgular	50
Tablo 5.7. Kısaltmaların Kullanımına İlişkin Bulgular	51
Tablo 5.8. Büyük Harflerin Kullanımına İlişkin Bulgular.....	51
Tablo 5.9. Sayılarına Yazımına İlişkin Bulgular.....	52
Tablo 5.10. –de Ekinin Kullanımına İlişkin Bulgular	52
Tablo 5.11. Hece-Satır Bölünmesinin Kullanımına İlişkin Bulgular	53
Tablo 5.12. Kelimenin Yanlış Yazımına İlişkin Bulgular	53
Tablo 5.13. Noktanın(.) Kullanımına İlişkin Bulgular	54
Tablo 5.14. Virgülün(,) Kullanımına İlişkin Bulgular.....	54
Tablo 5.15. İki Noktanın(:) Kullanımına İlişkin Bulgular	55
Tablo 5.16. Noktalı Virgülün(;) Kullanımına İlişkin Bulgular	55
Tablo 5.17. Soru İşaretinin(?) Kullanımına İlişkin Bulgular	56
Tablo 5.18. Kesme İşaretinin(‘) Kullanımına İlişkin Bulgular	57
Tablo 5.19. Ünlem İşaretinin(!) Kullanımına İlişkin Bulgular	57
Tablo 5.20. Üç Noktanın(...) Kullanımına İlişkin Bulgular	58
Tablo 5.21. Çift Tırnak(“ ”) İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular.....	58
Tablo 5.22. Kısa Çizginin(-) Kullanımına İlişkin Bulgular	58
Tablo 5.23. Yay Ayracın[( )] Kullanımına İlişkin Bulgular	59
Tablo 5.24. Uzun Çizginin(–) Kullanımına İlişkin Bulgular	59
Tablo 5.25. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaştıkları Yazım Hatalarına İlişkin Bulgular	60
Tablo 5.26. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaştıkları Noktalama Hatalarına İlişkin Bulgular.....	61
Tablo 5.27. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaştıkları Yazım ve Noktalama Hatalarının Nedenleriyle İlgili Görüşleri.....	62
Tablo 5.28. Öğrencilerin, Yazılı Anlatımlarında Yazım ve Noktalama Hatalarının Nedenleriyle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	63
Tablo 5.29. Öğretmenlerin, Öğrencilere Yazım ve Noktalama Hatalarıyla İlgili Dönüt Verme Durumlarına İlişkin Görüşleri	64
Tablo 5.30. Yazım ve Noktalama Hatası Yapan Öğrencilerle İlgili Öğretmen Görüşleri.....	65
Tablo 5.31. Yazım ve Noktalama Hatalarını Sıkça Yapan Sınıflara İlişkin Öğretmen Görüşleri	66
Tablo 5.32. Öğrencilerin Yazım ve Noktalama Hatalarının Giderilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	67
Tablo 5.33. Öğrencilere Yazılı Anlatım Becerisinin Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri	68

EKLER LİSTESİ

- EK-1: Yazılı anlatım çalışma kağıdı
- EK-2: Görüşme formu
- EK-3: Ayrı yazılan birleşik kelimeler
- EK-4: Bitişik yazılan birleşik kelimeler
- EK-5: “de” bağlacı
- EK-6: -ki eki
- EK-7: “ki” bağlacı
- EK-8: Soru eki
- EK-9: Kısaltmaların yazımı
- EK-10: Büyük harflerin yazımı
- EK-11: Sayıların yazımı
- EK-12: -de eki
- EK-13: Hece-satır bölünmesi
- EK-14: Kelimelerin yazımı
- EK-15: Nokta
- EK-16: Virgül
- EK-17: İki nokta
- EK-18: Noktalı virgül
- EK-19: Soru işareti
- EK-20: Kesme işareti
- EK-21: Ünlem işareti
- EK-22: Üç nokta
- EK-23: Çift tırnak
- EK-24: Kısa çizgi
- EK-25: Yay ayraç
- EK-26: Uzun çizgi
- EK-27: Yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili örnekler

1. GİRİŞ

İnsan doğası gereği yeteneklerini sergilemek ister. Bu istek, kişilerin ilgi alanlarına ve becerilerine göre farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Söz gelimi kimi insanlar kas gücü ve el becerilerini kullanarak bir ürün ortaya koyarken kimileri de zihninde ürettiği duygu, düşünce ve hayalleri birtakım analiz ve sentezlerle somut hale getirir. Resim, müzik, heykel, mimari ve bunların dille ifadesi olan güzel konuşma ve yazma zihnin ürettiği faaliyetlerden birkaçıdır. Bu faaliyetlerden güzel konuşma ve yazma, insanlarda estetik bir zevk uyandırmasının yanında insanların birbirleriyle iletişimlerini sağlamak gibi bir özelliğe sahiptir.

Sanat ya da zanaat olsun insan eserini meydana getirirken uzun deneyimler sonucu elde ettiği bilgi ve becerileri zaman ve çabayla kazanır. Bu çaba ve gayret ortaya çıkacak ürünün niteliğini belirler. Bu durum dil için de geçerlidir. Dili en iyi kullanmanın yollarından biri yazılı anlatımdır. Yazılı anlatım, çeşitli duygu, düşünce, hayal ya da olayların dilin en iyi şekilde kullanılarak bir plana uygun bir biçimde başkalarına aktarılması ve geleceğe ulaştırılarak kalıcılığının sağlanmasına olanak tanıyan bir araç olarak tanımlanabilir (Aktaş ve Gündüz, 2002: 61).

İnsanlar yazı ya da konuşma yolunu kullanarak iletişimi gerçekleştirir. Yazı, bir konuyla ilgili paragrafların bir başlık altında toplanmasıdır. Yazma da yazılı anlatımın en önemli ögesi olarak değerlendirilebilir. Yazma eylemi kişinin içindekilerin dışa vurumudur. Yazmak ise bu duygu ve düşünceleri yazıya geçirme işi olarak tanımlanabilir (Göçer, 2010: 178). Çevremizde gördüğümüz kişileri, onların yaşam deneyimlerini gözlemleyip özümser; birikim, dünya görüşümüz ve deneyimlerimizle harmanlayıp yeni anlam ve nitelikler yükleyerek yeniden yazarız. Yazmak, düşüncelerin çözümlenmesi, hayatı anlamamanın bir yoludur. Yazmak hayatı keşfetmek, diğer insanları ve evreni anlamaya ve tanımaya çalışmaktır. Yazmak, psikomotor bir beceri olmanın yanında, belki daha önemlisi, bilişeldir. Bilişsel olarak yazma, hafıza kapasitesinin yazma çalışmalarıyla artırılması, çocukların yazılı metin üretmeleri yazma çalışmaları, metin yazma konusunda akıcı düşünceleri ve el yazısının geliştirilmesiyle ilişkilidir (Kellogg ve Raulerson, 2007: 5-6).

Yazının bazı özellikleri onu, sözün önüne geçirdiği düşünülebilir. Yazının kalıcı, sözün ise kısa süreli olması, yazının bir tür bellek görevi görmesini sağlar. Çağlar, zamanlar arası iletişim yazı yoluyla sağlanmıştır. Kuşaklar arası köprü vazifesi gören yazı toplumun temel unsurlarındandır. Yazının düşünce, görüş ve fikirleri belirlemede, yaymada büyük payı vardır. Yazı, bireyin duygu ve düşüncelerini aktarmasını sağlayan kişisel bir ihtiyaç olarak da değerlendirilebilir (Yücel, 2012:37-38). Bireyin yazması, yazdıklarını geleceğe aktarması, yazılanların nesiller arası köprü oluşturması, fikirlerini yayması için yazma becerisini kazanması gerekir.

Yazma becerisi, bireyin duygu, düşünce ve hayallerini bir kompozisyon haline getirmesiyle oluşan, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmayı sağlayan bir süreç olarak tanımlanabilir. Bahsedilen bu süreçte duygu, düşünce ve hayaller düzenlenirken konuyla ilgili incelemelerde bulunulur. Yazma becerisi doğuştan getirilen bir yetenek değildir. Ancak bu becerinin geliştirilmesi için eğitim çalışmaları ve uygulamalar yapmak gerekir (Erkan ve Aykaç, 2014: 601). Bireyin sahip olduğu bilgileriyle yeni öğrendiği bilgiler arasında bir bağ kurması beklenir (Tiryaki ve Demir, 2016: 19).

Problem Durumu

Gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurabilmek için insanların yetiştirilmesinde eğitimin önemi büyüktür. Bireyler, değişim ve gelişime ayak uydurabilmek için üst düzey bilgi ve becerilere sahip olmalıdır. Bireylerin duygu ve düşüncelerini etkili bir biçimde

anlatabilmesi için dil ve zihinsel becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Düşünen ve bilişsel süreçleri etkin kullanması gereken insanların yetiştirilmesinde dil ve dilin kullanımı önemli görülmektedir (Yağcı, vd., 2012: 2). Eğitimli insan, duygu, düşünce ve ihtiyaçlarını ifade edebilecek yeterliliğe sahip olan, başka insanlarla sosyal ilişkiler geliştirebilen, sorunları çözme konusunda araştırma, inceleme yapabilecek kişidir. Eğitimli insanın aynı zamanda dil becerileri gelişmiştir. Dilini iyi kullanan kişi aile ve çevresiyle olan ilişkilerinde, meslek hayatında, sözlü ve yazılı anlatımlarında daha başarılı olabilir (Susar, 2001: 53-54). İnsanın bu başarıya ulaşabilmesi için dili iyi kullanması gerekir.

Dil, insanlar arası iletişimi sağlayan, insanı toplumla bütünleştiren, toplumun bireylerini bir araya getirerek millet olmaya doğru götüren, düşünme, anlama ve anlamlandırmanın önemli aracıdır (Erdem ve Topbaş, 2017: 466). İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan en temel araç dildir. Dilin yazı ve söz olmak üzere iki unsuru vardır. Yazı dilin varlığını sürdürmesinde büyük bir etkiye sahiptir. Yazının, söze göre daha kalıcı olması onun önemini artırmaktadır. Dillerin meydana gelmesinde ve varlığını sürdürmesinde yazının etkisi söze göre daha etkili ve güçlüdür. Bu gücün nedeni, biraz da yazının doğasında var olan kuralcı, katı yapısıdır. Örnek vermek gerekirse, *gel-* fiilinin şimdiki zaman ve I. tekil kişi ile çekimlenmiş biçimi, ağızlarda birbirinden çok değişik biçimlerde söylenirken yazı dilinde, bütün farklı söyleyişleri bir kenara bırakarak, *geliyorum* şeklinde yazılır (Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu, 2005: 17-18). Çocuklar okul öncesinde genellikle sözlü iletişimi kullanır. Sözlü iletişimde aynı sözcüğün birbirinden farklı söyleniş şekilleriyle karşılaşmak mümkündür. Ancak yazıda sözcüklerin tek şekli vardır. Bu, tüm yazılarda aynı şekilde karşımıza çıkar.

Okulların amaçlarından biri de iletişim için gereken dili öğrencilere öğretmektir. Konuşma, okuma, yazma ve dinleme okulların öğrenciye kazandırmayı amaçladığı becerilerdir. Bu becerilerden özellikle okuma ve yazma becerisi okullarda öğretilmeye çalışılır. Ortaöğretimde Türk edebiyatı, Türk dili ve edebiyatı ve dil ve anlatım derslerinin amaçlarından ikisi de bu becerileri öğrenciye kazandırmaktır. Bu derslerin içeriği okuma ve yazma becerisini kazandıracak öğeleri kapsar. Öğrenciler aldıkları bu derslere ve gördükleri eğitime rağmen yazma becerisini kazanma konusunda yeterli olamayabilirler (Yücel, 2012: 3).

Yazma becerisi, dinleme ve okumadan farklı olarak bir ürün ortaya çıkarma becerisidir. Böylece, birey duygu ve düşüncelerini istediği şekilde sunabilir. Yazma becerisi, konuşmaya göre geç ve güç elde edilmektedir. Birey konuşmayı, doğduktan 6-12 ay içerisinde öğrenmeye başlamakta; yazma 5-6 yaşlarında beceri halini almaya başlamaktadır (Pilav, 2010:119). Yazma becerisi geç kazanılmaya başlansa bile birey için önemlidir. Yazma becerisi bireyin hayatı boyunca kullanacağı ve geliştirmesi gereken bir beceridir. Bu beceriyi her birey kendi yetenek ve çalışmaları doğrultusunda geliştirebilir. Birey; öğrendiklerini, yaşadıklarını, hissettiklerini kendi zihninde önceki algılarıyla birleştirerek barındırır ve onları kodlar. Yeri ve zamanı geldiğinde bu kodları kullanarak duygu, düşünce ve hayallerini başkalarıyla paylaşır. Birey, bu paylaşımı yazılı anlatım çalışmalarıyla yapar (Ayrancı, 2013: 12-13).

Yazma becerisi öğrencilerin en zor kazandıkları becerilerden biridir. Yazma eğitimi ilköğretim kademesinde başlayarak devam eden bir süreçtir. Yazma eğitiminde öğretmenlere büyük bir görev düşmektedir. Öğretmen öğrencilere yazma becerisini kazandırmada yazma etkinlikleri yaptırarak, ödevler vererek, ödevlerin kontrol ederek öğrenciye geri bildirimde bulunmalıdır. Öğretmen, yazma eğitiminde öğrencilerden beklentisini belirlerken öğrencilerin durumunu da göz önüne almalıdır. Öğretmenin, yazma eğitiminde öğrenciyi dikkate almaması öğrencinin yazma becerisini kazanmasında olumsuz etki oluşturabilir (Çakır, 2010: 166).

Yazma becerisini öğrenciler tarafından sürekli kullanılacak olması, duygu, düşünce ve hayallerini konuşmanın yanında yazı ile de ifade edilmek istenmesi, yazının nesnel ve doğru olması, ifade edilmek isteneni şüpheye yer bırakmayacak şekilde kesin olması yazım ve noktalama kurallarının doğru bir biçimde kullanılmasına bağlı olduğu düşünülebilir. Bu da yazım ve noktalamanın önemini ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin yazılı anlatımlarının yazım kurallarına uygunluğunun belirlenmesi; noktalama işaretlerinin kullanılması düzeyinin saptanması; yazılı anlatım, yazma sürecinde karşılaşılan problemler, yazım ve noktalama kurallarının öğretilmesinde kullanılacak yöntemlerle ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Belirtilen durumlar dikkate alınarak çalışmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: “Öğrencilerin yazılı anlatımları yazım kuralları ve noktalama işaretleri açısından durumu nasıldır, öğretmenlerin yazılı anlatımla ilgili görüşleri nelerdir?”

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin yazılı anlatımlarının yazım, noktalama kuralları ve öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki,
  - 1.1. Ayrı yazılan birleşik kelimelere ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.2. Bitişik yazılan birleşik kelimelere ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.3. “de” bağlacının yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.4. –ki ekinin yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.5. “ki” bağlacının yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.6. Soru ekinin yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.7. Kısaltmaların yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.8. Büyük harflerin yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.9. Sayıların yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.10. –de ekinin yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.11. Hece-satır bölünmesine ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 1.12. Kelimenin yazımına ilişkin yanlışları nelerdir?
2. Öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki,
  - 2.1. Noktanın kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.2. Virgülün kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.3. İki noktanın kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.4. Noktalı virgülün kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.5. Soru işaretinin kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.6. Kesme işaretinin kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.7. Ünlem işaretinin kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.8. Üç noktanın kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.9. Çift tırnak işaretinin kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.10. Kısa çizginin kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.11. Yay ayracın kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
  - 2.12. Uzun çizginin kullanımına ilişkin yanlışları nelerdir?
3. Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin,
  - 3.1. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaştıkları yazım ve noktalama yanlışlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

- 3.2. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında genel olarak karşılaştıkları yazım ve noktalama yanlışları yapmalarının nedenlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3.3. Öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili dönüt verilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3.4. Yazım ve noktalama yanlışları yapan öğrencilere ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3.5. Yazım ve noktalama yanlışları yapan sınıflara ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3.6. Öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3.7. Öğrencilere yazılı anlatım becerisinin kazandırılmasına ilişkin görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Yazılı anlatım, kişinin bilgi, konuyu anlama ve kavrama düzeyi, düşüncelerini sunma şekli, amaç ve konuyla ilgili düşüncelerini yazıya dökmek için gerçekleştirdiği bir zihinsel faaliyeti de kapsar (Tiryaki, 2011:6). Yazılı anlatımın temel unsurlarından biri yazım ve noktalama kurallarıdır. Yazım ve noktalama yanlışı bulunan cümlelerde anlamın sapması, değişmesi ve farklılaşması gibi durumlar ortaya çıkabilir (Bağcı, 2011: 696). Yazma eğitimi alanında yapılan çalışmalar daha çok ilkökul ve ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerini belirlemeye yöneliktir (Tok ve Potur, 2015: 3).

Alanyazında yazım ve noktalama kurallarının uygulanmasına yönelik çalışmalar yukarıda sıralanmıştır. Araştırmalar incelendiğinde daha çok ilk ve ortaokul öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerinin belirlendiği; ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarının yazım ve noktalama kurallarının uygulanmasına yönelik çalışmaların sayısının ilk ve ortaokul öğrencileri üzerine yapılan çalışmalardan daha az olduğu; konuyla ilgili yapılan çalışmaların daha çok nicel araştırmalar olduğu saptanmıştır. Bu çalışmada, konuyla yapılan diğer çalışmalardan farklı olarak ortaöğretimde yapılmış ve farklı sınıf seviyeleri araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi triangulation yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarını belirlemenin yanında yazım ve noktalama kurallarının doğru kullanımları da tespit edilmiştir. Konunun öğretiminde doğru etkinlikleri yapılması önemlidir. Yazılı anlatım becerisinin kazandırılmasında kullanılacak yöntemler belirlenerek çalışmanın konunun öğretiminde öğretmenlere yol gösterici olması düşünülebilir. Araştırmada yazılı anlatım becerisiyle ilgili öğretmen görüşleri belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerinin Türk dili ve edebiyatı ders kitaplarında konuyla ilgili etkinliklerin hazırlanmasında yardımcı olması beklenebilir. Araştırmanın yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgulardan hareketle öğretmenlerde öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili farkındalık oluşturması beklenebilir. Bu çalışmayla, öğrencilerin yazılı anlatım becerileri, yazım ve noktalama kuralları ile öğretmen görüşlerine belirlenerek ilgili alanyazına önemli bir katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Sayıtlar

1. Öğrencilerin, yazılı anlatım çalışmalarına gönüllü katıldıkları varsayılmıştır.
2. Öğretmenlerin, görüşme sorularına içten yanıt verdiği varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu çalışma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Kahramanmaraş ili Onikişubat ve Dulkadiroğlu ilçelerindeki lise kademesinde öğrenim gören öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarındaki yazım ve noktalama yanlışları ile Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin bu konudaki görüşleriyle sınırlıdır.

Tanımlar

Dil: İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık, milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese, seslerden örülmüş muazzam bir yapı, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir (Muharrem Ergin, 1997: 2).

Anlatım: İsteklerin, duygu ve düşüncelerin düzenli bir biçimde söz ya da yazıyla aktarılmasıdır (Hatiboğlu, 2000: 244).

Yazma: Duygu, düşünce ya da olayı yazı ile anlatmaya yazma denir. Düşüncelerin, duyguların, hayallerin, hislerin, kısacası yaşananların birtakım semboller aracılığıyla diğer insanlara anlatılmasına denir (Yaman, 2008: 85).

Yazma becerisi: Beceri, elinden iş gelme durumu, maharet; kişinin yatkınlık ve öğrenmeye bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amacına uygun sonuçlandırma yeteneği olarak tanımlanabilir (<http://www.tdk.gov.tr> adresinden 18.04.2018'de erişilmiştir.). Buna göre yazma becerisi, duygu, düşünce ve hayallerini yazılı anlatımda bulunması gereken özelliklere göre, yazım kurallarına uyularak ve noktalama işaretlerinin doğru bir biçimde kullanılarak anlatılması şeklinde ifade edilebilir.

Yazılı anlatım: Bir fikir, duygu, düşünce, görüş ya da olayın ilgi çeken yönlerini yazı yoluyla açıklamaktır (Bülbül, 2000: 2).

Yazım kuralı: Kelimeler yazılırken aktarılmak istenen iletinin doğru aktarılmasını, okuyanın metni doğru ve kolay algılamasını sağlayan herkesçe benimsenmiş kurallar bütününe yazım kuralı denir (Beyreli vd., 2005: 18).

2. KONU İLE İLGİLİ ÖNCEKİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, yazım ve noktalama kurallarının öğretimiyle ilgili yurt içi ve dışında yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

Temur (2001), “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Beceri Düzeyleri ile Okul Başarıları Arasındaki İlişki” adlı yüksek lisans çalışmasında 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımları ile okul başarıları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın örneklemini rastlantısal olarak belirlenmiştir ve örneklem 440 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrencilere yazılı anlatım beceri testi uygulanmış ve öğrencilere bir konu hakkında yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Son olarak öğrencilerin sene sonu matematik, fen ve sosyal bilgiler derslerindeki başarı puanı araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler yazılı anlatımlarında konuşma dili unsurlarına da yer vermektedir. Öğrencilerin bitişik yazılan kelimeleri ayrı, ayrı yazılan kelimeleri bitişik yazdıkları, “de” ve “ki” bağlaçlarını bazen ek olarak yazdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Avcı (2006), “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaptıkları Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında öğrencilerin yazılı anlatımlarını çeşitli ölçütlere göre incelemiştir. Çalışma betimsel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmada 8. sınıfta öğrenim gören 100 öğrenci seçilmiştir. Seçilen öğrencilerden önceden belirlenen bir konuda yazı yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazılı çalışmaları eklerin doğru yazılması, kelimelerin ses olaylarına uygun yazılması, yazım ve noktalama işaretlerine uygun yazılması gibi genel başlıklara göre incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin yazılı anlatımları ile cinsiyet, yaş, anne ve babanın eğitimi, anne ve babanın mesleği, kardeş sayısı gibi değişkenlerle anlamlı farklılık gösterip göstermediği de belirlenmiştir. Çalışmada öğrencilerin en çok “de” ve “ki” yazımında yanlış yaptıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin sayı ve rakamları yazarken de çok fazla yanlış yaptıkları belirlenmiştir.

Karabıyık (2006) “İlköğretim 6-8. Sınıflar Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Yanlışları” adlı çalışmasında yayınevleri tarafından hazırlanan Türkçe ders kitabını Türkçe yazım, noktalama, anlatım bozukluğu açısından incelemiştir. Çalışmada çeşitli yayınevleri tarafından hazırlanmış 1999-2003 yılları arasında tercih edilen toplam 41 kitap incelemiştir. Kitaplar incelendiğinde yazım ve noktalama yanlışları bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre incelenen ders kitaplarındaki şekil içerik ve dil hatalarının yarısından azını yazım ve noktalama yanlışları oluşturmaktadır.

Kırbaş (2006) “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarını yazım kuralları, noktalama ve yazma planı açısından incelemiştir. Çalışmanın örneklemini 171 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında anket soruları kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilere konu verilerek yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin çoğu “de” bağlacını doğru kullanırken çoğu -de ekinin yazımında yanlış yapmaktadır. Öğrencilerin çoğu -ki ekini doğru kullanırken “ki” bağlacını yanlış yazmaktadır. Öğrencilerin yaklaşık yarısı ayrı yazılan birleşik kelimeleri, bitişik yazılan birleşik kelimeleri ve sayıları yanlış yazmaktadır. Öğrencilerin çoğu soru ekini yanlış yazmaktadır. Öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanmalarıyla ilgili bulgulara göre, öğrencilerin çoğu nokta işaretini doğru kullanırken virgöl, noktalı virgöl, üç nokta, soru işareti ve kesme işaretini yanlış yazmaktadır.

Erdem (2007), “Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarına Ulaşma Düzeyi” çalışmasında öğrencilerin yazılı anlatımlarını incelemiştir. Çalışmanın örneklemini rastgele seçilen 150 ortaöğretim 9. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada

veri toplama aracı olarak yazım ve noktalama eksikliği bulunan çalışma kağıdı ve öğrencilerin Türk dili ve edebiyatı dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiş likert tipi beşli tutum ölçeği kullanılmıştır. Geliştirilen tutum ölçeği 20 maddeden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler metinlerde yazım kurallarını genel anlamda doğru bir biçimde uygulayabilmektedir. Öğrenciler büyük harflerin yazımı, özel adların yazımı, de ekinin yazımı, tarihlerin yazımı, mi soru ekinin yazımı, sayıların yazımı, “ki” bağlacının yazımı, “de” bağlacının yazımı ve ile bağlacının yazımında başarılı olurken -ki ekinin yazımında istenen başarı düzeyine ulaşamamışlardır.

Pekaz (2007), “İlköğretim Sekizinci Sınıf Yazılı Anlatımlarındaki Ses Olayları, Noktalama, İmla Hataları ve Anlatım Bozukluklarının Düzeltmesinde İpucu ve Geri Bildirim Teknikleri” adlı yüksek lisans çalışmasında sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarının düzeyi, yazım kurallarına uyma durumu, noktalama işaretlerini kullanma seviyesi, ses olayları ve anlatım bozuklukları açısından incelemiştir. Bununla birlikte öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yanlışların düzeltilmesinde ipucu ve geri bildirim tekniklerinin etkisini araştırmıştır. Araştırmanın örneklemini 43’ü deney grubu, 185’i kontrol grubu olmak üzere toplam 228 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada gruplara yazma becerisine yönelik üçer yazı yazdırılmıştır. Birinci yazma çalışmasından sonra deney grubu öğrencilerine yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama yanlışları, anlatım bozuklukları hakkında geri bildirimde bulunulmuştur. Kontrol grubuna ise böyle bir bilgilendirme yapılmamıştır. Uygulama sonunda deney grubu öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama yanlışlarının kontrol grubuna göre daha iyi seviyeye ulaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gedik (2008), “Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme (Erzurum Örneği)” adlı çalışmasında 9. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırma betimsel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2007-2008 eğitim öğretim yılında Erzurum’da eğitim gören 180 dokuzuncu sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında yazılı anlatım beceri testi ve yazılı anlatım çalışmasından faydalanılmıştır. Toplanan veriler analiz edilerek sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna göre Dil ve anlatım ders notu yüksek öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulamada daha başarılı oldukları belirlenmiştir.

Özdemir (2008), “Ortaöğretim Seçme Sınavında Başarılı Olan Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmasında ortaöğretim seçme sınavında 400 ve üzeri puan alan öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin seviyesini tespit etmeye ve OKS sınavındaki başarılarını yazılı anlatımlarına yansıtma durumunu incelemiştir. Araştırmanın örneklemini OKS sınavından 400 ve üzeri puan alan 9. sınıfa devam eden 100 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem rastlantısal olarak seçilmiştir. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen yazım ve noktalama ile paragraf yazım kurallarını kapsayan ölçek kullanılmıştır. Öncelikle öğrencilere altı farklı konudan seçtikleri bir konuda yazılı anlatım çalışması yapmaları istenmiştir. Yazılı anlatım çalışmaları geliştirilen ölçekle analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmaya göre, öğrencilerin çoğu yazılı anlatım çalışmalarında yazım ve noktalama yanlışları yaptıkları tespit edilmiştir.

Töremen (2008), “Erzurum Merkez İlçe İlköğretim Okullarındaki 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tezinde 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarını yazım ve noktalama kuralları açısından incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 450 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilere verilen çeşitli konularda yazılı anlatım çalışması yaptırılarak veriler

toplanmıştır. Daha sonra araştırmacı tarafından veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Çalışmada yazım kurallarının uygulanmasıyla ilgili öğrenciler en çok kelimelerin doğru yazılmasında, -de eki ve “de” bağlacının yazımında yanlış yapmışlardır. Araştırmaya göre öğrencilerin, kelimeleri yazarken kelimenin günlük dilde kullanımına göre yazdıkları belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin kurdukları cümlelerin yaklaşık yarısının yanlış kuruldukları tespit edilmiştir. Öğrenciler en çok kelimeleri ses olaylarına uygun yazarken yazım yanlışları yapmışlardır.

Topuz (2008), “Uşak İli Sivaslı İlçesi 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmada Bilgi-Beceri Düzeylerinin Tespiti” adlı çalışmada 6-7. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini bilme ve bunları uygulama düzeylerini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın örneklemini Afyon ili Sivaslı ilçesinde eğitim gören 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri çoktan seçmeli başarı testi, noktalama işaretleri verilmemiş bir metin ve öğrencilere yazdırılan yazılı anlatım çalışmalarıyla toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre bilgi ve beceri düzeyi en yüksek noktalama işareti nokta, en düşük kesme işareti olmuştur. Bilgi düzeyi en yüksek ünlem işareti, en düşük yine kesme işaretidir. Beceri oranı en yüksek soru işareti, en düşük noktalı virgül işaretidir.

Türker (2008), “Tekirdağ İli Çorlu İlçesi Özel Zafer İlköğretim Okulu 6. ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Kullanmada Bilgi-Beceri Düzeylerinin Tespiti” adlı yüksek lisans çalışmada, ortaokul 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin yazım kurallarını kullanma ve konuyla ilgili bilgi düzeylerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmaya 88 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin yazım kurallarıyla ilgili bilgi ve beceri düzeylerini belirlemek amacıyla çoktan seçmeli test soruları, doğru yanlış testleri, yazım kurallarına uyulmamış bir metin, öğrencilere dikte ettirilen metin ve öğrencilerin yazma çalışmaları kullanılmıştır. Öğrencilere önce toplam 54 sorudan oluşan karma test uygulanarak öğrencilerin yazım kurallarıyla ilgili bilgi düzeyleri belirlenmiştir. Daha sonra öğrencilere yazım kurallarına uyulmadan yazılan bir metin verilerek öğrencilerin yazım yanlışlarını düzeltmeleri istenmiştir. Ayrıca öğrencilere bir okuma parçası dinletilerek öğrencilerin metni yazmaları sağlanmıştır. Son olarak da öğrencilerden seçtikleri bir konuyla ilgili bir yazma çalışması yapmaları istenmiştir. Toplanan veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Çalışmada 7. sınıf öğrencilerinin yazım kurallarını bilme uygulama konusunda 6. sınıf öğrencilerinden daha başarılı oldukları belirlenmiştir. 7. sınıf öğrencileri daha çok sayıların yazımında ve kelimelerin doğru yazımında yanlışlar yapmışlardır. 6.sınıf öğrencilerinin de sayıların yazımında ve kelimelerin doğru yazımında daha fazla yanlış yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca her iki sınıf seviyesindeki öğrencilerin de yazım kurallarıyla ilgili bilgilerini genel olarak beceriye dönüştürdükleri belirlenmiştir.

Kaleağası (2009), çalışmada 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım beceri düzeyleri ile Türkçe dersi akademik başarıları arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemeye çalışmıştır. Araştırma betimsel tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemini rastlantısal olarak seçilen 759’u dördüncü sınıf olmak üzere 1523 öğrenci oluşturmaktadır. Ayrıca çalışma kapsamında 20 sınıf öğretmenin konuyla görüşlerine başvurulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda 10 soru yer almaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında öncelikle öğrencilere yazılı anlatım beceri testi uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrenciler “de” ve “ki” yazımında, büyük-küçük harflerin yazımında, özel isimlerin yazımında ve kelimelerin yazımında yanlışlar yapmıştır. Öğrenciler kelimeleri yazarken konuşma dilinden ya da kelimenin yerel söyleyişinden etkilenmektedir. Ayrıca öğrencilerin yazılı anlatım beceri düzeyi yüksek öğrencilerin Türkçe dersi akademik başarısının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı

öğretmenleriyle yapılan görüşme sonuçlarına göre öğretmenler yazım ve noktalama işaretlerinin öğretiminde en çok anlatma yöntemini kullanmaktadır. Öğretmenlere göre ortaokul ve ortaöğretim öğrencilerinde dil becerileri yeterince gelişmemiştir. Öğretmenlere göre öğrenciler daha çok birleşik kelimelerin yazımında, de ve ki yazımında, büyük harflerin yazımında, mi soru ekinin yazımında sayıların yazımında, yön isimlerinin ve coğrafi terimlerin yazımında ve kelimelerin yazımında yazım yanlışları yapmaktadırlar. Öğretmenlere göre öğrencilerin yazım kuralları ile ilgili yanlışlarının temelinde öğrencilerin ilgi, tutum ve davranışları yatmaktadır. Öğretmenleri çoğu yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin Türkçe/ Dil ve Anlatım/ Türk edebiyatı derslerinde öğretilmesi gerektiğini, bir kısmı ise ayrı bir ders olarak öğretilmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin çoğu yazım kurallarının öğretimi için çözümlene ve birleştirme yöntemlerini içeren etkinlikler kullanılması gerektiğini savunmaktadır.

Erkinay (2010), “Türkçe Dersi Öğretim Araçlarında Yazım Kurallarının Öğretimi ve Konuyla İlgili Öğretmenlerin Görüşleri” adlı yüksek lisans çalışmasında Türkçe dersi öğretim araçlarında yazım kurallarının öğretimi ve sıklığı ile Türkçe öğretmenlerinin konuyla ilgili görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini 11 Türkçe öğretmeni ve iki Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yapılandırılmış görüşme formu ve doküman analizi kontrol çizelgesi kullanılarak toplanmıştır. Görüşme formu 9 sorudan oluşmaktadır. Yazım kuralları kontrol çizelgesi ise toplam 18 yazım kuralından oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenler öğrencilerin yazım yanlışlarının farkındadırlar ve bununla ilgili öğrencilere dönüt vermektedirler. Ayrıca öğretmenler öğrencilerin konuşma dilindeki yanlışlarını da düzelterek yazılı anlatımlarındaki yanlışları azaltmaya çalışmaktadır. Öğretmenlere göre, öğrenciler en çok de ve ki yazımında yanlışlık yapmaktadır. Öğretmenler derslerde yazım kılavuzundan faydalanmaktadır. Ayrıca öğrencileri kelimelerin doğru yazımlarını öğrenmeleri konusunda yazım kılavuzu kullanmaya yöneltmektedir. Öğretmenlere göre, yazım kılavuzu ve TDK'nin internet sitesi öğrencilere yazım kuralları konusunda kolaylık sağlamaktadır. Öğretmenlerin çoğu yaygınlık kazanarak öğrencilerin daha iyi faydalanması için yazım kılavuzunun ders kitaplarının arkasına basılması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenlere göre ilgi çekici etkinlikler ve oyunlaştırmalar öğrencilerin yazım kurallarını daha iyi sağlayabilir. Öğretmenler yazım kurallarının sık sık değiştirilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler yazım kurallarının öğretiminde eşleştirme-yazdırma, anlamlı hale getirme, doğru-yanlış testleri, çoktan seçmeli sorular ve soru-cevap etkinliklerinin kullanılmasının faydalı olacağını ifade etmişlerdir.

Karagül (2010), “İlköğretim 6-8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi Öğretim Programında Belirtilen Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi” adlı yüksek lisans çalışmasında 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim Türkçe dersi öğretim programında belirtilen yazım ve noktalama kurallarını uygulayabilme düzeylerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmada betimsel tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2009-2010 eğitim öğretim yılında 6, 7, 8. sınıfta eğitim gören 180 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Türkçe dersine yönelik tutumu belirlemek amacıyla hazırlanan beşli likert tipi ölçek, öğrencilerin yazılı anlatım kağıtları, öykü tamamlama etkinlikleri, yazım kuralları ve noktalama işaretleri uygulama etkinlikleri kullanılarak toplanmıştır. Öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılan ölçek 16 maddeden oluşmaktadır. 6. sınıf öğrencileri öğretim programında belirtilen yazım kurallarıyla ilgili yeterli bilgi ve beceriye ulaşamamışlardır. Öğrenciler yazım kurallarının uygulanmasında genel anlamda başarısız olmuştur. Öğrencilerin yazılı anlatımları incelendiğinde yazım kurallarına uygun yazabildikleri ancak mi soru ekinin yazımında ve yazımı karıştırılan

kelimelerin yazılışında %70'in üzerinde yanlış yapmışlardır. 7. sınıf öğrencileri yazılı anlatımlarında mi soru ekinin yazımı ve yazımı karıştırılan kelimelerin yazılışında %70'in altında başarı gösterdikleri belirlenmiştir. 8. sınıf öğrencilerini öğretim programında belirtilen yazım kurallarıyla ilgili bilgiye ve beceriye ulaştıkları sonucuna varılmıştır. Öğrencilere yaptırılan öykü tamamlama etkinliğine göre 8. sınıf öğrencileri yazım kurallarını genel anlamda doğru uygulamışlardır. Ancak kısaltmaların ve kısaltmalara getirilen eklerin yazımında öğrencilerin %70'ten fazlası başarısız olmuştur.

Kırbaş (2010), “Yeni Türkçe Ders Programına Göre İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazım, Noktalama ve Planlama Açısında Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında, 7. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma çalışmalarını yaptıkları yazım kuralları, noktalama işaretleri ve yazım planlaması açısından okul türü, cinsiyet, anne ve babanın eğitim durumu, kitap okuma alışkanlığı ve okunan kitabın türü bakımından incelenmiştir. Araştırmaya 5 okuldan toplam 141 öğrenci katılmıştır. Bulgular incelendiğinde, öğretmenler öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarının düzeltilmesi amacıyla dönüt vermektedir. Öğretmenler, öğrencilerin en çok “de” ve “ki” bağlacının –de ve –ki ekiyle karıştırdıklarını; öğrencilerin yazım ve noktalama yanlış yapmalarının nedenlerinin dikkatsizlik ve kitap okuma eksikliği olduğunu; yazım ve noktalama kurallarının sık sık değişmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Acar (2011) “Özel Servergazi Lisesinde 9 ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri ve Yazım Kurallarını Kullanma Oranlarının Kıyaslanması” adlı çalışmasında 9 ve 11. sınıf öğrencilerinin yazım ve noktalama işaretlerini kullanma düzeylerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışma betimsel niteliktedir. Çalışmanın örneklemini Denizli’de özel bir lisede eğitim görmekte olan 120 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında öğrencilere farklı zamanlarda iki yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Yazma çalışmalarından ilkinde öğrencilerden bir konuyla ilgili yazılı anlatım çalışması yapmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında yazım ve noktalama kurallarına uymaları konusunda herhangi bir bilgilendirme yapılmamıştır. İkinci yazılı anlatım çalışmasında ise öğrencilere yazılı anlatımlarının yazım ve noktalama kurallarına göre değerlendirileceği ve yaptıkları çalışmanın notla değerlendirileceği belirtilmiştir. Veriler toplanıp analiz edildikten sonra bulgulara ulaşılmıştır. 11. sınıf öğrencileri yazım ve noktalama kurallarına uyma konusunda 9. sınıf öğrencilerinden daha başarılıdır. Yaş ilerledikçe ve yazılı anlatım çalışmalarının sayısı arttıkça öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışları azalmaktadır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarından ilkindeki yanlış sayısı yazım ve noktalama kurallarına uyararak yazmaları konusunda bilgilendirildikleri ikincisindekilerden daha fazladır. Araştırmada 11. sınıf öğrencilerinin büyük harflerin yazımı, bitişik yazılan birleşik kelimeler ve ayrı yazılan birleşik kelimelerin yazımında 9. sınıf öğrencilerinden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Karabuğa (2011), “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Çalışmalarında Noktalama İşaretlerini ve Yazım Kurallarını Kullanabilme Düzeyleri” yüksek lisans çalışmasında Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım çalışmalarında yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini kullanabilme düzeylerini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 2009-2010 öğretim yılında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören farklı sosyoekonomik düzeydeki 131 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında anket kullanılmıştır. Anket soruları çoktan seçmeli, “Evet-Hayır” seçenekli ve boşluk doldurma olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarını incelemek amacıyla öğrencilere farklı zamanlarda serbest yazma ve yaratıcı yazma çalışmaları yaptırılmıştır. Veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmen adayları mi soru ekinin yazımında, sayıların yazımında, “de”

bağlacının yazımında diğer yazım kurallarının gerisinde bir başarıya sahiptir. Öğretmen adaylarının geneli yazım kurallarını uygulama konusunda başarılıdır. Öğrencilerin geneli, yazım kurallarını uygulamada noktalama işaretlerini uygulamadan daha başarılıdır. Akademik başarısı yüksek öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulamada daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Metin (2012), “Göç Yaşamış 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını ve Noktalama İşaretlerini Uygulama Düzeylerinin Toplum Dilbilim Değişkenleri Açısından İncelenmesi (Körfez Örneği)” adlı çalışmasında göç yaşamış 6. sınıf öğrencilerinin yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini uygulama düzeylerini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 eğitim öğretim yılı Kocaeli ili Körfez ilçesinde eğitim gören 214 altıncı sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada göç eden öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerinin belirlenmesinin yanında öğrencilerin bu kuralları uygulama düzeyi ile cinsiyet, sosyo-ekonomik durumları arasındaki ilişki de çalışma konusu edilmiştir. Verilerin toplanmasında belirlenen konuda öğrencilere yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Öğrencilere yazılı anlatımlarının yazım ve noktalama kurallarına göre değerlendirileceği belirtilmiştir. Ayrıca araştırmada öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını yazılı anlatımlarında kullanma düzeylerini belirlemek amacıyla hazırlanan ölçekten faydalanılmıştır. Bunun yanında öğrencilerin yazılı anlatımlarını biçim yönünden değerlendirmek amacıyla hazırlanan ölçekten faydalanılmıştır. Veriler analiz edilerek bulgulara ulaşılmıştır. Bulgulara göre göç yaşamış 6. sınıf öğrencilerinin; kesme işaretini, özel adları, “de” bağlacını, “ki” bağlacını, -ki ekini, soru ekini ve sayıları doğru yazma düzeylerinin zayıf olduğu; ayrı yazılan birleşik kelimeler, bitişik yazılan birleşik kelimeleri doğru yazma düzeylerinin iyi olduğu tespit edilmiştir.

Oğuz (2012), “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Uygulamadaki Sorunları ve Bunların Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Afyonkarahisar İli Bolvadin İlçesi Örneği).” adlı ortaokul son sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarındaki yanlışları belirlediği çalışmasında iki okuldan seçtiği 52 öğrenciye birer ay arayla yazılı anlatım uygulaması yaptırmıştır. Daha sonra öğrencilere 19 sorudan oluşan anket uygulayarak anketin yüzde ve frekans değerlerini incelemiştir. Böylece öğrencilerin en çok hangi yazım yanlışlarına düştüklerini belirlemeye çalışmıştır. Bunun yanında o dönemki ders kitabında yer alan yazılı anlatımla ilgili bölüm incelenmiştir. Çalışmadaki bulgulara göre öğrencilerin en çok büyük harflerin yazımında, en az kısaltmaların yazımında yanlış yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Özcan (2012), “Türkçe Yazım ve Noktalama Becerileri Kazandırma Bakımından 4 ve 5. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Öğrenci Çalışmalarının İncelenmesi” adlı yüksek lisan tezinde 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi çalışma kitabındaki yazılarını yazım ve noktalama kuralları bakımında incelemiştir. Nitel olarak yapılan çalışmanın örneklemini 76 Türkçe dersi çalışma kitabı oluşturmaktadır. Doküman incelemesi yapılarak elde edilen verilerin sonuçlarına göre öğrencilerin yazım kurallarından büyük harflerin yazımı ve kelimenin yazımında; noktalama işaretlerinde nokta, virgül, soru işareti ve kesme işaretinin kullanımında sıkça yanlış yaptıkları tespit edilmiştir.

Çetin (2013), “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Düzeyleri” adlı çalışmasında ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerini tespit etmeye çalışmıştır. Ayrıca öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama becerilerin cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, anne ve babanın eğitim durumu gibi değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmanın örneklemini 2012-2013 eğitim öğretim yılında Antalya ili Kepez ilçesindeki okullarda eğitim gören 188 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında öğrencilere yazım kurallarına aykırı yazılmış ve

noktalama işaretleri eksik bırakılmış bir metin kullanılmıştır. Öğrencilerin çalışmaları 8 yazım kuralı ve 7 noktalama işaretine göre değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeyinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Öğrenciler metinlerde yazım kurallarının yaklaşık yarısını doğru bir şekilde uygulamıştır.

İzci (2013), “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumları İle Noktalama İşaretlerini Uygulama Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmada 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretim programında yer alan noktalama işaretlerini uygulayabilme düzeylerini ve okumaya yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemini Antalya merkez ilçelerinde eğitim görmekte olan 402 öğrenci oluşturmaktadır. Betimsel tarama modelinde olan araştırmada verilerin toplanmasında tutum ölçeği ve öğrencilerin noktalama işaretlerini uygulayabilme düzeylerini belirlemek için de metinlerden faydalanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğrencilerin %70’in üzerinde en başarılı oldukları noktalama işaretlerinin virgül ve uzun çizgi işaretleri olduğu görülmektedir. İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin doğru biçimde uygulayamadıkları ve %70’in üzerinde bir oranla yanlış uyguladıkları noktalama işaretleri ise kısa çizgi, noktalı virgül, parantez işaretleridir. Kısa çizgi, noktalı virgül ve parantez işaretlerini kullanım düzeyi en başarısız olan işaretler olarak tespit edilmiştir.

Damar (2016), “Ortaokul Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Eğitimindeki Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarının Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans çalışmada Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitimindeki ölçme ve değerlendirme uygulamalarını değerlendirmiştir. Araştırma nitel bir çalışmadır. Çalışmanın örneklemini Kayseri merkez ve ilçelerinde görev yapmakta olan 25 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında 10 sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bulgulara göre öğretmenlerin yazılı anlatım çalışmalarını ölçmede, yeni ölçme yöntemlerinden en çok proje ödevlerini kullandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarını daha çok yazım ve noktalama kurallarına göre değerlendirdikleri, yazılı anlatım çalışmalarını yazma becerisini geliştirmek amacıyla yaptıklarını sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlere göre, bitişik-eğik yazı, öğrencilerin isteksizliği öğrencilerin yazım yanlışları yapmalarına neden olmaktadır.

İnalöz (2016), “Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Kullandıkları Dil İle Sosyal Medya Ortamında Kullandıkları Dilin Karşılaştırılması: Facebook Örneği” adlı çalışmada ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin sosyal medyada yaptıkları dil yanlışları ile ders ortamında yaptıkları dil yanlışlarını karşılaştırmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Ankara ili, Sincan ilçesinde eğitim görmekte olan 450 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma verileri için öğrencilere yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sosyal medyadaki yazışmaları incelenmiştir. Bulgulara göre öğrencilerin, yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama kurallarını doğru kullanması sosyal medyadaki yazışmalarına göre daha başarılı olduğu düşünülebilir. Öğrencilerin ders sırasında yazdıkları kompozisyonlarda yaptıkları yanlışlar yazım kuralları açısından incelenmiş ve Facebook ortamındaki paylaşımlarda yaptıkları yazım yanlışlarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaplan (2016) “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmadaki Yeterlilikleri Üzerine Araştırma” adlı çalışmada Türkçe Öğretim Programında (1-5. sınıf) yer alan noktalama işaretleriyle ilgili kazanımların işlevlerine uygun olarak, farklı etkinliklerle öğrencilerin yeterliliklerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Betimsel tarama modelinde olan araştırmanın amacına yönelik hazırlanan etkinlikler 10 hafta boyunca 10 kız,

10 erkek olmak üzere 20 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmada hazırlanan metinler üzerinde öğrencilerden noktalama işaretlerini doğru kullanmaları ve yazdıkları yazılı anlatım çalışmasında noktalama işaretlerini doğru kullanmaları beklenmiştir. Araştırma sonucuna göre, öğrenciler noktalama işaretlerini verilen bir metin üzerinde göstermede yazılı anlatımlarında noktalama işaretlerini kullanmaya göre daha başarılı olmuşlardır. Ölçütlü etkinliklerde noktanın daha çok cümlenin sonunda, virgülün eş ya da yakın anlamları söz ya da söz öbeklerini ayırmak için, soru işaretinin soru anlamı taşıyan cümlelerin sonunda kullanıldığı belirlenmiştir. Ölçütsüz etkinliklerde ise, en fazla cümlenin sonunda nokta doğru kullanılırken; yüklemden uzak düşen özneyi belirtmek için kullanılan virgül, ilişkili kelime veya sayılar arasında kullanılan kısa çizgi, cümle dışındaki ek bilgiler için kullanılan parantez işareti, sayılardan sonra gelen ekleri ayırmak için kullanılan kesme işareti ve kısaltmalardan sonra kullanılan kesme işareti hiç kullanılmamıştır.

Kaya (2016) “Samsun İlindeki Ortaokul Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Düzeyi (Çarşamba Örneği)” adlı çalışmasında ortaokul öğrencilerinin noktalama işaretlerini kullanma düzeylerini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmanın örneklemini 240 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin nokta, virgül, noktalı virgül, ünlem işareti, kesme işareti, soru işareti, üç nokta, iki nokta ve tırnak işaretinin kullanım düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada noktalama işaretleri boş bırakılan metinler, öğrencilere dağıtılmıştır. Daha sonra bu metinler analiz edilerek sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmada öğrencilerin noktalama işaretlerini kullanma düzeylerinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin Türkçe dersi notları yükseldikçe noktalama işaretlerini kullanma düzeyleri de artmaktadır.

Philips (1979), “The Essay Writing Skills Of Undergraduate Students” adlı çalışmasında İngilizce bölümü öğrencilerinin yazma becerilerini cinsiyet, yaş, sosyoekonomik durum, yeterlilik gibi on değişkene göre belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada iki çalışma yapılmıştır. İlk çalışma, üniversitede İngilizce bölümünde ve diğer bölümlerde eğitim gören birinci ve üçüncü sınıf öğrencilerine odaklanmıştır. Öğrencilere 76 maddelik makale yazma anketi uygulanmıştır. Anket yaş, cinsiyet, nitelik, alınan dersler gibi on boyutta analiz edilmiştir. Ayrıca anket 12 öğretim üyesine de uygulanmıştır. Toplanan öğrenci ve öğretim üyesi verileri karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerden elde edilen verilere göre, eğitim bölümü öğrencileri İngilizce bölümü öğrencilerine göre makale yazma konusunda olumlu tutuma sahiptir.

Dean-Rumsey (1998), “Improving the Writing Skills of At-Risk Students Through the Use of Writing Across the Curriculum and Writing Process Instruction” adlı çalışmasında risk altında bulunan (akademik başarısı düşük, istismar ya da benzeri durumlar yaşamış, genç ebeveyn, yoksul, hapis yatmış ya da madde bağımlısı, sosyal yönü zayıf) 15 yaş grubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini incelemiştir. Araştırma yarı deneysel, bir grup üzerinde ön test son test yapılmıştır. Öğrencilere 8. sınıf “Yazma Yetkinlik Testi” uygulanmıştır. Öğrencilerin yazma süreleri Fen, Sosyal, Matematik ve Okuma dersleriyle İngilizce dersinde 35 dakikaya yükseltilmiştir. Bu süre zarfında öğretmenler öğrencileri yazma konusunda bilgilendirdi. Çalışmanın sonunda öğrencilere son test yapılarak sonuçlara ulaşılmıştır. Öğretmenler de öğrencilerin yazılı anlatım performansları gözlemlemişlerdir. Ancak öğretmenlerin gözlem formlarından elde edilen bulgulara göre öğrenciler yazma konusunda gelişim göstermişlerdir. Öğrencilerin paragraf ve cümlelerin iyileşme görülmüştür. Öğrencilerin yazma süresi artıkça yazılı anlatımlarında gelişme olduğu tespit edilmiştir.

Albsher (2012), “Developing The Writing Skills Of ESL Students Through The Collaborative Learning Strategy” adlı çalışmasında iş birlikli öğrenme İngilizceyi ikinci dil

olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmada iş birlikli öğrenmenin öğrencilerin yazılı anlatımlarında örgütlenme, gelişme, tutarlılık, yapı, kelime bilgisi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Çalışma 48 erkek öğrenciyle yapılmıştır. 23 öğrenci deney grubunu 25 öğrenci kontrol grubunu oluşturmaktadır. Gruplara yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Çalışmada ön test son test uygulanmıştır. Deney grubuna on haftalık yazılı anlatım becerisini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca deney grubundan rastgele seçilen dört öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Çalışma sonunda iş birlikli öğrenmenin öğrencilerin yazılı anlatımlarını yapı ve içerik yönünden olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca iş birlikli yazma çalışması yapan öğrenciler İngilizce yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirdikleri belirlenmiştir.

Alanyazında yazım ve noktalama kurallarının uygulanmasına yönelik çalışmalar yukarıda sıralanmıştır. Araştırmalar incelendiğinde daha çok ilk ve ortaokul öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerinin belirlendiği; ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatımlarının yazım ve noktalama kurallarının uygulanmasına yönelik çalışmaların sayısının ilk ve ortaokul öğrencileri üzerine yapılan çalışmalardan daha az olduğu, konuyla ilgili yapılan çalışmalarda daha çok nicel araştırma yöntemleri kullanıldığı saptanmıştır. Bu çalışma, yukarıdaki çalışmalardan farklı olarak görüşme ve doküman incelemesi kullanılan nitel bir araştırmadır. Çalışmada öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım kuralları ve noktalama işaretleriyle ilgili yanlışların yanında bunların doğru kullanımları da belirlenmiştir.

3. KURAMSAL AÇIKLAMALAR

Bu bölümde dil kavramı ve özellikleri, anlatım türleri, yazım ve noktalama kuralları, yazılı anlatım becerisi, yazma eğitimiyle ilgili kuramsal açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Dil Kavramı

Dil, iletişimde insanların sıkça başvurdukları en önemli araçlardan biri olarak değerlendirilebilir. İletişimde bu kadar önemli yere sahip olan dil konusunda pek çok tanıma ulaşmak mümkündür. Hatipoğlu (2000) dili, inşalar arasında anlaşmayı sağlayan, kendine özgü kuralları olan, bilinmeyen zamanlarda oluşmaya başlamış gizli bir antlaşma bütünü, ses ve anlam bakımında ortak öğeler içeren çok yönlü ve gelişmiş bir dizgesi olarak tanımlarken Özcan (2007) dilin, bir sesli işaretler sistemi olduğunu aynı toplulukta yaşayan insanların anlaşabilmelerini sağlayan önemli bir iletişim aracı olduğunu, insanların oluşturduğu ve kullandığı canlı bir varlık ve toplumun tümü tarafından benimsendiği için sosyal bir kurum olduğunu ifade etmektedir. Bunlara ek olarak dil, düşüncenin aynasıdır, insanın iç elbisedir, yeryüzündeki canlılardan sadece insana has anlaşma aracıdır, sosyal yapının sonucu olarak ortaya çıkmış iletişim aracıdır, fikirleri çeşitli şekillerde (resim, şekil, renk, hareket, konuşma, yazı...) iletme aracıdır (Kavruk, Salman, Öztürk, Aydın, Uğur ve Karagöz, 2010: 1). Başka bir tanıma göre dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan doğal bir araç, kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık, milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak değeri olan sosyal bir kurum, seslerden oluşmuş muazzam bir yapı, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar ve sözleşmeler sistemidir (Muharrem Ergin, 1997: 2).

3.1.1. Dilin Özellikleri

Dilin kabul görmüş bazı özellikleri vardır. Bu özellikler şunlardır:

a. Dil canlı bir varlıktır: Dilin ilk ne zaman ortaya çıktığı bilinmese de dil zaman içerisinde değişikliklere uğramaktadır. Geçmişte kullanılan bazı kelimeler günümüzde kullanılmamakta ya da geçmişten olmayan kelimeler günümüzde dilin en sık kullanılan kelimelerinden olabilmektedir. Örneğin geçmişte halk, topluluk anlamlarında kullanılan *budun* kelimesi günümüzde neredeyse hiç kullanılmaz. Başka bir örnek vermek gerekirse bundan yüz yıl öncesinde bile kullanılmayan *bilgisayar* kelimesi günümüzde sıkça kullanılmaktadır. Bunların yanında başka dillerden sözcük alınması, sözcüklerin zaman içerisinde anlamlarında değişikliklerin olması da onların canlı birer varlık olduğunu gösterir. Örnek vermek gerekirse geçmişte kötü anlamında kullanılan *yavuz* kelimesi günümüzde yiğit anlamında kullanılmaktadır. Arapçadan aldığımız *misafir* (Özcan, 2007: 3) kelimesi Türkçede olmayan bir kelimedir.

b. Dil sosyal bir kurumdur: Dil, kendisini konuşulduğu toplumun ortak bir değeridir. Dil, toplumun tüm bireyleri tarafından aynı şekilde kullanılır. Bunun yanında dil insanlar arasında bağ kurarak onları birbirine bağlar. Dil toplumun düşünüş tarzını yansıtır. Toplumun inanç, gelenek, yaşayış biçimi, dünya görüşü ve anlayışıyla ilgili bilgi verir (Arslan, 2017: 64).

c. Dil, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli bir antlaşmalar bütünüdür: Dilin ne zaman ortaya çıktığıyla ilgili kesin bilgiler yoktur. Dilin ne zaman ortaya çıktığıyla ilgili teoriler vardır. Bir dili konuşan bireyler aynı nesneye aynı kelimeyi verirler. Bu da dilin bir bütün olduğunu gösterir.

d. Dilin kendine özgü bazı kuralları vardır ve bunlar doğrultusunda gelişir: Her dil kendine özgü kurallara sahiptir. Böylece diğer dillerden ayrılır. Diller arasında benzer özellikler görülmele birlikte hiç biri diğerinin aynısı değildir (Özcan, 2007: 4; Kavruk, vd.,

2010: 4). Dilin kendi kuralları toplumun geçirdiği sosyo-kültürel gelişmeler sonucunda ve dilin yapısına uygun bir biçimde değişebilir.

e. Dil seslerden meydana gelmiştir: Dilde her ses değişik sembollerle gösterilmektedir (Özcan, 1994: 7). Dilin yapı taşı seslerdir. Dillerin ortak sesleri olabileceği gibi kendine özgü sesleri de olabilir. Örneğin Türkçede(yansıma sözcükler hariç) f, h, j; İngilizce ve Arapçada ı sesi yoktur (Kavruk, vd., 2010: 4).

3.1.2. Dil ve İletişim

İnsan yapısı gereği sosyal bir varlıktır. İnsanın hayatta kalması, hayatını devam ettirmesi diğer insanlarla bir arada yaşamasına bağlıdır. Birlikte yaşamanın temel şartı ise anlaşmaktır. Anlaşmak da insanların aynı ortak noktada buluşarak bir arada yaşamasını sağlar (Beyreli, vd., 2005: 2). Bu nedenle dil, iletişimin önemli bir parçasıdır. İletişim dil sayesinde kolayca gerçekleşebilmektedir. Dil vasıtasıyla kendimizi ifade eder ve yine onunla karşımızdakini anlarız. Dil bir milleti ayakta tutan ve onun varlığını sağlıklı bir biçimde devam ettireceği ortamı yaratır. İnsanların sevinçlerini, hüznlerini kısacası tüm yaşadıklarını ifade etmelerine olanak tanır (Kavruk, vd., 2010: 2). Yazının icadına ya da yaygın kullanımına kadar dil, konuşma ve dinleme kanallarını kullanmayı gerektiriyordu. Kişiler arası iletişim kurulduğunda mesaj, konuşma yoluyla alıcıya aktarılıyordu. Alıcı da dinleyerek mesajı alıyordu. Yazının kullanımıyla oluşturulan semboller alıcı ile gönderici arasında ortak bir nokta oluşturduğunda yazılı semboller de mesajın iletilmesinde kullanılmaya başlandı (Kılı, 2003: 8). Toplum ve birey hayatında önemli yeri olan dille gerçekleştirilen yazılı ve sözlü olmak üzere iki iletişim şekli vardır. Sözcüklerin yazı yoluyla aktarıldığı iletişime yazılı anlatım denir. Sözlü anlatım için gerekli olan koşullar yazılı anlatım içinde geçerlidir. (Gerçek, 2008: 183).

3.2. Anlatım Türleri

Sözlü ya da yazılı olsun anlatımda bir bütünlük esas alınır. Buna kompozisyon da denilebilir. Kompozisyonun sözlükteki anlamlarına bakıldığında “bulma; buluşları birleştirip sıraya koyma, uzlaştırma, bir duygu, bir düşünce ürünü ortaya koyma” şeklinde tanımlanmaktadır. Dil ve edebiyat alanında ise kompozisyon; isteklerin, duygu ve düşüncelerin düzenli bir biçimde söz ya da yazıyla aktarılmasıdır (Hatiboğlu, 2000: 244). Kompozisyon aktarılmak istenen duygu ve düşünceler bir düzen, güzellik ve bütünlük içinde verilmesidir (Beyreli, vd., 2005: 37). Ancak (Yakıcı, vd., 2008) kompozisyonu, yazma ve yazılı anlatım kavramlarına göre daha geniş bir kavram olarak ele almaktadır. Kompozisyon düzenleme, meydana getirme, oluşturma terkip demektir. Bütün sanat dallarında da kullanılan bu kelime edebiyatta, herhangi bir konuyu ve o konuyla ilgili düşünceleri cümle ve paragraflara göre düzenlemek ve bir bütün oluşturmaktır (Kantemir, 1972: 121). Sadece yazılı metinler değil sözlü metinler de kompozisyon başlığı altında değerlendirilebilir.

Yazılı anlatımla sözlü anlatım arasında temel bazı farklar vardır. Sözlü anlatım kayıt altına alınmazsa kısa sürelidir. Bu nedenle fazla kalıcı değildir. Yazılı anlatım ise sürekli kayıt altına alındığı için daha kalıcıdır (Gerçek, 2008: 11-12; Beyreli, vd., 2005: 36). Bunun dışında sözlü anlatımda duygu ve düşüncelerin aktarılmasında jest ve mimikler, vurgu ve tonlamalar iletişime dahil olurken yazılı anlatımda iletişime dahil olmazlar. Bu durumda yazılı anlatımda bazen göndericinin anlatmak istediği alıcı tarafından tam olarak anlaşılabilir ya da yanlış anlaşılabilir. Sözlü anlatımda kelimeler değişime daha fazla uğrarken yazılı anlatımda kelimeler daha az değişime uğrar ya da hiç uğramaz. Bunun nedeni sözlü anlatımda yerel sözcüklerin ve ağız özelliklerinin iletişime dahil olmasıdır. Vygotsky'ye (1985) göre, yazılı anlatımda ses tonu ve konu bilinmediği için konuşmaya göre daha çok sözcük kullanmak gerekir. Bu yönüyle yazılı anlatım konuşmanın ayrıntılı bir biçimi olarak düşünülebilir.

Ayrıca yazılı anlatımda bağlamdan kaynaklanan ve anlatıma yardımcı olan öğeler bulunmadığı için iletişim yalnızca sözcüklerle, cümle ve paragraflarla sağlanabilmektedir.

3.2.1. Sözlü Anlatım

Sözlü anlatım; duygu, düşünce ve hayallerin sözle bir bütünlük içerisinde aktarılmasıdır. Sözlü anlatım önceden hazırlık yapılarak yapılabileceği gibi doğaçlama olarak da yapılabilir. Sözlü anlatım konuşma üzerine kurulur. Ancak konuşmadan farklı olarak sözlü anlatımda ses ve diksiyonun yanında jest ve mimikler de önemlidir. Çünkü dinleyiciyi etkilemek, söylenenleri vurgulamak ve akılda kalmasına sağlamak amacıyla konuşmacı jest ve mimiklerden faydalanır. Sözlü anlatımda ses ve diksiyon önemli bir yere sahiptir. Diksiyon etkili ve güzel konuşma sanatıdır. Sesi, sözün anlamını vurgulamak, tonlamak ve etkileyici bir biçimde kullanmak diksiyonu iyi kullanmak demektir. Ses tonu sözlü anlatımda önemli bir diğer öğedir. Ses kişiliğin bir göstergesidir. Ses konuşan kişinin o anki duygu durumunu yansıtır. Sözlü anlatımda ses vurgu yoluyla etkili bir biçimde kullanılabilir (Karahasanoğlu ve Demirci, 2000: 336-339).

3.2.2. Yazılı Anlatım

Yazılı anlatım, kişinin bilgi, konuyu anlama ve kavrama düzeyi, düşüncelerini sunma şekli, amaç ve konuyla ilgili düşüncelerini yazıya dökmek için gerçekleştirdiği bir zihinsel faaliyeti de kapsar (Tiryaki, 2011:6). Yazılı anlatım süreçleri; hazırlık yapma, planlama, taslak oluşturma, gözden geçirme, düzeltme yapma ve yayımlama şeklinde ifade edilebilir (Coşkun ve Tamer, 2015: 338). Doğru ve güzel yazabilmek sabır ve titiz bir çalışma ister. İnsan iyi yazmayı hızlı yazarak öğrenemez. Aksine iyi yazarak hızlı yazmak öğrenilir. Yazılı anlatım becerisinin kazanılması uzun bir süre ve emek ister (Kantemir, 1972: 121). Yazılı anlatım süreci konuşmaya göre daha ayrıntılı olduğu için yazma sürecinin belli bir plan dahilinde yapılması gerekir (Vygotsky, 1985: 197).

Yazılı anlatım sürecinin eksiksiz bir şekilde kazanılmasında öğrencilerin, öğretmenlerin, öğretim materyallerinin ve ailelerin bazı görevleri olduğu düşünülebilir. Özcan'a (1994) göre, yazılı anlatımda bazı temeller vardır. Öncelikle seçilecek konu öğrencilerin düzeyine uygun olmalıdır. Seçilen konuyla ilgili öğrenciler bilgi, gözlem, yaşantı ve deneyimlerini kendi söz dağarcıklarıyla açıklamalıdır. Yazılı anlatım çalışmaları için ders saati ayrılmalıdır. Yazma, zaman isteyen bir süreçtir. Bu nedenle öğrencilere sürekli yazma çalışmaları yaptırılarak yazılı anlatım becerileri geliştirilmelidir. Yazılı anlatım çalışmalarının basitten zora doğru sıralanması öğrencilerin yazılı anlatımlarının gelişmesinde önemlidir.

Yukarıda açıklananlara ek olarak öğrencilerin yazma konusundaki bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır. Her öğrenci her konuda yazı yazmak istemeyebilir. Öğrenciler yazmak istedikleri konular doğrultusunda yönlendirilmelidir. Yazma çalışmalarına katılma konusunda öğrenciler teşvik edilmelidir. Ayrıca yazma etkinlikleri yalnızca Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı dersleriyle sınırlandırılmamalı; diğer derslerde de yazma etkinlikleri yapılmalıdır.

Başarılı bir yazının taşınması gereken çeşitli özellikleri vardır. Bunlara dikkat etmek yazılı anlatımın değerini artıracaktır. Bülbül'e (2000) göre iyi bir yazılı anlatımın özellikleri kısaca şöyledir:

- İyi bir yazılı anlatımda konu önemlidir. Bu nedenle yazılacak konuda yazarın bilgi sahibi olması gerekir.
- İyi bir yazılı anlatımda sözcükler özne, nesne, tümleç, yüklem olarak doğru ve yerli yerinde kullanılmalıdır. Bir cümlede iki zıt düşünce, eylem, farklı haber ve dilek kiplerine yer verilmemelidir.

- Aynı sözcüğün tekrarında kaçınılmalıdır.
- Cümleler bağlaşıklık ve bağdaşıklık açısından uyumlu olmalıdır. Cümlelerin birbirini hem anlam hem yapı olarak desteklemesi gerekir.
- Noktalama işaretlerinin yerinde kullanılmasına dikkat edilerek yanlış anlama ve eksik anlamanın önüne geçilmelidir.
- İyi bir anlatımda sözcüklerin yazımı önemlidir. Kelimelerin yazımında yazım kurallarına uyulmalıdır. Gerekirse yazım süresince yazım kılavuzu başvuru kaynağı olarak bulundurulmalıdır.

Karahasanoğlu ve Demirci'ye (2000) göre yazılı anlatımda dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Kelimelerin anlamlarını -karşıladıkları kavramları- iyi bilmek gerekir.
- Kelimelerin cümlenin anlamına göre doğru yerde kullanılması gerekir.
- Uzun ve anlaşılması zor cümlelerden kaçınmak gerekir.
- Metin açık ve anlaşılır olmalıdır.
- Yazılı anlatımda verilen bilgilerin doğru olması gerekir.
- Yazılı anlatımın okuyucu etkilemesi beklenir.
- Yazılı anlatım ilginç, ilgi çekici olmalıdır.
- Yazılı anlatımda konunun genellikle güncel olmasına dikkat edilmelidir.
- Yazılı anlatıma doğrudan zaman, tarih ya da sayıyla başlamamak gerekir.
- Aynı sözcük bir cümlede birden fazla kullanılmamalıdır. Mümkünse peş peşe cümlelerde de kullanımından kaçınılmalıdır. Metnin genelinde aynı kelimenin sıkça kullanılmama gerekir.
- Cümlelerin sonları aynı sözcüklerle bitirilmemeli. Cümle sonlarında farklı sözcükler tercih edilmelidir.
- Yazılı anlatımda giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat edilmelidir.
- Yazılı anlatımda gereken yerlerde paragraflar oluşturulmalıdır. Metnin tek bir paragraftan oluşmamasına dikkat etmek gerekir
- Yazılı anlatımda yazım ve noktalama kurallarına dikkat edilmelidir.
- Yazılı anlatımda bütünlük önemlidir.

3.2.2.1. Yazılı Anlatımın Öğeleri

Bir konuda yazılacak yazının akla ilk geldiği yazılması beklenemez. Her yazılı anlatım bir kompozisyonudur. Kompozisyon, sözcüklerin, cümlelerin ve paragrafların bir bütün içinde verilmesiyle oluşur. Yazılı anlatımın amaç, konu, plan ve içerik olmak üzere dört temel ögesi vardır.

3.2.2.1.1. Amaç

Yazı, bir amaca yönelik yazılır. “Bu metin neden yazıldı?” ya da “Bu metinde okuyucuya verilmek istenen nedir?” gibi soruların cevabı metnin yazılış amacını ortaya koymak için sorulur. Amaç, metindeki ana düşünceyi gösterir. Ana düşünce, metnin, üzerine inşa edildiği, metnin temelini oluşturan cümledir. Bu cümle metnin herhangi bir bölümünde bulunabilir. Metnin giriş bölümünde bulunabileceği gibi gelişme ya da sonuç bölümünde de bulunabilir. Bunların dışında metnin geneline yayılmış da olabilir. Daha sonra ise yazının okuyucuda yapacağı etki üzerinde durmak gerekir. Okuyucuda bırakılacak etki yazının anlatımında önemli bir rol oynar. Bir yazının okuyucuyu kendine çekmesi, dikkat çekici ve okuyucuya yönelik olması gerekir (Kantemir, 1972: 123).

3.2.2.1.2. Konu

Yazılı anlatımda beklenen amaca ulaşmak için konunun iyi seçilmesi gerekir. Konunun seçilmesinde bağlam etkilidir. Konu, hakkında yazı yazılan, okuyucuyu bilgilendiren ya da okuyucuya estetik zevk veren öğedir. Okuyucunun zihinsel kapasite ve kültür düzeyi bir yazıyı etkileyebilir. Özdemir'e (2012) göre ele alınacak konu okuyanlar tarafından anlaşılmalıdır. Okuyucuyu tanımak; yaş, ilgi, ihtiyaç, yetiştirme şartları ve çevresi gibi durumlara dikkat edilerek yapılır. Yazı, okuyucunun zihinsel, toplumsal, kültürel durumu ile konu hakkındaki bilgisi dikkate alınarak yazılır (Özdemir, 1967: 8). Konunun bilinmesi, yazılı anlatımda bir bütünlük sağlar. Yazılı anlatımda konu seçilirken konuyu sınırlandırmak gerekir. sınırlandırılmayan bir konuda yazı yazmak anlatılmak istenen düşüncüyü gölgede bırakır. Yazanın konudan konuya geçmesine, açıklama olmadan genelleme ve kanıtlamalara gitmesine neden olur. Konu, okuyucu kitlesi, yazının uzunluğu ya da kısalığı, yazarın konuyla ilgili bilgi birikimi vb. nedenlerle sınırlandırılır.

3.2.2.1.3. Plan

Duygu, düşünce ve hayallerin belli bir düzene göre anlatılmasına plan denir. Özdemir'e (2012) göre yazılı anlatımın başarılı olabilmesi için bir plana göre yazılması gerekir. Plan, yazı yazılırken yazara rehberlik eder. Planda öncelikle konuyla ilgili bilgiler maddeler halinde sıralanır. Bu alt maddeler ana düşünceyle ilgilerine göre sıralanır. Ana düşünceyle ilgisi olmayan maddeler çıkarılır. Ana düşünceyle ilgili maddeler birbirleriyle ilişkilerine göre gruplara ayrılır. Bu gruplandırma yazıda bütünlüğü sağlar (Bülbül, 2000: 44). Gereksiz düşüncelerden ve tekrarlardan yazıyı kurtarır.

Yazıda konuyla ilgili gruplara ayrılan maddeler giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde kullanılarak metin oluşturulur. Giriş bölümünde konuyu genel hatlarıyla ortaya koyan düşünceler dile getirilir. Gelişme bölümünde, giriş bölümünde verilen düşünceler geliştirilerek ayrıntılı bir şekilde açıklanır. Sonuç bölümünde ise gelişme bölümünde açıklanan düşüncelerden yola çıkılarak genel sonuçlara ulaşılır (Hatiboğlu, 2000: 247-249).

3.2.2.1.4. İçerik

Yazılı anlatım bazı bilgi, düşünce, hayal, gözlem ya da yaşantı içerir. İçerik bir yazının merkezidir. Yazarın bilgi birikimi, yaşantıları konuyla bir araya gelerek yazılı anlatımın içeriğini oluşturur. Konu hakkında bilgi sahibi olunmadığı takdirde yazılacak metin sığ ve eksik kalabilir. İnsanlar bilgi sahibi oldukları konularda daha kolay yazı yazabilir. Öğrenciler sınıf içi çalışmalarda genellikle yaşantılarından yola çıkarak yazı yazarlar. Ancak bunun dışında araştırma ve okuma yaparak yazma çalışması da yapılabilir. İçerik gözlem, yaşantı, araştırma ve okuma yapılarak oluşturulur.

3.2.2.2. Yazılı Anlatımda Kullanılan Anlatım Biçimleri

Bir yazılı anlatım başından sonuna kadar aynı anlatım biçimiyle yazılmaz. Yerine göre her yazıda değişik anlatım biçimleri kullanılır. Anlatım biçimi yazı yazmadaki amaca göre değişiklik gösterir. Amaç bir konuda bilgi vermekse açıklayıcı anlatım biçimi, konuyla ilgili savunulan ve karşı çıkılan görüşleri değerlendirmekse tartışmacı anlatım biçimini, amaç olay, durum ya da nesnelere okuyucunun gözünde canlandırmaksa betimleyici anlatımı, amaç okuyucu heyecanlandırmak ve okuyucuda merak uyandırmaksa öyküleyici anlatım biçimi kullanılır (Aktaş ve Gündüz, 2002: 91).

3.2.2.2.1. Öyküleyici Anlatım

Öyküleyici anlatımın amacı okuyucuyu olay ya da eylem içinde yaşatmaktır. Öyküleyici anlatım bir olayı oluş halinde anlatmaktır (Hatiboğlu, 2000: 250). Öyküleyici anlatım roman, hikaye ve tiyatro gibi edebi metinlerin dışında biyografi, otobiyografi, tarihi

metinler, gezi yazısı, anı ve fıkra gibi öğretici metin türlerinde de kullanılır (Kantemir, 1972: 230). Öyküleyici anlatımda olayların art arda verilmesi söz konusudur. Bir durumdan diğerine bir sahneden başka bir sahneye zincirleme olarak geçilir. Olayların gelişimi ve birbirine bağlanması hareket ögesiyle olur. Öyküleyici anlatımda okuyucu olaya dahil edilerek serüvene ortak edilir. Birbiriyle bağları kopartılmadan olayın aktarılmasında zamanda geriye dönüş ya da ileriye sıçramalar yapılarak olaya hareketlilik kazandırılır. Öykülemde her olayın belirli bir zaman ve mekanda başlangıcı gelişmesi ve sonu vardır (Aktaş ve Gündüz, 2002: 99). Öykülemde bu sıraya dikkat edilir.

3.2.2.2.2. Betimleyici/Tasvir Edici Anlatım

Okuyucuya bir konuyla ilgili izlenim kazandırmak, tasviri yapılan varlıkların durumlarını, özelliklerini ve ayırt edici niteliklerini canlı bir biçimde anlatma şeklidir. Başka bir deyişle bir nesnenin, yerin görünüşü, hareketleri, kişide uyandırdığı düşünceleri anlatmayı ve zihinde canlandırmayı amaçlayan anlatım biçimidir. Betimleyici anlatım roman, hikaye, gezi yazısı gibi türlerde kullanılır. Betimleyici anlatımı izlenimsel betimleme ve açıklayıcı betimleme olmak üzere ikiye ayırırız. İzlenimsel betimlemde varlıkların duyular üzerinde bıraktığı etkiler ifade edilir. İzlenimsel betimlemde heyecan uyandırmak amaçlanır. Yazar kendini etkileyen durumu ya da nesnenin hayalini okuyucuda canlandırmakla kalmaz kendinde uyandırdığı duygu ve heyecanları da belirtir. Açıklayıcı betimlemde ise bir varlığın teknik özellikleri açıklanır (Gündüz, 2003: 207). Açıklayıcı betimlemde tam ve kesin ifadeler yer verilir. Kişisel yorumlara sapsadan objektif bir dil kullanılır. Betimleyici anlatımda gözlem önemlidir. Yazar betimlemde kişisel görüş ve düşüncelere faydalanır. Betimleme aynı zamanda okurun hayal kurmasını ve olaya katılmasını sağlar.

3.2.2.2.3. Açıklayıcı Anlatım

Açıklama üzerinde durulan konuyla ilgili kimi soruların yanıtı sayılabilir. Bunları ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim şeklinde sıralayabiliriz. Açıklayıcı anlatım genellikle bir soruyu aydınlatmak amacıyla kullanılır (Gündüz, 2003: 179). Açıklayıcı anlatımda amaç kesin ve açıkça belirtilir. Anlatımda gerektiğinde örneklendirmeye, tanım yapmaya, karşılaştırma, tanık gösterme ve alıntı yapma gibi düşüncüyü geliştirme yollarına başvurulur. Açıklayıcı anlatımda konuyu iyice kavramak, bilgileri doğru olarak vermek, gerekirse grafik, resim, istatistiklerden faydalanmak, konuyu ayrıntılı olarak açıklamak, sade ve yalın bir anlatım kullanmak önemlidir (Kantemir, 1972: 239). Açıklayıcı anlatımda inceleme, sınıflama ve karşılaştırma yöntemlerinden veya ana düşüncüyü destekleyecek görsellerden, resim, plan ve şemalardan yararlanır. Sınıflandırma zaman sırasına ve mekânın özelliğine göre ilerler. İnceleme ve karşılaştırmada ise fikirler, okuyuculara önceden bilinen benzer fikirlerin yardımıyla anlatılır (Aktaş ve Gündüz, 2002: 91). Ders kitaplarında, düşünce yazılarında, bilimsel yazılarda, ansiklopedilerde, sözlüklerde açıklayıcı anlatım kullanılır.

3.2.2.2.4. Tartışmacı Anlatım

Tartışma, okuyucuyu yazarın düşüncesine yöneltmek amacıyla kullandığı anlatım biçimidir. Tartışmanın amacına ulaşması okuyucuyu etkilemesine bağlıdır. Tartışmada etkileycilik ve inandırıcılık önemlidir. Tartışmacı anlatımda ortaya bir önerme atılır. Bu önermenin tek yönlü olması gerekir. Yani önerme sadece bir düşüncüyü dile getirmelidir (Gündüz, 2003: 197). Tartışmacı anlatım açıklayıcı anlatımla birlikte kullanılabilir. Tartışmacı anlatımın açıklayıcı anlatımdan ayrılan yönleri vardır. Açıklayıcı anlatımın amacı bilgi vermek iken tartışmacı anlatımın amacı fikir çatışmasını ve ayrılığını ortadan kaldırmaktır (Kantemir, 1972: 241). Tartışmacı anlatım ders kitaplarında, söyleşi ve eleştirilerde, roman ve öykü gibi edebi metinlerde kullanılabilir.

3.2.2.3. Yazım Kuralları

Yazılı anlatımda sadece kuralları öğrenmek yeterli değildir. Bunları yazıya yansıtmak da işin önemli bir kısmıdır. Duygu, düşünce ve hayallerin doğru, kolay, pürüzsüz ve inandırıcı bir anlatım tarzı ile yazıya aktarılması gerekir (Aktaş ve Gündüz, 2002: 62).

3.2.2.3.1. Büyük Harflerin Yazımı

Bu bölümde büyük harflerin yazılmasında dikkat edilmesi gerekenlere ve örneklerine yer verilmiştir (TDK, 2012: 11-18):

Cümleler: Atatürk: ... Yüksek bir insan cemiyeti olan Türk milletinin tarihi bir vasfı da, güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir (Demiray, 1991:42).

Kişi adları: Mustafa Kemal Atatürk, Kâzım Karabekir vb.

Unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar: Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Zeynep Hanım vb.

Saygı bildiren sözler: Sayın Bakan; Sevgili Kardeşim vb.

Hayvanlara verilen özel adlar: Boncuk, Fındık vb.

Millet, boy, oymak adları: Alman, Türk; Hacımusalı, Karakeçili vb.

Dil ve lehçe adları: Türkçe, Almanca; Oğuzca, Kazakça, vb.

Devlet adları: Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vb.

Din ve mezhep adları: Müslümanlık, Müslüman; Hanefilik, Hanefi; Katoliklik, Katolik vb.

Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar: Tanrı, Allah, İlah, Cebrail, Zeus, Kibele vb.

Gezegen ve yıldız adları: Merkür; Halley vb.

Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildiren kelimeler: Batı medeniyeti, Doğu mistisizmi vb.

Yer adları ve yer adlarından sonra gelen deniz, nehir, göl, dağ, boğaz gibi kelimeler: Afrika; Güneydoğu Anadolu; İstanbul; Turgutlu; Akçaköy; Bahçelievler; Ağrı Dağı, Aral Gölü, Asya Yakası, Çanakkale Boğazı, Dicle Irmağı, Ege Denizi, Süveyş Kanalı vb.

Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adları: Halit Rifat Paşa Mahallesi, Karaköy Meydanı, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, Nene Hatun Caddesi, Cemal Nadir Sokağı vb.

Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adları: Dolmabahçe Sarayı, Çankaya Köşkü, Horozlu Han, Ankara Kalesi, Galata Köprüsü, Bilge Kağan Anıtı vb.

Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyişleri: Hisar'dan, Boğaz'dan, Köşk'e vb.

Kurum, kuruluş ve kurul adları: Türkiye Büyük Millet Meclisi, Çankaya Lisesi; Mavi Köşe Bakkaliyesi vb.

Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge adları: Medeni Kanun, Türk Bayrağı Tüzüğü, Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği vb.

Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin adları: Safahat; Türk Dili; Resmî Gazete; Kaplumbağa Terbiyecisi; Onuncu Yıl Marşı vb.

Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları: Cumhuriyet Bayramı, Ramazan Bayramı; Anneler Günü, Hıdırellez vb.

Kurultay, bilgi şöleni, çalıştay, açık oturum vb. toplantıların adları: VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı, Karamanlı Türkçesi Araştırmaları Çalıştayı vb.

Tarihî olay, çağ ve dönem adları: Kurtuluş Savaşı, Cilalı Taş Devri, Cahiliye Dönemi, Millî Edebiyat Dönemi vb.

Özel adlardan türetilen kelimeler: Türklük, Avrupalı, Avrupalılaşmak, Darvinci, Konyalı vb.

3.2.2.3.2 Sayıların Yazımı

Saat, para, ölçü, istatistiki veriler dışında sayılar yazıyla yazılabilir: 17.30'da, 1.500.000 lira, bin yıldan beri vb.

Sayılar ayrı yazılır: İki yüz vb.

Parasal ifadeler bitişik yazılır: 650,35 (altıyüzelliTL,otuzbeşkr.).

Sayılarla kurulan oyun adları bitişik yazılır: Altmışaltı vb.

Dört ya da daha fazla basamaklı sayılar üçlü gruplara ayrılır: 4.567, 326.197 vb.

3.2.2.3.3. Birleşik Sözcüklerin Yazımı

Ses düşmesine uğrayan sözcükler ve birleşik fiiller: Birbiri, kaynana, kaynata vb.

Her ikisi ya da ikincisi anlam değişmesine uğrayan hayvan, bitki, hastalık, alet, biçim ve tarz, yiyecek, oyun, gök cisimleri, renk ve oğlu, kızı sözleriyle oluşturulan adlar: Civanperçemi, itdirseği, balıksırtı, vezirparmağı, beştaş, Büyükayı, narçiçeği vb.

Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst ve üzeri sözleriyle kurulan birleşik kelimeler: Akşamüstü, ayaküstü vb.

Kişî adları, soyadlar, lakapları: Karaosmanoğlu, Boynueğri Mehmet Paşa vb.

Yer adları: Gümüşhane; Acıpayam, Çengelköy vb.

Yön adları: Güneybatı vb.

Baş, ağa, baba, nine, bey, efendi, ev, hane, name, zade vb. kelimelerle oluşturulan birleşik kelimeler: Başağırlık, beyefendi, efendibaba, hacıağa, bakımevi, kahvehane, siyasetname vb.

Arapça, Farsça kurallara göre oluşturulmuş kelimeler: Alemşümul, alıyyülâlâ, darülaceze, darülfünun, fevkalade vb.

Müzikte makam adları: Acembuselik vb.

3.2.2.3.4. Ayrı Sözcüklerin Yazımı

İlk kelimesinde ses olayı gerçekleşmeyen yardımcı fiillerle oluşturulan birleşik kelimeler: Kul olmak, terk etmek vb.

Her ikisi ya da ikinci kelimesi anlam değişmesine uğramayan birleşik kelimeler: Çevre yolu, açık oturum, dil bilimi, Çoban Yıldızı, bağ bozumu vb.

Rengin tonunu belirten kelimelerle kurulan tamlamalar: Bal rengi, ateş kırmızısı vb.

Kişi adlarından oluşmuş mahalle, bulvar, cadde, sokak, ilçe, köy vb. yer ve kuruluş adları: Fevzi Çakmak Sokağı, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Sütçü İmam Üniversitesi vb.

Dış, iç, sıra sözleriyle oluşturulan birleşik kelimeler: Ahlak dışı, ceviz içi, hafta içi, akli sıra vb.

Somut olarak yer belirten alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelimeler: Yer altı (yüzey), tepe üstü (en yüksek nokta) vb.

Alt, üst, ana, ön, art, arka, yan, karşı, iç, dış, orta, büyük, küçük, sağ, sol, peşin, bir, iki, tek, çok, çift sözlerinin başa getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelimeler: Alt kurul, üst kat, ana bilim dalı, ön söz, art niyet, arka plan, yan cümle, karşı görüş vb.

3.2.2.3.5. de Eki ve Bağlacının Yazımı

Durum eki olarak kullanıldığında bitişik yazılır: Devede (deve-de) kulak, ayakta (ayak-ta) durmak vb.

Bağlaç olarak kullanıldığında ayrı yazılır: Kızı da geldi gelini de.

3.2.2.3.6. ki Eki ve Bağlacının Yazımı

Bağlaç olan ki ayrı yazılır: Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil, şuurla işlensin. (Atatürk).

3.2.2.3.7. mi Soru Ekinin Yazımı

Soru eki mi kendinden önceki kelimededen ayrı yazılır. Kendinden sonraki ekler, bu eke bitişik yazılır: Okuyor muyuz? Güler misin, ağlar mısın? vb.

3.2.2.3.8. İle Sözcüğünün Yazımı

Kelimeye bitişik ya da ayrı yazılabilir: Arkadaşı-y-la (arkadaşı ile), çevre-y-le vb.

3.2.2.3.9. Kısaltmaların Yazımı

Kuruluş, ülke, kitap, yön adlarında her kelimenin ilk harfi büyük yazılır. Kısaltmalara ekler, kısaltmanın son harfinin okunuşuna göre getirilir: TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi), ABD (Amerika Birleşik Devletleri), KB (Kutadgu Bilig), TDED (Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi), B (batı) vb.

Ölçü birimlerinde uluslararası kısaltmalar kullanılır. Bu kısaltmalara ekler, kelimenin okunuşuna göre getirilir: m (metre), mm (milimetre), cm² (santimetrekare) vb.

3.2.2.3.10. Pekiştirmeli Sözlerin Yazımı

Pekiştirmeli sözler bitişik yazılır: Apaçık, apak, büsbütün, çepeçevre, yemyeşil vb.

3.2.2.3.11. İkilemelerin Yazılışı

İkilemeler ayrı yazılır: Adım adım, allak bullak, bata çıka, at mat, el ele vb.

3.2.2.3.12. Satır Sonunda Kelimelerin Bölünmesi

Satır sonunda ya da başında tek ses bırakılmaz. Kesme işaretinin kullanıldığı satır sonunda ise kısa çizgi kullanılmaz:

.....uçurt-
ma;

..... Edirne'
nin...

3.2.2.3.13. Alıntı Kelimelerin Yazımı

Çift ünsüzle başlayan, içinde ya da sonunda iki veya daha fazla ünsüz olan alıntı kelimeler, ünsüzlerin arasına ünlü konulmadan yazılır: Francala, Hristiyan, psikiyatır vb.

3.2.2.3.14. Deyimlerin Yazımı

Deyimler ayrı yazılır: Akıntıya kürek çekmek, çam devirmek, çanak tutmak vb. (15.12.2017 tarihinde <http://www.tdk.gov.tr> adresinden alınmıştır.).

3.2.2.4. Noktalama İşaretleri

Konuşmanın etkili olabilmesi için vurgu, tonlama ve ses gibi bazı özelliklerden faydalanılırken yazılı anlatımlarda bu etki, noktalama işaretleri aracılığıyla sağlanır. Noktalama işaretleri, sözcüklerin, cümlelerin ve paragrafların neyi ifade ettiğini daha kolay anlamayı sağlar (Ergin, 2009: 153).

3.2.2.4.1. Nokta

Cümlelerin sonuna: Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.

Kısaltmaların sonuna: Dr. (doktor), Prof. (profesör), Cad. (cadde), s. (sayfa) vb.

Sayıardan sonra: II. Mehmet, XV. Yüzyıl, 4. Levent vb.

Maddeleri gösteren sayı yada rakamların sonuna: I. / 1. / A. / a. vb.

Tarihlerde gün, ay, yılı ayırmak için: 29.5.1453, 29.X.1923 vb.

Saat ve dakikanın arasına: Tren 09.15'te kalktı.

Kitap, dergi vb. künyelerin sonuna: Ağâh Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, TDK Yayınları, Ankara, 1960.

3.2.2.4.2. Virgül

Eş görevli kelime ya da kelime gruplarının arasına: Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve sevimli odanın havasında erir gibi oldum. (Halide Edip Adıvar).

Sıralı cümlelerin arasına: Umduk, bekledik, düşündük. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu).

Uzun cümlelerde özneyi belirtmek için: Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz, hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu).

Ara söz ya da cümlelerin başına ve sonuna: Şimdi, efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sorayım. (Atatürk).

Alıntı cümlelerin sonuna: Adana'ya yarın gideceğim, dedi.

Edebi metinlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna:

– Bu anahtar köşkü de açar, dedi. (Ömer Seyfettin).

Ret, kabul, teşvik bildiren kelimelerden sonra: Evet, kırk seneden beri Türkçe merhale merhale Türkleşiyor. (Yahya Kemal Beyatlı).

Hitaplardan sonra: Sayın Başkan vb.

Art arda gelen zarf fiil eki almış kelimelerden sonra: Ancak yemekte bir karara varıp, arkadaşına dikkatli dikkatli bakarak konuştu.

Özne olarak kullanılan şu, bu, o zamirlerinden sonra: Bu, benim gibi yazarlar için hiç kolay olmaz.

3.2.2.4.3. Noktalı virgül

Virgülle ayrılmış tür ya da takımları ayırmak için: Türkiye, İngiltere, Azerbaycan; Ankara, Londra, Bakü.

Virgül kullanılan sıralı cümleleri ayırmak için: At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

Ögeleri arasında virgül bulunan cümlede özneyi ayırmak için: Yeni usul şiirimiz; zevksiz, köksüz, acemice görünüyordu. (Yahya Kemal Beyatlı).

3.2.2.4.4. İki nokta

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna: Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adivar...

Kendisiyle ilgili açıklama yapılacak cümlelerin sonuna: Bu kararın istinat ettiği en kuvvetli muhakeme ve mantık şu idi: Esas, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. (Atatürk).

Konuşan kişiyi belirtmek için:

Bilge Kağan: Türklerim, işitin!
Üstten gök çökmedikçe,
alttan yer delinmedikçe
ülkenizi, törenizi kim bozabilir sizin?

3.2.2.4.5. Üç nokta

Tamamlanmamış cümlelerin sonuna: Ne çare ki çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da bu yanı... (Tarık Buğra).

Yazılmak istenmeyen kelimelerin yerine: Arabacı B...’a yaklaştığını söylüyor, ikide bir fırsat bularak arabanın içine doğru başını çeviriyordu. (Ahmet Hamdi Tanpınar).

Alıntılarda alınmayan bölümlerin yerine: ... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı... (Tarık Buğra).

Ünlem ve pekiştirmelerde anlamı pekiştirmek için:

— Koca Ali... Koca Ali, be!.. (Ömer Seyfettin).

Bölüm ve örneklerden sonra vb. anlamında: Bir söz bir kötülüğün kapısını açar, bir söz yüz bin iyiliğin, sevginin, sevinin, güzelin... (Şevket Yücel), (Baraz, 1992:30).

3.2.2.4.6. Soru işareti

Soru anlamı taşıyan cümle ya da sözlerin sonuna: Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı? (Faruk Nafiz Çamlıbel).

Bilinmeyen ya da şüpheyle karşılanan durumlar için: 1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

3.2.2.4.7. Ünlem işareti

Duygu bildiren sözlerin sonuna: Hava ne kadar da sıcak! Aşk olsun!

Seslenme, uyarı vb. bildiren sözlerin sonuna: Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri! (Atatürk).

Alay, kinaye, küçümseme bildiren kelimelerden sonra: İsteseymiş bir günde bitirirmiş ama ne yazık ki vakti yokmuş!

3.2.2.4.8. Kısa çizgi

Satır sonunda sığmayan kelimeyi bölerken: Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bilmem. Havuzun suyu bulanık. Kapının saatleri 12'yi geçmiş. Kanepelerde kimseler yok. Tramvay ne fena gıcırdadı! Tramvaydaki adam bir tanıdık mı idi acaba? Ne diye öyle dönüp dönüp baktı? Yoksa kimseciklerin oturmadığı kanepelerde bu saatte pek başboşlar mı oturur? (Sait Faik Abasıyanık).

Ara söz ya da cümlelerin başına ve sonuna: Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun-köye giren geniş yolun ağzında durmuştu. (Ömer Seyfettin).

Arasında, ve ile, ila vb. anlamı vermek için: Aydın-İzmir yolu, 09.30-10.30 vb.

3.2.2.4.9. Uzun çizgi

Konuşmaları göstermek için: Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu şunlardır:

— Eski şehri gezdin mi?

— Rothschild'in evine gittin mi?

— Goethe'nin evini gezdin mi? (Ahmet Haşim).

3.2.2.4.10. Çift tırnak işareti

Alıntı sözlerde: "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.

Toprak eğer uğruna ölen varsa vatandır."

Vurgulanmak istenen sözlerde: Yeni bir "barış taarruzu" başladı.

Eser, yazar ya da bölüm adlarını belirtmek için: Bugün öğrenciler "Kendi Gök Kubbemiz" adlı şiiri incelediler.

3.2.2.4.11. Tek tırnak işareti

Tırnak içinde verilen ifadelerde tekrar tırnak işareti kullanılması gerektiğinde: Edebiyat öğretmeni “Şiirler içinde ‘Han Duvarları’ gibisi var mı?” dedi ve Faruk Nafiz’in bu güzel şiirini okumaya başladı.

3.2.2.4.12. Kesme işareti

Özel adlara getirilen iyelik, durum, bildirme eklerini ayırmak için: Kurtuluş Savaşı’nı, Fatih Sultan Mehmet’e vb.

Kısaltmalara gelen ekleri ayırmak için: TBMM’nin, TDK’nin, BM’de, vb.

Sayılara gelen ekleri ayırmak için: 1985’te, 8’inci madde, 2’nci kat; 7,65’lik vb.

Edebi metinlerde seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğü yerlerde:

Bir ok attım karlı dağın ardına
Düştü m’ola sevdiğimin yurduna
İl yanmazken ben yanarım derdine
Engel aramızı açtı n’eyleyim (Karacaoğlan).

3.3. Yazma

Duygu, düşünce ya da olayı yazarak anlatma biçimine yazma denir. Yazma da konuşma gibi bir anlatım biçimidir. Ancak konuşmadan farklı bazı beceriler gerektirir. Öğrencilerin herhangi bir konuda uygun bir biçimde yazması, öğrencilerin konuşma ve düşünme yeteneklerine bağlıdır (Demirel ve Şahinel, 2006: 111). Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi Türk dili ve edebiyatı dersi öğretiminin temel amaçlarından biridir. Öğrencilerin duygu, düşünce ve yaşadıklarını; yazılı olarak sözcük, cümle ve paragraf düzeyinde düzgün anlatabilen kişiler olarak yetiştirmenin sorumluluğu da yine Türk dili ve edebiyatı dersi öğretimine düşmektedir. Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için öğrencilere gördükleri, bildikleri ya da hayal ettikleriyle ilgili yazılar yazdırılabilir. Yazma çalışmaları öğrencilerin ana dili doğru kullanabilmelerini, kendilerini rahat ifade edebilmelerini sağlayabilir (Ozan, 2014: 11). Öğrencilerin düşündüklerini yazıya aktarmalarına olanak tanımak gerekir (Sever, vd., 2013: 25). Öğrencilere sağlanan olanaklar sonucunda ortaya çıkan yazılı anlatımın iyi düzeyde ve başarılı olması beklenir.

Başarılı bir yazı yazmak, bilim ve sanat işidir. İyi, anlaşılır, içeriği zengin, düşünce ve anlam dolu bir yazının bazı özellikleri vardır. Sözcükler yalnızca sözlükteki anlamlarıyla değil mecaz, yan ve terim anlamlarıyla sonsuz şekilde yeni anlamlar türetebilir (Kabahasanoğlu ve Demirci, 2000: 165). Yazı dilini başarılı bir şekilde kullanabilmek için yazının amacını açık ve net bir biçimde belirlemek gerekir. Öğrencilerin okul döneminde yaptıkları yazılı anlatım çalışmaları yazıyla anlatma becerisi kazandırır. Bu beceri kazanılırken yazma tekniğini bilmek gerekir (Kantemir, 1972: 122). Güzel yazmak bir sanattır. Bu sanatı bilmek yazma becerisini geliştirir. Yazma yöntemleri öğrencilerin yazılı anlatımlarını geliştirmelerini ve daha etkili bir yazı ortaya çıkarmalarına yardımcı olur.

3.3.1. Yazma Yöntemleri

Yazma, bireyin kendini keşfettiği bir yaratma sürecidir. Kişi, bu süreçte bilgi ve birikimini kullanarak dilin olanaklarından en iyi şekilde faydalanarak bir ürün ortaya koyar. (Karadağ ve Kayabaşı, 2013: 2-3). Bu ürünün ortaya çıkmasında çeşitli yazma yöntemleri kullanılabilir. Bu bölümde yazma yöntemleri hakkındaki bilgiler aşağıda verilmiştir:

a. Not alma: Not alma, okunan bir metindeki önemli bilgilerin hatırlanması, ana fikrin belirlenmesi, bilgilerin toplanması ve ifade edilmesinde kullanılan bir yazma yöntemidir (Belet ve Yaşar, 2007: 74). Not almanın kodlama ve dışsal depolama olmak üzere iki temel işlevi vardır. Kodlama, bilginin daha anlamlı ve kullanılabilir şekil, formlara dönüştürülmesi olarak açıklanabilir. Depolama ise, bilginin daha sonra kullanılması için depolanmasıdır. Not alma, öğrencinin bilgiyi öğrenmesinde, tekrarlamasında ve anlamlandırmasında etkili olarak kullanılacak yazma yöntemlerinden biridir (Tay, 2004: 5). Not alırken metin tam olarak anlaşılıncaya kadar okunmalıdır. Ana fikri ön plana çıkaran paragraf ve cümleler belirlenmelidir. Fikir ve düşünceler özetlenerek yazılmalıdır. Alınan notlar, konularına göre sınıflandırılmalıdır (Beyreli vd., 2005: 132).

b. Özet çıkarma: Bir metinde önemli ve önemsiz bilgilerin birbirinden ayrılarak önemli bilgilerin toplanmasıdır. Başka bir deyişle, bir metnin önemli bölümlerinin kısaca ifade edilmesidir (Beyreli vd., 2005:132). Özetlemede, veriler yeniden düzenlenerek anlamlı bir bütün haline getirilir. Özet çıkarma, not almadan daha karmaşık bir yapıya sahiptir. Not almada veriler benzer şekilde yeniden düzenlenirken özet çıkarmada, veriler yeniden oluşturulur. Not alırken, özetlenecek metnin seçimine dikkat edilmelidir. Her metin özetlenmeye uygun olmayabilir. Metinde cümleler anlamsal açıdan yoğun verilmişse özetlemek oldukça zordur. Seçilen metin anlaşılıncaya kadar okunmalıdır. Özet çıkarırken metinden alıntı yapmamaya dikkat edilmelidir. Gereksiz sözcük kullanımından uzak durularak anlaşılır bir dil kullanılmalıdır.

c. Serbest yazma: Serbest yazmada öğrencilerden duygu ve düşüncelerini kendi düşüncelerine göre yazmaları istenir. Genellikle birden fazla konuda verilen başlıklardan biri seçilerek bir yazı yazılması öğrencilerden beklenir. Serbest yazmada öğrenciler serbest bırakılarak ilgilerini ya da tepkilerini çeken herhangi bir konu ele alınarak işlenebilir. Öğrenciler görüşlerini belirledikleri konu üzerinde yoğunlaştırır. Öğrencilerin yazma heyecanlarını belli bir kalıba sokmamak için yazma planı yapıp yapmamak öğrencilere bırakılır. Bu yazma şekli herkesin istediği konuyu ele almasına olanak tanıdığı için daha özgürdür. Sınırlama olmadığından yetenek ve eğilimlerin ortaya çıkmasında daha elverişli bir ortam yaratır. Böylece serbest yazma öğrencinin yaratıcılığını, yazma yeteneğini ortaya çıkarması bakımından yararlı bir yöntem olarak değerlendirilebilir. Ancak tüm bu kolaylıklarına rağmen bu yazma yönteminin de olumsuz yanları vardır. Örneğin, bazı öğrenciler konu bulmakta zorlanabilirler (Kabahasanoğlu ve Demirci, 2000: 179). Plan konusunda öğrencileri serbest bıraktığı için ortaya çıkacak ürün bir yazılı metinde bulunması gereken özellikleri taşımayabilir. Metinde verilmek istenen ana düşünce okuyucular tarafından tam olarak anlaşılabilir ya da yanlış anlaşılabilir. Demirel ve Şahinel'e (2006) göre serbest yazmaya yönelik çalışmalar aşağıda açıklanmıştır:

•Kompozisyon yazmada, öğrenciler görüş ve düşüncelerini açıklarlar. Kompozisyon yazarken dikkat edilmesi gereken bir mesajın verilmesidir. Diğer bir önemli nokta ise giriş, gelişme, sonuç bölümlerinin yer almasıdır. Kompozisyon yazarken bir kişi, nesnenin tasvirini yapma, bir olayı anlatma, olayları neden-sonuç ilişkisi içinde verme, konuyla ilgili görüş bildirme gibi hususlara dikkat etmek gerekir.

•Mektup yazma, öğrencilere plana uygun olarak kişisel mektuplar yazdırılmasıdır.

•Duyuru, haber ve tutanaklar, haber ya da bilgi vermek amacıyla yazılır. Örneğin öğrenciler yapılacak bir gösteri için duyuru yazısı yazabilirler. Öğrenciler duyuru panolarına haber yazıları yazarak asabilirler.

•Okunanlarla ilgili yazılar, okunan bir yazı, masal, hikaye, anı ya da şiirdeki bir durumu öğrencilerin yaşantılarına bağlayarak yaptırılacak yazma çalışmalarıdır.

- Gözlenen ya da yaşanan olaylarla ilgili yazılar, soyut konularda yazı yazma konusunda yetersiz olan öğrenciler yaşadıkları ya da gözledikleri ile ilgili daha kolay yazı yazabilirler. Örneğin, kar yağarken, göldeki dalgalar, güneş doğarken gibi konularda yazılı anlatım çalışması yaptırılabilir.

- Resim ya da karikatüre bakarak yazma, öğrencilerden kendilerine gösterilen resim ya da karikatürle ilgili düşüncelerini yazmalarının istendiği çalışmalardır.

- Rüyaları yazma, öğrencilere gördükleri rüyalarla ilgili yazılı anlatım çalışmaları yaptırılmasıdır.

- Günlük yazma, öğrencilerin gün içinde yaşadıklarıyla ilgili duygu ve düşüncelerini not etmeleridir. Günlükler öğrencilerin yazılı anlatımlarının gelişim düzeyini göstermesi açısından önemlidir.

- Anı yazma, öğrencilerin unutamadıkları, zihinlerinde kalıcı anıların yazdırılması çalışmalarıdır.

- Davetiye, tebrik kartı yazma, öğrencilere özel günlerle ilgili tebrik ya da davetiye yazdırılmasıdır.

- İstek ya da şikayet yazısı yazma, bir hizmetin yerine getirilmesi ya da bir konuyla ilgili ya da bir şikayetin ilgili yerlere bildirilmesi amacıyla yapılan yazılı çalışmalardır.

ç. *Kontrollü yazma*: Kontrollü yazmada amaç öğrencilere bir olay, durum ya da görünüşü tasvir etmek, bir duyguyu, düşünceyi anlatmak amacıyla yazılı anlatım çalışmaları yaptırmaktır. Öğrenciler birçok konuda deneyimlere sahip olmalarına rağmen bu birikimi yazılı olarak ifade edemeyebilirler. Burada kontrollü yazma çalışmaları öğrencilerin bu birikimlerini yazıya dökmelerine olanak sağlar. Kontrollü yazmayla öğrencilerden, verilen sözcük ve cümle yapılarını olduğu gibi ya da istenen değişiklikler yaparak yazmaları istenir. Kontrollü yazma çalışması için bir paragrafta sığdırılabilecek konular seçilebilir. Öğrencilerin yazıları düzeltilirken ayrıntıları vermesi bakımından yeterli olup olmadığına, anlam bakımından tutarlı, açık olup olmadığına, dilbilgisi bakımından uygunluğuna, kip, şahıs, ögeler bakımından uygunluğuna, yazım ve noktalama işaretlerinin doğru kullanımına dikkat edilir (Aktaş ve Gündüz, 2002: 106). Bu çalışmalar ile dilin sözcüklerini doğru bir biçimde yazma öğrenilir. Demirel ve Şahinel'e (2006) göre kontrollü yazma çalışmalarına dönük bazı alıştırmalar şunlardır:

- Yer değiştirme çalışmaları, verilen cümlelerdeki kelimelerin yerleri değiştirilerek metnin tekrar yazılmasıyla yapılan çalışmalardır.

- Dönüştürme çalışmaları, verilen metnin başka bir yapıya dönüştürülüp yazılmasıyla yapılan sınıf içi çalışmalardır. Örneğin, bir metinde yer alan bütün birinci tekil kişi zamiri(ben) yerine üçüncü tekil kişi zamiri(o) kullanarak ve istenen değişiklikler yapılarak metnin yeniden yazılmasıdır.

- Örneğe uygun yazı yazma, öğrencilere bir metin verilir ve öğrencilerden bu metne benzer kompozisyon yazmaları istenir.

- Yeniden sıralama, düzensiz bir biçimde verilen sözcüklerden düzgün cümleler oluşturma ya da düzensiz verilmiş cümlelerden düzenli bir paragraf oluşturmaları çalışmalarıdır.

- Sorulara cevap vererek paragraf yazma, öğrencilerden kendilerine sorulan sorulara cevaplar vererek bir bütünlük oluşturarak paragraf yazma çalışmalarıdır. Bu çalışmalarda öğrenciler sorularla ilgili bilgi toplayabilirler.

- Tamamlama çalışmaları, yarım bırakılan bir cümlenin ya da diyalogun sözcük ya da cümlelerle yazılmasıdır.

d. Güdümlü yazma: Güdümlü yazmada öğrenciler öğrendikleri sözcük ve cümle yapılarını kullanarak anlamlı paragraflar oluştururlar. Güdümlü yazmanın bazı türleri vardır. Demirel (1994) bunları şu şekilde açıklamaktadır:

- Dikte yapma, bir metnin değiştirilmeden olduğu gibi yeniden yazılmasıdır. Öncelikle metin normal bir hızda okunur. Yazı ağır ağır okunur ve sözcükler ikiden fazla tekrar edilmez. Öğrencilerden dinledikleri metni yazmaları istenir. Yazma sırasında noktalama işaretleri, paragraf başlangıçları öğrencilere bildirilir. Öğrencilerden yazdıklarını kontrol etmeleri beklenir. Kontrol ve düzeltme işlemleri gerekiyorsa metin öğrencilerin görebileceği bir yere yazılır. Dikte ğrencilerin yazım seviyelerini tespit etmek, kuralların öğrenilip ğrenilmediğini denetlemek amacıyla öğretmenler tarafından sıkça kullanılabilir. Dikte yönteminin başarılı olması için metnin kısa olması, dil ve düşünce bakımından öğrencinin seviyesine uygun olması, yazma planına uygun olması, öğrencinin ilgisini çekecek nitelikte olması beklenir. Öğrencilere dikte yaptırılmadan önce yazdırılacak metin önce okunarak, yeni sözcüklerin anlamları öğrencilere açıklanabilir (Aktaş ve Gündüz, 2002: 124).

- Dikteli kompozisyonda, öğrenciler önce bir metni dinlerler ve daha sonra öğrenciler aynı metni tekrar yazar.

- Not almada, ğrenci bir metni dinlerken önemli gördüğü konuları not eder. Not aldıktan sonra bu notların düzgün bir şekilde yazılması için çalışmalar yapılır.

- zetleme, dinlenen veya okunan bir metnin anlamını kaybetmeden kısaca ve önemli noktalarıyla tekrar yazılmasıdır.

- Ana hatları belirleme, bir metnin ana fikirlerinin ve başlık cümlelerinin birbirleriyle ilişkilerinin ve sıralarının vurgulanarak bir liste halinde yazılmasıdır.

- z yazma, herhangi bir metnin belirli sınırlarla özünün kısaca yazılmasıdır.

3.4. Yazma Eğitimi

Günümüzde ğrenmelerin çoğu yazı yoluyla olmaktadır. Bu nedenle yazı eğitim öğretimin önemli bir parçasıdır. Yazma eğitiminin asıl amacı, öğrencilere bazı konulardaki duygu, düşünce ve bilgilerini açık, etkili, doğru ve sade bir biçimde anlatma becerisini kazandırmaktır. Bu beceriler düşünceleri mantıkla bir biçimde sıralamak, paragrafları doğru yazmak, konunun özelliğine göre metni bölümlere ayırarak ve her bölümü kategorize edip sınıflandırmak, yazıya uygun bir ana başlık ile alt bölümlere ara başlık koymak, düşünceleri yazı içerisinde geliştirmek, ana düşünceyi tüm yazıya yaymak, ayrıntıları yerinde ve yeterli olarak kullanmak, form yazılarını biçim ve kurallarına uygun olarak yazma alışkanlığı kazanmak, edebi metinleri tür özellikleri ve anlatım biçimlerine uygun olarak planlı bir biçimde yazma alışkanlığı ve becerisi kazanmak, edebi türlerle ilgili yazma isteği uyandırmak, herhangi bir metni eleştirme alışkanlığı kazanmak, bilgi toplama yollarını ve kaynaklarından nasıl yararlanacağını öğrenmek, elde edilen bilgileri kendi deney ve gözlemlerini de katarak sıralayarak ayıklama, birleştirme ve yorumlama alışkanlığı kazanmak, düşünceleri tam olarak karşılayan sözcük ve deyimleri seçebilmek, cümleleri tür ve duygu yoğunluğuna göre kullanabilmek, metni yazım ve noktalama kurallarına uygun yazmak, kendisinin ve başkasının yazılarını yazım, noktalama ve anlam bakımından değerlendirmek şeklinde sıralanabilir (Aktaş ve Gündüz, 2002: 103).

Bireyin anadilinde konuşuyor olması, bireyin ağdaş toplumda ihtiyaçlarını karşılaması için yeterli olmayabilir. Bu yüzden bireyin önce anadilinde okuma yazmayı öğrenmesi gerekir (Kılıç, 2003: 8). Böylece birey toplum içinde kendine yer bulabilir. Yazma eğitiminin önemli olması yazınında bazı özellikleri taşımasını gerektirmektedir. Yazı yazmak, birçok anlatım birimini bir araya getirerek kendi içinde tutarlı ve anlamlı bir yapı ortaya koymaktır. Yazma sonucu oluşturulan ürünlerin anlamsız kelime ve cümleler yığını olmaması

için de öncelikle yazının amacı belirlenmeli ve yazı bu doğrultuda planlanmalıdır. Yazma, dil öğretimindeki konuşma, dinleme ve anlama gibi bir öğrenme alanıdır (Temizkan, 2010: 622). Yazma kendi başına büyüyüp gelişen bir etkinlik değil tam tersine belli ölçütler çerçevesinde geliştirilen bir etkinliktir. Oluşturulan yazıların bu ölçütlere uygun birtakım özellikleri taşıması gerekir (Coşkun, 2014: 2). Yazma sürecinin sonunda ortaya çıkan ürünün planlı, tutarlı, anlamlı ve bir amaca dönük olması gerekir. Bu özellikleri taşıyan bir yazı okuyana bir mesaj verebilir.

Yazma anlatım çalışmaları "Yazma Tür ve Tekniklerini Tanıma" ve "Uygulama" şeklinde iki aşamada gerçekleştirilir. Yazma çalışmalarında her kazanım için ayrı etkin yapılmasının yerine, üniteye verilen açıklamalar doğrultusunda her öğrenciden metin üretmesi beklenir. Yazma çalışmaları her metinden sonra yapılmaz, her üniteye bir kez yapılır. Bu çalışmalar "Ünite Süre ve İçerikleri" başlıklı tabloda belirtilen hususlara dikkat edilerek gerçekleştirilir. Üniteye ele alınan türle ilgili yazma çalışmalarından başka, incelemesi yapılan metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu edinen değişik türlerde yazma çalışmaları yaptırılabilir. (MEB, 2017: 20).

3.4.1. Okul Öncesi Yazma Eğitimi

Okul öncesi dönem çocukların eğitim öğretime hazırlandıkları dönem olduğundan daha çok öğrencilerin yazmaya hazırlanmasının önemli olduğu düşünülebilir. Bu dönemde öğrencilerin yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler çocukların daha çok küçük kas becerilerinin gelişimini geliştirmekle birlikte yazı yönü, satır bilgisi ve sayfa hakkında farkındalık kazanmalarına imkan sağlamalıdır. Bu çalışmalar çocukların sinir-kas, el-göz koordinasyonunu gelişmesi ve yazma araçlarının öğrenciler tarafından tanınması açısından önem taşımaktadır (Erdoğan ve vd., 2013: 1190). Bu dönemde yazmaya hazırlık için öğrencilerin el kol kaslarını geliştirici çalışmalara yer verilebilir (Bay ve Alisinanoğlu, 2008: 3). Öğrencilerin okula başlamadan önce kalem, boya, kağıt gibi araçları kullanması onların yazma eğitimi açısından önemlidir. Öğrencilerin etkinliklerinde sıkça kalem, kağıt, boya gibi materyaller kullanılabilir (Kılıçarslan, 1997: 114). Öğrencilere, düzgün çizgi çizme etkinlikleri yaptırılırken çizgilerin çizilme yönlerinin de öğretilmesi gerekir. Böylece, öğrencilerin harfleri ve rakamları oluşturan çizgileri doğru ve düzgün bir biçimde çizme becerisi ve alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olunur. Öğrencilere, kalem ve kâğıdın/defterin tutulma şekli, gözle kâğıt/defter arasında bırakılması gereken uygun uzaklığın nedenleri açıklanarak gösterilmelidir. Öğrencilere çizgisiz kâğıtlara, kara kalem ya da renkli kalemle çizgiler çizdirilerek resimler yaptırılmalı; deftere düzenli olarak düzgün çizgi çizme çalışması yaptırılmalı; bu süreç boyunca her öğrenci sürekli kontrol edilmeli ve öğrencilerin yanlışlarını düzeltmeleri ve doğrularını pekiştirmeleri sağlanmalıdır. Okul öncesi eğitimde, öğrenciler yazmaya zorlanmamalı ve öğrencilerin isteyerek defter üzerine düzenli olarak çizgi çalışmaları yapabilecekleri ortam oluşturulmalı; onların kalem ve defteri doğru bir biçimde kullanmalarına; el-göz ve sinir kas uyumunu geliştirmelerine; bir sonraki süreçte doğru ve düzgün yazmaya hazır hale gelmelerine yardımcı olunmalıdır (Yangın, 2007: 301).

3.4.2. İlkokul ve Ortaokulda Yazma Eğitimi

İlkokul döneminde yazma çalışmaları öğrenci merkeze alınarak gerçekleştirilir. İlkokulda öğrenci, somut işlemler dönemindedir. Bu dönemde birey daha çok yaparak, yaşayarak öğrenir (Kılıç, 2003: 12). Öğrenciler yazma becerisini kazanmaya bu dönemde başlar. Öncelikle harfler, heceler, cümleler ve metin oluşturma öğrenilir. Harf yönteminde amaç, kelimeleri tanıyıp okuyabilmek için harfleri tanımadır. Örneğin, kalem kelimesinin öğrenilmesi için öncelikle k, a, l, e, m seslerinin öğrenilmesi, daha sonra bunlar okunup yazılıncaya kadar tekrar edilmesi gerekir. Hece yönteminde ise öğrenci önce heceleri

öğrenmektedir. Daha sonra bu heceleri bir araya getirerek yazmaktadır. Kelime yönteminde ise öğrenci için anlamlı olan kelimelerin yazılması, öğrencinin yazmayı öğrenmesi için kullanılır. Cümle yönteminde öğrencinin cümleleri yazması beklenir. İlkokul yazma eğitiminde hikaye etme ve metin yöntemleri de bulunmaktadır. Hikaye etme yöntemi, bir hikayenin analiz edilmesine dayanır. Hikaye okunur, dramatize ettirilir ve anlatılır. Hikayenin cümleleri teker teker analiz edilir. Hikayedeki kelimeler yazdırılır. Metin yönteminde verilen bir metin öğrenciler tarafından incelenir. Metinde bazı cümleler eksik bırakılır. Bu bölümler öğrenci tarafından doldurulur. Metindeki cümleler; kelime ve hecelerine ayrılarak incelenir (Kılıç, 2003: 37-38).

İlkokulda başlayan yazma çalışmalarının amacı öğrencilere doğru, güzel ve akıcı yazma becerisini öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun yöntemleri ve araç gereçleri kullanarak kazandırmaktır. İlkokulda yazma becerisi öğrencilere kazandırılmaya başlanmadan önce öğrencilerin parmak kaslarının yeterli düzeyde gelişmiş olması, sinir-kas ve el-göz uyumunun sağlanması, yazma için gerekli araç ve gereçlerin kullanılabilmesi, satır, çizgi, yazı, sağ, sol, yukarı, aşağı, dik, yatık, eğri, iç, dış, alt, üst vb. kavramların bilinmesi, yazı yönünün soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru olduğunun bilinmesi, harflerin doğru ve düzgün bir biçimde yazılabilmesi, yazmaya istekli olunması gibi konulara dikkat etmek gerekir (Tuğluk vd., 2008: 75-76).

3.4.3. Ortaöğretimde Yazma Eğitimi

Edebiyat, dili güzel ve etkili kullanma sanatı olarak tanımlanabilir. Edebiyat eğitimi de estetik beğeni kazandırma, anadili etkili kullanma becerisi geliştirme gibi önemli işlevlere sahiptir. Yazma eğitimi edebiyat eğitiminin bir parçası olarak ortaöğretimde öğrencilere kazandırılmaya çalışılmaktadır (Ayyıldız ve Bozkurt, 2002: 45).

Yeni Türk dili ve edebiyatı öğretim programı becerileri merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Buna göre, edebi ürünler aracılığıyla öğrencilere okuma, yazma ve sözlü iletişim becerilerinin kazandırılması ve geliştirilmesi temel amaç olmuştur. Öyle ki programda yazma kazanımlarına yer verilmiştir. Programın 9. sınıf yazma çalışmalarında öğrencinin yazmanın ve yazma sürecinin bir çaba gerektirdiğini fark edeceği ve yazma aşamalarını öğreneceği “Yazma Süreci”; Sözlü İletişim Çalışmaları’nda ise iletişimin temel kavramları yer almıştır.

Öğrencilere yazdıkları metinlerle ilgili dönüt verilmesi, öğrencinin yazma başarısını arttırmada önemli bir etkiye sahiptir. Tüm sınıflara yazma çalışmalarıyla ilgili yazılı anlatım çalışmasında yer alan anlatım bozuklukları ile yazım ve noktalama yanlışlarının “Yazma Çalışmaları” içinde geri bildirimlerle öğretilmesi benimsenmiştir. Yazma çalışmalarında dönüt verilirken dikkat edilmesi gerekenler aşağıda sıralanmıştır (MEB, 2015: 20-21):

- Yazma eğitiminde dönüt verilirken düşüncelerin tutarlılığı, organizasyonu gibi metnin yapısıyla ilgili konulara öncelik verilir. Daha sonra anlatım bozuklukları, kullanılan sözcükler gibi konular ile yazım, noktalama, okunaklılık, sayfa yapısı gibi unsurlarla ilgili düzeltmelere yönelik dönütler verilir.

- Öğretmenin her öğrenciye ayrıca dönüt veremeyebilir. Bu bir durumda öğretmen içerisinde belirgin yanlışlar olan metinleri öğrencilerle birlikte değerlendirerek öğrencilere dönüt vermesi öğrencilerin benzer yanlışlarını görmeleri açısından yararlı yöntemdir.

- Öğretmen tarafından bir yazının nasıl değerlendirileceğiyle ilgili bilgiler öğrencilere verilir. Öğrenciler, ara ara akran değerlendirmesiyle birbirlerinin metinlerini değerlendirir.

Türk dili ve edebiyatı programındaki ünitelerde yer alan konular ve yazma becerisiyle ilgili metin türü ve açıklamalar aşağıda açıklanmıştır (MEB, 2017: 35-68).

9. Sınıf Ders Programı

- “Niçin yazıyoruz?”, “Nasıl yazmalıyız?” soruları çerçevesinde öğrencilerin serbest metinler yazmaları sağlanır. Farklı yazarların yazma gerekçeleri ve biçimleri üzerinde durularak öğrencilerin yazmanın doğası üzerinde düşünmeleri sağlanır.

- Hikaye: Özelliklerine uygun hikâye yazma çalışmaları yapmaları sağlanır. Hikâye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde yazma çalışmaları yaptırılabilir.

- Şiir: Bir şiire benzeterek dize, beyit, dörtlük, bent yazma veya şiiri devam ettirme gibi çalışmalar yaptırılır.

- Masal/Fabl: Masal/fabl yazma çalışması yaptırılır. Seçilen mesnevinin günümüz Türkçesiyle yeniden yazılmasına yönelik çalışmalar da yaptırılabilir. Masal/fabl yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde yazma çalışmaları yaptırılabilir.

- Roman: Öğrencilerden bir romanın bir kesitini bakış açısı ve anlatıcılığı değiştirerek yazması istenir. Bakış açısı veya anlatıcı değişikliğinin romanın içeriğine ve anlatıma etkisinin değerlendirilmesi sağlanır.

- Kısa oyun: Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grubun 3-5 dakikada oynanabilecek kısa bir oyun yazması sağlanır.

- Öz geçmiş: Edindikleri bilgilerden hareketle öz geçmiş/CV, portre yazmaları sağlanır (İsteyen öğrencilerin çizgi portre yapabilecekleri belirtilir.).

- Mektup/e-posta: Mektup yazma aşamalarına uygun olarak mektup / e-posta yazma çalışması yapmaları sağlanır. Ayrıca öğrencilere mektup yazma geleneği üzerine düşünce ve izlenimlerini anlatan bir yazı yazdırılır. Dilekçe ve tutanak yazmanın kuralları açıklanır, öğrencilerin örneklerden hareketle bir dilekçe ve tutanak yazmaları sağlanır.

- Günlük: Günlük yazmada gözlem ve kişisel izlenimlerin önemi vurgulanarak öğrencilerden günlük yazması istenir. Öğrencilerin bir blog oluşturmaları ve başta günlükleri olmak üzere diğer yazılı veya görsel üretimlerini bu blogda paylaşmaları sağlanır.

10. Sınıf Ders Programı

- Öğrencilerin “Yazının gelişimi”, “Türk yazı sanatı” ve “Alfabeler” gibi konularda bir yazma çalışması yapmaları sağlanır.

- Hikaye: Öğrencilere inceledikleri metinlerden hareketle bir hikâye yazdırılır. Hikâye yazma çalışmalarının dışında incelenen metinlerden edinilen düşünce ve izlenimleri konu alan farklı türlerde de yazma çalışmaları yaptırılabilir. Öğrencilerin yazdığı metinler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.

- Şiir: Öğrencilerin okuma bölümünde edindikleri bilgilerden yararlanarak mâni ve koşma yazmaları sağlanır. Öğrencilerin yazdığı şiirler sınıfta değerlendirilir, çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.

- Destan/Efsane: Öğrencilerden yakın çevrelerindeki varlıklar, mekânlar, tarihî olaylar, tabiat olayları ve inanışlarla ilgili efsaneleri sözlü kültür kaynaklarından derlemeleri ve bunları yazıya geçirerek sergilemeleri (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) istenir. “Bozkurtların Ölümü”, “Gün Olur Asra Bedel” gibi eserlerin destan türünden etkilenecek yazıldığı bilgisinden hareketle “15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri” konusunda, öğrencilerin tercih ettiği türde bir yazı yazdırılır.

- Roman: Öğrencilerden, okudukları bir romanın sonucunu değiştirerek yazmaları, romandaki olay örgüsünü hikâye formunda yazmaları veya romanın bir kesitini diyalog hâlinde yazmaları istenir.

- Tiyatro: Öğrencilerin, inceledikleri metinlerden hareketle geleneksel tiyatronun eğlence kültürümüzdeki yeri, Osmanlı toplumunda bir arada yaşama kültürü, isimlerle karakterler arasındaki ilişki, yanlış anlamalar ve şive taklitleri, gibi konular üzerinde yazı yazmaları sağlanır.

- Anı (Hatıra): Öğrencilerden türün özelliklerine uygun birer anı yazmaları istenir.

- Haber metni: Öğrencilerden yaşadıkları veya kurguladıkları bir olayı haber metni hâline getirmeleri istenir.

- Gezi yazısı: Öğrencilerden gezdikleri bir yer hakkında bir gezi yazısı yazmaları istenir. Yazıyı görsel unsurlarla desteklemeleri önerilir.

11. Sınıf Ders Programı

- Öğrencilerin, okuduğu metinlerden hareketle edebiyat ve toplum ilişkisi üzerine kısa bir yazı yazması sağlanır.

- Hikaye: Öğrencilerden inceledikleri hikâyelerden birinin özelliklerine (bireyin iç dünyasını esas alan, toplumcu gerçekçi, millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan ve modernist) uygun olarak bir hikâye yazmaları istenir.

- Şiir: Öğrencilerin inceledikleri şiirlerden birinin özelliklerine uygun şiir yazmaları sağlanır.

- Makale: Öğrencilere, makale türü ile ilgili öğrendiklerinden hareketle araştırmaya dayalı bir metin yazma çalışması yaptırılır. Araştırmaya dayalı metinlerin yazımında kütüphanede ve Genel Ağ'da kaynak taramasının nasıl yapıldığı ve sınırlandırıldığı örneklerle gösterilir. Öğrencilerden Genel Ağ'da yaptıkları araştırmaları bilişim teknolojilerini kullanarak iş birlikli bir rapor hâline getirmeleri istenir. Farklı kaynaklardaki bilgilerin bir metinde nasıl terkip edileceği örneklerle açıklanır. Metin içinde ve sonunda bilimsel kaynak göstermeye ilişkin temel ilkeler örneklerle açıklanır.

- Sohbet ve fıkra: Öğrencilerin türün özelliklerine uygun güncel bir konuda sohbet veya fıkra yazmaları sağlanır.

- Roman: Öğrencilerden ders kapsamında okudukları roman üzerine bir inceleme ve değerlendirme yazısı yazmaları istenir.

- Tiyatro: Öğrencilerden tiyatro salonunda veya medya ortamında seyrettikleri bir tiyatro üzerine inceleme / değerlendirme yazısı yazmaları istenir.

- Eleştiri: Öğrencilerden okudukları bir roman, hikâye veya şiirle ilgili bir eleştiri yazmaları istenir. Öğrencilerin yazdığı eleştiriler sınıfta değerlendirilir.

- Mülakat: Öğrencilerden bir mülakat hazırlamaları istenir. Öğrencilerden, yaptıkları mülakatı gerekli düzenlemeleri yaparak yazıya aktarmaları istenir.

12. Sınıf Ders Programı

- Öğrencilerden toplumsal değişim, teknoloji ve sosyal medyanın dili nasıl etkilediği hakkında bir yazı yazmaları istenir.

- Hikaye: Öğrencilerden inceledikleri hikâyelerde bulunan tekniklerden en az ikisini kullanarak bir hikâye yazmaları istenir. Öğrencilerden küçürek hikâye yazmaları istenir. Öğrencilerin yazdığı metinler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir.

- Şiir: Öğrencilerden inceledikleri şiirlerden birinin tarzını örnek alarak şiir yazmaları istenir. Öğrencilerin yazdığı şiirler sınıfta değerlendirilir. Öğrencilerin yazdığı şiirler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya...) sergilenir.

- Roman: Öğrencilerden inceledikleri romanlardan biri üzerine tanıtma-değerlendirme yazısı yazmaları istenir. Öğrencilerin yazdığı yazılar çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya...) sergilenir.
- Tiyatro: Öğrencilerden bir tiyatro metninin bir bölümünü veya tamamını özelliklerine dikkat ederek radyo tiyatrosuna dönüştürmeleri istenir.
- Deneme: Öğrencilerden istedikleri bir konuda deneme yazmaları istenir. Öğrencilerin yazdığı yazılar çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya...) sergilenir.
- Söylev (Nutuk): Öğrencilerden güncel bir konudan yola çıkarak bir söylev metni yazmaları istenir.

Öğrencilerin yazma becerisi; öğrencilerin yazma çalışmalarında oluşan ürün dosyası, yazma sürecine katılması, ortaya koyduğu ürünü geri bildirimlere göre geliştirmesi dikkate alınarak değerlendirilebilir. Her iki dönemde de bir performans notu öğrencinin ders içi ve ders dışında yazdığı metinlerden oluşan ürün dosyası değerlendirilerek verilebilir. Ürün dosyası hazırlanan ölçütlere göre değerlendirilir. Değerlendirmenin amacına ulaşması için bu ölçütler öğrencilerle paylaşılarak öğrencilere performanslarıyla ilgili geri bildirim verilir. Değerlendirme aşamasında kontrol listesi, derecelendirme (likert) ölçeği ya da dereceli puanlama anahtarı vb. kullanılabilir.

Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek amacıyla öğretim programında kazanımlara ve bunlarla ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Programda 12 yazma kazanımı bulunmaktadır. Türk dili ve edebiyatı öğretim programında yazma kazanımları ve kazanımlarla ilgili açıklamalar aşağıdaki Tablo 3.1’de açıklanmıştır (MEB, 2017: 31-32):

Tablo 3.1. Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı Yazma Kazanımları

YAZMA KAZANIMLARI	
No.	Kazanım Açıklama
1	Farklı türlerde metinler yazar. a. “Ünite, Süre ve İçerikleri” tablosunda belirtilen türlerde yazma çalışmaları yaptırılır. b. İşlenen metinden hareketle farklı türlerde yazma çalışmalarına da yer verilir.
2	Yazacağı metnin türüne göre konu, tema, ana düşünce, amaç ve hedef kitleyi belirler. a. Konuyla ilgili okuma ve araştırma yaptırılır. b. Yazısında kullanacağı bilgi, gözlem, düşünce, duygu, izlenim ve deneyimleriyle ilgili notlar çıkarması ve görsel, işitsel dokümanlar bulması veya hazırlaması sağlanır.
3	Yazma konusuyla ilgili hazırlık yapar. c. Araştırma, kaynaklara ulaşma, Genel Ağ’ı doğru ve etkin kullanma, not alma ve özetleme teknikleri üzerinde durulur. ç. Kaynak kullanma ve alıntı yapmanın hukuki ve etik boyutları belirtilir. d. Konuyu sınırlamanın önemine değinilir.
4	Yazacağı metni planlar. a. Metnin türüne göre birimlere, paragraflara, bölümlenmelere, giriş-gelişme-sonuç/serim-düğüm-çözüm

Tablo 3.1 (devamı)

5	Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.	aşamalarına ve olay örgüsüne dikkat çekilir. b. Başlığı belirlemesi ve gerekirse alt başlık/bölüm başlığı ve epigraf kullanması sağlanır. c. Araştırmaya ve ispatlamaya dayalı metinlerde kaynak ve dipnot gösterme şekline karar vermesi sağlanır.
6	Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.	a. Türle ilgili okuma kazanımlarında ifade edilen anlatım teknikleri, anlatım biçimleri/türleri ve düşünceyi geliştirme yollarından uygun olanlarını kullanması sağlanır. b. Şiirde ahenk unsurlarını, imge ve söz sanatlarını kullanması sağlanır. c. Metnin türüne göre terim, kavram, deyim, atasözü, ağız özellikleri kullanır.
7	İyi bir anlatımda bulunması gereken özelliklere dikkat ederek yazar.	İyi bir anlatımın açıklık, akıcılık, duruluk ve yalınlık gibi özellikler taşıması gerektiği hatırlatılır.
8	Farklı cümle yapılarını ve türlerini kullanır.	Bir yazıda basit, birleşik, sıralı, bağlı, eksilteli, devrik, kurallı cümle; isim cümlesi ve fiil cümlesi şeklinde farklı cümle yapıları/türlerinin kullanılmasının metne katkısı vurgulanır.
9	Görsel ve işitsel unsurları doğru ve etkili kullanır.	Metnin türüne göre resim, fotoğraf, grafik, çizim, veri tabloları, ses ve görüntü kayıtları vb. unsurları, metni tamamlayıcı ve/veya destekleyici unsurlar olarak kullanır.
10	Yazdığı metni gözden geçirir.	a. Dil bilgisi, yazım ve noktalama bakımından gözden geçirmesi sağlanır. b. Açıklık, duruluk, akıcılık, yalınlık ve kelime tercihleri bakımından gözden geçirmesi sağlanır. c. Birimler, paragraflar, bölümler, olay örgüsü/kurgu ve başlık gibi yapı ve şekil unsurları arasındaki anlam bağlantıları, tutarlılık, denge ve akış bakımından gözden geçirmesi sağlanır. ç. Metnin içeriğini ve üslubunu/anlatımını tür özellikleri bakımından gözden geçirmesi sağlanır. d. Yazısının okunurluğunu ve sayfa düzenini gözden geçirmesi sağlanır.
11	Ürettiği ve paylaştığı metinlerin sorumluluğunu üstlenir.	Üretilen ve paylaşılan metinlerin hukuki, ahlaki ve mesleki sorumluluğunun bilincinde hareket edilmesi gerektiği vurgulanır.
12	Yazdığı metni başkalarıyla paylaşır.	a. Yüksek sesle okuma, panoda sergileme; elektronik ortamlarda, kitap, dergi ve gazetelerde yayımlama, yarışmalara katılma gibi yollarla yazılan metinlerin paylaşılması sağlanır. b. Eleştirilere açık olma, gerekirse metin çerçevesinde eleştirilerin cevaplanması sağlanır.

Tablo 3.1 incelendiğinde, Türk dili ve edebiyatı öğretim programında öğrencilere yazma becerisini kazandıracak kazanımlara ve kazanımlara ulaşılmasıyla ilgili önemli noktaları belirten, öğretmenlere tavsiye niteliğinde açıklamalara yer verilmiştir. Tabloya göre, öğrencilere farklı metin türlerinde, türün kendi özelliklerini taşıyan, yazım ve noktalama kurallarına uygun, bir metnin taşınması gereken yapıya uygun metin yazma becerisi kazandırılması amaçlandığı düşünülebilir.

Öğrencilerin Türk dili ve edebiyatı öğretim programında yer alan kazanımlara ulaşması için yazma çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Ancak öğrenciler yazma çalışmalarının zorluğundan çekinebilir. Fakat yazma çalışması öğrencilerin çekindiği bir çalışma olsa da geliştirilebilir bir eylem olarak düşünülebilir (Çiçekli Koç, 2009: 105). Yazma becerisi geliştirilmesi için dikkat edilecek hususları Koç ve Müftüoğlu (1998) şu şekilde açıklamaktadır:

- Yazma becerisi ve alışkanlığı ancak yazmakla öğrenileceğinden her fırsatta öğrencilere yazılı anlatım çalışması yaptırılmalıdır.
- Öğrencilere daha önce hazırlık yaptıkları ya da yapmadıkları bir konuda yazı yazdırılabilir.
- Yazılı anlatım çalışmaları kişisel düşüncelere, tartışma ve eleştirilere ulaştıracak konulardan ya da öğrencilerin ilgilerini çekebilecek güncel konulardan seçilebilir.
- Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarında yazım ve noktalama yanlışlarının düzeltilmesinde dönüt verilebilir.
- Yazılı anlatım çalışmalarından önce konu sınırlandırması konusunda öğrenciler bilgilendirilebilir.
- Konunun hangi açıdan ele alınıp inceleneceği öğrenciye buldurularak öğrencinin konunun amacını belirlemesi sağlanabilir.
- Sözcüklerin kavramları, cümlelerin yargıları ve paragrafların düşünceleri ifade ettiği ve bunların bir yazımın bütününe teşkil ettiği örneklerle öğrencilere öğretilir.

Yukarıda açıklananlar dışında yazma çalışmaları için ayrıca ders saati ayrılmalıdır. Yazma becerisini kazandırmak için bazı alıştırmalar, denemeler ve açıklamalar yapılmalı, öğrenciler bilgilendirilmelidir. Yazılı anlatımın öğretiminde öğrencilerin düzeyi dikkate alınmalıdır. Ayrıca yazma becerisi yavaş gelişir, zamana ihtiyaç duyar. Yazma çalışmalarında kolaydan zora, basitten karmaşığa gidilmelidir. Yazılı anlatımın öğretiminde yazma ile konuşma etkinlikleri arasında ilişki kurulmalıdır. Sınıfta konuşulan bir konu öğrencilere yazma ödevi olarak verilebilir (Demirel, 1994: 64). Yazma çalışmalarında önce cümle, paragraf ve sözcük seçme çalışmalarından başlanabilir. Sonra türlere geçilebilir, her türün biçim, plan gibi belirgin özelliklerine dikkat edilmesi faydalı olabilir. Daha sonra makale, fıkra gibi inceleme yazıları ele alınabilir. Özellikle araştırma- incelemeyi gerektiren türlerde bilgi toplama, not alma, alınan notları birbiriyle ilgileri bakımından kümeleme, planlama gibi yazma evresi üzerinde durulabilir.

Demirel ve Şahinel'e (2006) göre, öğrencilerin yazarken yazım ve sözdizimi kurallarına, yazım ilkelerine uymaları sağlanabilir. Ödev olarak yazılı anlatım çalışmaları dosyalarda saklanabilir. Öğretmen bu ödevleri kontrol ederek öğrencinin yazılı anlatım seviyesinin gelişimini takip edebilir. Yazılı anlatım çalışmalarında öğrencilerin yaptıkları yazım yanlışları öğrencilere buldurularak düzelttirilebilir. Bu şekilde öğrenciler yapmış oldukları yazım yanlışlarının nedenlerini öğrenebilir. Bu yüzden öğretmen yazılı anlatım ödevlerini değerlendirirken yazım yanlışlarını öğrencilerin kolayca anlayabileceği işaretlerle belirtmelidir. Bu da öğrencilerin kendi yanlışları üzerinde düşünmelerini ve bunları düzeltmelerini sağlayabilir. Düzgün yazmada konuşmanın yanı sıra çokça yazma çalışması ile

doğru ve güzel yazılmış yazıları okuyup incelemenin olumlu etkisinin olduğu düşünülebilir. Öğretmen bir yandan öğrencilere bolca yazma fırsatı verirken diğer yandan da onlara doğru ve güzel yazılan kitap ve yazılardan okutarak inceletebilir, öğrencileri bunlarla ilgili düşündürebilir ve daha sonra da bunlarla ilgili düşüncelerini yazdırabilir.

Öğrencilere yaptırılacak yazılı anlatım çalışmalarında edebi metinlerden sıkça faydalanılabilir. Edebi metinlerde işlenen temalar, her zaman metnin anlam bütünlüğü içerisinde değerlendirilebilir. Böylece metnin bütünü, işlenen dil ögesinin öğrenilmesinde yararlı olurken dille ilgili öğrenilen bilgiler geriye dönük bütünün daha iyi kavranmasında ve öğrenilmesinde bir araç olarak kullanılabilir. Bu tür çalışmalar ile Türkçenin dinleme, konuşma, okuma, yazma ve dil etkinlikleri birbirinden ayrılmaz bir bütün olarak işlevsel canlı bir varlık durumuna getirilebilir. Metinden ve metnin cümlelerinden yola çıkarak cümle içinde düşünme ilkesinden ayrılmadan anlam birliklerini birbirinden koparmadan metnin akışı içinde ve birbirinin anlamını tamamlayacak biçimde işlenebilir (Demirel, 1994, 66).

Aktaş ve Gündüz'e (2002) göre yazılı anlatım çalışmalarında kullanılacak bazı etkinlik örnekleri aşağıda sıralanmıştır:

- Şiir metni verilerek, öğrencilerden şiirle ilgili hissettikleri duyguları yazmaları istenebilir.
- Bir konuyla ilgili giriş paragrafı verilerek, öğrencilerden gelişme ve sonuç paragraflarını; sonuç paragrafı verilerek giriş ve gelişme bölümlerini yazmaları istenebilir.
- Öğrencilere bazı anahtar sözcükler verilir, öğrencilerden kelimeler arası anlam ilişkilerini kurmaları beklenir ve verilen sözcükleri kullanarak bir metin yazmaları istenebilir.
- Öğrencilere resim ya da fotoğraf gösterilerek, bunlardan ne hissettiklerini yazmaları beklenebilir.
- Öğrencilere, seviyelerine uygun hikaye örnekleri okunarak öğrencilerden dinledikleri hikayenin temasına uygun bir hikaye ya da yazı kaleme almaları istenebilir.
- Bazı soyut kavramlar ya da somut sözcükler öğrencilere verilerek, öğrencilerden bu kavramları açıklayan bir metin yazmaları istenebilir.
- Okunan bir kitabın tanıtımı yaptırılabilir.
- Öğrencilere gözlem yaptırılarak, gördüklerini ya da hissettiklerini yazmaları istenebilir.
- Bir hikayenin bir bölümü verilerek, hikayenin temasına uygun bir şekilde yazılması istenebilir.
- İçerisinde yazım yanlışları ile noktalama yanlışları ve eksikleri bulunan bir metin öğrencilere verilerek, öğrencilerden yanlış ve eksikleri tespit etmeleri istenebilir.
- Yazım ve noktalama kurallarına uygun bir metin incelemesi yapılarak, yazım ve noktalama kurallarına uygun bir metin yazmaları öğrencilerden istenebilir.
- Öğrencilerden, tanıdıkları birinin fiziksel ve ruhsal portresini yansıtacak bir metin yazmaları istenebilir.

Yazma çalışmaları ne kadar çok olursa öğrencilerin yazma becerileri de o ölçüde gelişecektir. Yazma çalışmaları için zaman ayrılarak bu derslerde yazma öğretim yöntemleri uygulamalı olarak verilebilir. Seçilen yazma konularının öğrencilerin seviye, gözlem, deney ve bilgi düzeyine uygun olması beklenir. Öğrenciye yazma becerisi kazandırmak yalnız teorik anlatım formüllerini vermek değildir. Öğrenciler bilgi, deneyim, gözlem ve izlenimlerini, duygu ve düşüncelerini, okuma yoluyla kazandıklarını kendi sözcükleriyle yazmaya yönlendirilmelidir (Aktaş ve Gündüz, 2002: 104-105).

3.5. Yazım

Yazım, bir dildeki sözcüklerin o dilin kendi yapısından ve işleyişinden çıkmış kurallara göre yazıya aktarılmasını sağlayan ortak yazma biçimidir (Hatiboğlu, 2000: 198). Yazım (imla), dilin yazındaki ölçütlerini ortaya koyar. Yazım belirlenmiş bazı kuralları içerir. Bu kuralların bilinmesi yazan ve okuyan arasındaki iletişimin anlaşılma düzeyini artırır (Karadağ ve Maden, 2013: 278). Yazıma verilen önem, insanın kişiliğiyle doğrudan ilişkilidir. İyi bir yazımın yolu yazım kurallarını bilmekten, bunları özenle uygulamaktan geçer. Yanlış yazım dile karşı umursamazlığın, bilgisizliğin, kültürsüzlüğün belirtisidir. Gerek içinde yaşadığımız toplumla ilişkilerimizde gerekse kuşaklar arasında iyi ve sağlam bir iletişimin kurulmasında yazım kurallarının önemi göz ardı edilemez.

Türkçe genel olarak seslendirildiği gibi yazılan bir dildir. Kimi durumlarda konuşma dili seslendirmeyi yazı dilinden ayırmaktadır. Örneğin yazı dilinde *ağabey* olan kelime konuşma dilinde *abi* şeklinde kullanılmaktadır. Ancak bunlar istisna sayılabilecek örneklerdir. Dilin belli kurallar doğrultusunda yazıya geçirilmesi işine yazım denir (Beyreli, vd., 2005: 18). Yazım, bir dildeki kelimelerin nasıl yazılacağını belirten ve açıklayan kurallar bütünü olarak tanımlanabilir (Gerçek, 2008: 3). Başka bir deyişle yazım, dilin yazılı anlatımında uyulması gereken genel kurallardır. Bunlar “Yazım Kuralları” olarak ifade edilir. Yazım kuralları toplumun bireyleri tarafından ortaklaşa oluşturulan dilin doğal olarak oluşmuş, yerleşmiş ve yaygınlaşmış bir parçasıdır.

3.6. Yazma Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar

Yazma eğitimi, öğrencinin ilkökul döneminden başlayarak üniversite döneminin sonuna kadar süren bir süreci kapsamaktadır. Öğretim programlarında öğrencilerden farklı yaş gruplarında değişik kazanımlara ulaşmaları beklenmektedir. Öğrenci, yazma eğitimini de birbiriyle ilişkili farklı kazanımlara değişik yaş gruplarında ulaşarak kazanmaktadır. Bu nedenle yazma eğitiminde karşılaşılan sorunlar dönemsel olarak birbirinden farklılık gösterebilir. Öğrencinin ilkökulda, ortaokulda, lisede ya da üniversitede yazma eğitimiyle ilgili sorunları da değişik olabilir.

İlkokul döneminde öğrencinin yazma güçlüğü yaşaması, yazıya biçim ve düzen verememesi, yanlış harf ya da noktalama işaretlerini kullanması karşılaşılan sorunlardır. Bu dönemin ilk yıllarında öğrenciler sesleri doğru harflerle göstermeye çalışır. Bu dönemde yazımın mekanik boyutu ön plana çıkar. Önemli olan yazımın doğru yazılabilmesidir. Yazımın mekanik boyutuna ağırlık verilmesi yazımın içeriğine verilmesi gereken önemi azaltabilir. Ayrıca öğrencilerin söz varlığının yeni gelişiyor olması, ortaya konan yazılı metnin içeriğinin az olmasına neden olur (Tok ve Ünlü, 2014: 91). Söz varlığının yetersizliği sınıf düzeyi yükseldikçe azalmaktadır. Öğrencinin mekanik boyuta takılması yazı için önemli olan plan, kompozisyon, taslak, kağıt düzeni, gözden geçirme gibi unsurları göz ardı etmesine neden olabilir. Erdem, vd. (2017) sınıf öğretmenlerinin, yazma güçlüğüne ilişkin görüşlerini belirledikleri çalışmalarına göre öğrenciler okunaklı yazamama, yanlış ve eksik yazma gibi sorunlar yaşamaktadır.

Tok ve Ünlü (2014) çalışmasında ilk, orta ve lise öğretmenlerinin, öğrencilerin yazma sorunlarıyla ilgili görüşlerini incelediği çalışmada; ilkökulda velilerin, çocuklarını ilk okuma-yazma sürecinde yanlış yönlendirmelerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin yazma eğitimiyle ilgili bir diğer sorunun öğrencilerin kendilerini yeterince ifade edememeleri olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin kendilerini ifade edememelerinin nedenleri ise söz varlığının yetersizliği, kitap okuma alışkanlığının olmaması olarak belirtilmektedir. Öğrencilerin ifade edememe ve kitap okuma alışkanlığının olmaması ilkökul, ortaokul ve lise

düzeyinde de görülmektedir. Çalışmaya göre öğretmenler, televizyon ve internetin öğrencilerin yazma becerisini olumsuz etkilediğini düşünmektedir.

Taşkaya ve Yetkin (2015) çalışmalarında 1-5. sınıf öğrencilerinin yazma sorunlarıyla ilgili öğretmen görüşlerini belirlemeye çalışmışlardır. Araştırmaya göre öğretmenler öğrencilerin yazılarında cümlenin küçük harfle başlaması, yazıyı sürdürememe, yazının güzellik ve estetik olmayışı, yazının okunaklı olmaması, harfin unutulması, noktalama işaretlerinin yanlış kullanılması, okunuşu benzer seslerin karıştırılması, kelimelerin birleşik yazılması, “g” ve “y” seslerinin karıştırılması gibi sorunlarla karşılaşmaktadır.

Şimşek'in (2015) çalışmasına göre öğretmenlerin yazma sürecinde karşılaştıkları temel zorluk, yazılı anlatım etkinliklerinin yapılabilmesi için gereken yeterli zamanın olmamasıdır. Bunun yanında liselere giriş sınavlarında öğrencilerin yazma becerisini ölçen sorulara yer verilmemesi, öğrencilerin yazılı anlatım etkinliklerine zaman ayırmak istememelerine neden olmaktadır. Bu da öğrencilerin yazılı anlatım çalışması yapma konusunda isteksiz davranmasına neden olmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin çoğu, sınavlarda yazılı anlatım becerisini ölçen sorulara yer verilmemesini, öğrencilerin bu beceriyi kazanamamalarına neden olduğunu ifade etmektedir.

Ayrıca öğretmenler, sınıflarda öğrenci sayısının gerekenden fazla olmasının, yazma sürecini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Yazmanın zaman isteyen bir çalışma olduğu göz önünde bulundurulduğunda bu durum sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Çalışmada öğretmenler, öğrencilerin yazma sürecine yeterince katılmamaktadır. Yazma konusunda öğrencinin günlük yaşaması, yazamayacağına dair bir düşünce geliştirmelerine neden olmaktadır (Erdoğan, vd., 2017: 702). Çalışmanın bir bulgusuna göre, öğretmenler yazma sürecine katıldıklarında öğrenciler de yazma konusunda olumlu tutum sergilemektedir. Öğretmenlerin yazma sürecine katılması öğrencilerin de yazma sürecini daha verimli geçirmesini sağlayabilir.

Karadağ ve Kayabaşı (2013) çalışmalarından öğretmen adaylarının yazmayı engelleyen etmenlerin belirlemeye çalışmışlardır. Bu çalışmaya göre yazmayı engelleyen en önemli sebep bilgi birikimi ve deneyimin yetersiz olmasıdır. Bunun yanında ilgi eksikliği, yazmanın alışkanlık haline getirilememesi, dikkati toplayamama, yazmaya odaklanamama, söz varlığının yetersiz olması yazmayı engelleyen sebeplerdendir. Öğretmen adaylarının yazma sürecinde yaşadıkları sorunlar incelendiğinde öğretmen adaylarının çoğu yazmaya başlamada sorun yaşamaktadır. Buradaki önemli sorun, yazıya başlayacak giriş cümlesini bulamamak. Yazıya başlayacak uygun giriş cümlesini bulamadıkları için öğretmen adaylarının çoğunu yazamadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları yazıyı sonlandırmada sorun yaşamaktadır. Uygun sözcükleri bulamama, yazı yazılacak konuyu seçememe de öğretmen adaylarının yazmasına engel olan etmenlerdendir. Öğretmen adayları yazı yazmada isteksiz olduklarını belirtmişlerdir. Bunun nedenleri özgüven eksikliği, eleştirilmekten hoşlanmama, dili etkin kullanamama, karmaşık bir eylem olması, birikim ve deneyim gerektirmesidir.

Arslan (2017) çalışmasında Türkçe öğretiminde karşılaşılan problemleri belirlediği çalışmasında dil öğretiminin konuşma, okuma, yazma ve anlama becerileri etrafında yeterince yapılamadığını, dil eğitiminin dilbilgisi ağırlıklı yapılmakta olduğunu belirlemiştir. Dil eğitiminin dilbilgisi etrafında şekillendirilmesi öğrencilerin dilini öğrenme konusunda olumsuz tutum takınmalarına; Türkçe, Dil ve anlatım, Türk edebiyatı ve Türk dili ve edebiyatı derslerini sevmemelerine neden olabilir.

Yazım ve noktalama kurallarıyla ilgili yanlış örnekler, öğrencilerin, konuyu istenildiği gibi öğrenmelerini, yazma becerisini kazanmalarını, dolayısıyla kendisini istediği gibi ifade etmesini engelleyebilir. Yazım ve noktalama kurallarıyla ilgili yanlış örnekler, öğrencinin doğru öğrenmesine engel oluşturabilir. Ekler bölümünde yazım ve noktalama yanlışları bulunan örnekler verilmiştir.

4. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analiz edilmesi açıklanmıştır.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, öğrencilerin yazım ve noktalama kullanımlarının yazılı anlatım çalışmaları ve öğretmen görüşlerine incelendiği nitel bir araştırmadır. Nitel araştırma, olgu, olay ya da durumların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde gözlem, görüşme ve doküman incelemesi yoluyla araştırılmasıdır (Merriam, 2013: 5; Yıldırım ve Şimşek, 2013: 45). Bu çalışmada öğrencilerin yazılı anlatım becerileri doğal ortamında gerçekçi bir biçimde görüşme ve doküman incelemesi yoluyla araştırıldığından dolayı nitel bir çalışmadır. Görüşme, bir konuyla ilgili bireylerin deneyim, tutum, görüş, şikayet, duygu ve inançlarına ilişkin bilgilerin soru sorma ve cevap alma yoluyla elde edildiği nitel araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 147). Bu çalışmada, öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatım becerisiyle ilgili görüş, algı, tutum ve deneyimleri belirlenme çalışıldığı için görüşme yöntemine başvurulmuştur. Doküman incelemesi, araştırılmak istenen olgularla ilgili yazılı materyallerin toplanması ve analiz edilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217). Bu araştırmada, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi için yazılı anlatım çalışması yaptırılarak dokümanlara ulaşıldığı için doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Araştırmada yöntem üçgenlemesi(triangulation) kullanılmıştır. Yöntem üçgenlemesi; olay, durum ya da olguların anlaşılması için birden fazla nitel araştırma yönteminin kullanılmasıdır (Carter vd., 2014: 545). Araştırmada veriyi derinlemesine incelemek, bakış açısını genişletmek için üçgenleme yönteminden yararlanılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme ve doküman incelemesi kullanıldığı için araştırma üçgenlemeye dayalıdır. Araştırma fenomenolojik desende yapılmıştır. Fenomenolojik desende, bireyin bir olguya ilişkin yaşantılar, algılar ve bunlara yüklediği anlamlar; gözlem, görüşme gibi veri toplama araçlarıyla toplanır. Toplanan verileri betimlenerek elde edilen kavram ve temaları doğrudan alıntılarla tanımlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 85). Öğrencilerin yazılı anlatım becerisiyle ilgili yaşantıları, öğretmenlerin konuyla ilgili algıları ve düşünceleri yazılı anlatım çalışma kağıdı ve görüşme formu kullanılarak toplandığı, verilerin betimlendiği ve ulaşılan bulgularla ilgili alıntılara yer verildiği için bu araştırmanın deseninin fenomenolojik yaklaşıma dayalı olduğu düşünülmektedir.

4.2. Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklemini, Kahramanmaraş ili Onikişubat ve Dulkadiroğlu ilçelerindeki liselerde öğrenim gören öğrenciler ile bu kurumlarda görev yapan Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme kolay ulaşılabilir örneklem ve maksimum çeşitlilik örnekleme göre belirlenmiştir. Maksimum çeşitlilik örnekleminde görece küçük bir örneklem oluşturularak bireylerin çeşitliliği maksimum düzeyde yansıtılır. Maksimum çeşitlilik örnekleminde her durumun kendine özgü yapısı ayrıntılı bir biçimde yansıtılır ve farklı özellik gösteren durumlar arasında ortaya çıkabilecek benzerlikler belirlenebilir. Kolay ulaşılabilir örnekleme, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırması açısından, araştırmacı, yakın olduğu ya da kolay eriştiği bir örneklem seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 136-141). Bu çalışmada, lise düzeyi ve sınıf düzeyleri bakımında veri çeşitliliğini artırmak amacıyla maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada maksimum çeşitliliği sağlamak amacıyla beş lise türü ve dört sınıf seviyesinden eşit sayıda öğrenciler seçilmiştir. Bunun yanında, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmak amacıyla kolay erişilen örneklem seçildiği için çalışmada kolay ulaşılabilir örneklemden yararlanılmıştır.

Örnekleme oluşturan öğrencilerle ilgili betimsel istatistikler Tablo 4.1’de verilmiştir:

Tablo 4.1. Öğrencilerle İlgili Betimsel İstatistikler

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kız	48	%48
	Erkek	52	%52
Lise Türü	Anadolu Lisesi	20	%20
	Fen Lisesi	20	%20
	Meslek Lisesi	20	%20
	İmam Hatip Lisesi	20	%20
	Çok Programlı Lise	20	%20
Sınıf	9	25	%25
	10	25	%25
	11	25	%25
	12	25	%25
Yerleşim Yeri	Şehir Merkezi	68	%68
	İlçe	11	%11
	Kasaba	11	%11
	Köy	10	%10
Toplam		100	%100

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyet dağılımının birbirine yakın olduğu, lise türünden ve sınıf seviyesinden seçilen öğrencilerin sayısının eşit olduğu, öğrencilerin çoğunun şehir merkezinde yaşadığı belirlenmiştir.

Görüşleri belirlenmeye çalışılan öğretmenlerle ilgili betimsel istatistikler Tablo 4.2’de verilmiştir:

Tablo 4.2. Öğretmenlerle İlgili Betimsel İstatistikler

Bilgiler		f	%
Cinsiyet	Kadın	14	%56
	Erkek	11	%44
Mesleki kıdem	1-5 Yıl	2	%8
	6-10 Yıl	4	%16
	11-15 Yıl	10	%40
	16-20 Yıl	6	%24
	20 ve üstü	3	%12
Mezun olunan fakülte	Eğitim Fakültesi	8	%32
	Fen- Edebiyat Fakültesi	17	%68
Görev yapılan lise	Anadolu Lisesi	8	%32
	Meslek Lisesi	6	%24
	İmam Hatip Lisesi	6	%24
	Çok Programlı Lise	5	%20
Toplam		25	%100

Tablo 4.2 göre, öğretmenlerin çoğunun kadın olduğu, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin sayısının fazla olduğu, çoğunun fen-edebiyat fakültesi mezunu olduğu, Anadolu liselerinde görev yapan öğretmenlerin sayısının fazla olduğu görülmektedir.

4.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanmasında yazılı anlatım çalışma kağıdı ve görüşme formundan faydalanılmıştır.

4.3.1. Yazılı Anlatım Çalışma Kağıdı

Yazılı anlatım çalışma kağıdı, öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını kullanma becerilerini ve eksikliklerini belirlemek amacıyla geliştirildi. Kapsam geçerliliği bakımında literatür taraması yapılmasının yanında Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin görüşleri belirlenmiştir (Avcı, 2006; Coşkun, 2014; Çetin, 2013; Ergin, 2009). Dil ve yapı geçerliliği bakımından Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde görev yapan eğitim bilimleri alan uzmanının görüşleri alınmıştır. Yazılı anlatım formunun kapsamını oluşturmak amacıyla 25 öğrencinin yazılı anlatım çalışma kağıdının hangi konulardan oluşmasını istediklerine yönelik görüşleri bir form aracılığıyla yazılı olarak alınmıştır. Öğrencilerin form üzerindeki görüşleri incelenerek bunlar arasından en çok tercih edilen 10 konu seçilerek yazılı anlatım çalışma kağıdının kapsamı belirlenmiştir. Ayrıca -öğrenci belirlenen konular dışında yazmak isterse- öykü tamamlama çalışması eklenmiştir. Yazılı anlatım çalışmasında, öğrencilerin yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini uygulama durumlarını belirlemek amacıyla Baraz'dan (1992) alınan metindeki noktalama işaretleri eksik bırakılmış, içerisinde yazım yanlışları da bulunan metin düzenlenerek yazılı anlatım çalışma kağıdına eklenmiştir. Metinde ayrı yazılan birleşik kelimeler, bitişik yazılan birleşik kelimeler, "de" ve "ki" bağlacı, -ki eki, soru eki, kısaltmaların yazımı, sayıların yazımı ve büyük harflerin yazımıyla ilgili yazım yanlışları; nokta, virgöl, iki nokta, noktalı virgöl, soru işareti ve kesme işareti noktalama eksikleri bulunmaktadır. Metinde noktalama işaretlerinin yerleri gösterilmemiştir. Öğrencilere ipucu vermemesi için özel isimler dışındaki kelimeler küçük harfle başlatılmıştır. Metin 12 puntuyla yazılmış ve 18 satırdan oluşmaktadır. Yazılı anlatım çalışma kağıdına öğrencilerin cinsiyet, öğrenim gördükleri okul türü, sınıf düzeyi ve yaşadıkları yerleşim yerini tespit etmek amacıyla kişisel bilgi formu da eklenmiştir. Yazılı anlatım çalışma kağıdı Ek-1'de verilmiştir.

4.3.2. Görüşme formu

Öğretmenlerin öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla görüşme formu oluşturulmuştur. Kapsam geçerliliği bakımından alanyazın taraması yapılarak (Erkınay, 2010; Özçakmak, 2011; Şimşek, 2015; Taşkaya ve Yetkin, 2015; Tok ve Potur, 2015) görüşme soruları belirlenmiş ve açık uçlu 10 sorudan oluşan görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmanın dil ve yapı geçerliliği bakımından Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde görev yapan eğitim bilimleri alan uzmanının görüşleri alınarak veri toplama aracı, yarı yapılandırılmış görüşme formu olarak geliştirilmiştir. Geliştirilen görüşme formu, açık uçlu 7 sorudan oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme, bir konuyla ilgili önceden belirlenmiş sorulardan oluşur. Bu sorular genellikle sistematik olarak belli bir sırayla sorulur. Fakat, görüşmeci, bu sıranın dışına çıkabilir. Görüşmeci isterse, sorularla ilgili derinlemesine cevaplar arayabilir (Berg ve Lune, 2015: 136). Bu çalışmada öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerine ilişkin görüşleri derinlemesine incelenmeye çalışılmıştır. Beş öğretmenle görüşme formunun pilot çalışması yapılmıştır. Yapılan pilot çalışma sonucunda, görüşme formunun veri toplamaya uygun olduğu görülmüştür. Görüşme formuna öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, mezun olunana

fakülte türü ve görev yapılan lise türünü belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu da eklenmiştir. Görüşme formu Ek-2’de verilmiştir.

4.4. Verilerin Toplanması

Yazılı anlatım çalışması amaçlı örneklemden kolay ulaşılabilir örneklem ve maksimum çeşitlilik örnekleme göre, araştırmacı tarafından seçilen okullarda 9,10,11 ve 12. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Yazılı anlatım çalışması, seçilen ortaöğretim kurumlarındaki her sınıf seviyesinden en az 5 öğrenciye uygulanmaya çalışılmıştır. Böylece her okuldan 20 öğrenci, araştırma için yazılı anlatım çalışması yapmıştır. Seçilen öğrenciler kütüphane ya da boş bir sınıfta toplanmıştır. Öğrencilere gerekli açıklamalar yapılarak yazılı anlatım çalışması yapmaları için 2 ders saati (80 dk.) süre verilmiştir. Bunun yanında kişisel bilgi formu da öğrencilere uygulanarak öğrencileri demografik bilgileri elde edilmiştir. Elde edilen veriler, bilgisayar programına aktarılmıştır.

Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin görüşlerini elde etmek amacıyla, hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler, görüşü alınan öğretmenin okulunda yüz yüze yapılmıştır. Görüşme yeri olarak öğretmenler odası, spor odası, rehberlik servisi, kütüphane gibi alanlar kullanılmıştır. Görüşmeler 10-16 dakika arasında sürmüştür. Yapılan görüşmeler, ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Yapılan görüşmeler bilgisayarda yazılı ortama aktarılmıştır.

4.5. Verilerin Analizi

Öğrencilerin kendi yazdıkları kompozisyonlar ile öğrencilere hazır verilen yazılı anlatım çalışması, belirlenen yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin doğru kullanımı açısından incelenmiştir. Bunun için her öğrencinin, kendi yazdığı yazılı anlatım çalışma kağıdı, araştırmacı ve yedi yıllık mesleki deneyime sahip Türk dili ve edebiyatı öğretmeni olan ikinci kodlayıcı tarafından betimsel analizle çözümlenmiştir. Betimsel analizde, veriler önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 256). Verilerin analizinde her öğrencinin yazılı anlatım çalışması inceleyerek yazım yanlışları belirlemiştir. Yazılı anlatımlarda belirlenen yazım yanlışlarının yanında doğru yazımları belirlenerek öğrencinin yazım kuralını uygulama düzeyi de belirlenmiştir. Yazılı anlatım çalışma kağıtları, noktalama işaretlerinin kullanılması açısından incelenmiştir. Yazılı anlatım çalışma kağıdında noktalama işaretlerini doğru bir biçimde yerleştirmiştir. Yazılı anlatım çalışma kağıdında öğrencinin noktalama işaretleri ile belirlenen noktalama işaretleri karşılaştırılarak noktalama yanlışları tespit edilmiştir. Sonra ikinci kodlayıcı aynı yazılı anlatım çalışma kağıtlarını yazım kuralları açısından inceleyerek yazım yanlışlarını belirlemiştir. Yazılı anlatım çalışma kağıdındaki noktalama yanlışları da ikinci kodlayıcı tarafından analiz edilmiştir.

Belirlenen yazım yanlışları Microsoft Excel programına aktararak tablolaştırılmıştır. Tabloda her öğrencinin yazım yanlışları ve doğru kullanımları ile noktalama yanlışları ve noktalamaların doğru kullanımlarının sayısı belirtilmiştir. Elde edilen verilerin aritmetik ortalaması alınarak sayısal verilere ulaşılmıştır. Verilerde her yazım ve noktalama yanlışının doğru-yanlış kullanımı, frekans ve yüzdesi, doğru- yanlış kullanan öğrenci sayısı ve yüzdesi belirtilmiştir. Araştırmayla ilgili veriler tablolaştırılarak bulgular bölümünde belirtilmiştir. Bulguların daha anlaşılır olması amacıyla yazılı anlatım çalışması kağıtlarından doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Araştırmada öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaşılan yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili görüşleri yazılı metin üzerinde incelenerek içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. İçerik analizi; tema, önyargı, düşünce ve anlamları belirlemek amacıyla bir materyalin ayrıntılı ve sistematik bir şekilde incelenmesi ve yorumlanmasıdır (Berg ve Lune,

2015: 380). İçerik analizi, verilerin kodlanmasını ve kategorilerin oluşturulmasını kapsar (Merriam, 2013: 196). Veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda kodlara ulaşılmıştır. Kodlayıcılar arasındaki benzerlik oranı verilerin güvenilirliğinin bir göstergesidir (Baltacı, 2017). Görüşme ve doküman incelemesi formları ile elde edilen verilerin güvenilirlik analizi için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik analizi formülünden yararlanılmıştır:

$$\text{Güvenirlik} = \text{Görüş birliği sayısı} \div (\text{Görüş birliği} + \text{Görüş ayrılığı}) \times 100$$

Araştırmacı ve görüşü alınan uzman, görüşme verileri üzerinde 45 kod ile görüş birliği sağlarken 8 kodda ise görüş ayrılığı yaşamışlardır. Elde edilen kod sayıları formülde yerine konulduğunda;

$$\text{Görüşme Güvenirliği} = 45 \div (45 + 8) \times 100$$

$$\text{Görüşme Güvenirliği} = \%84 \text{ olarak hesaplanmıştır.}$$

Doküman incelemesi verilerinin güvenilirlik hesaplamasında ise, araştırmacı ve görüşü alınan uzman, doküman incelemesi verileri üzerinde 15861 kod ile görüş birliği sağlarken 111 kodda ise görüş ayrılığı yaşamışlardır. Elde edilen kod sayıları formülde yerine konulduğunda;

$$\text{Doküman İncelemesi Güvenirliği} = 15861 \div (15861 + 111) \times 100$$

$$\text{Doküman İncelemesi Güvenirliği} = \%99 \text{ olarak hesaplanmıştır.}$$

İç tutarlılığı gösteren bu değer en az %80 olması gerekmektedir (Miles ve Huberman, 1994; Patton, 2002). Buna göre görüşme ve gözlem verilerinin güvenilir olduğu görülmektedir. Bu kodların frekansları belirlenerek tabloları oluşturulmuştur. Bulguların daha anlaşılır olması amacıyla öğretmenlerin görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

5. BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaşılan yazım ve noktalama yanlışlarına ilişkin bulgularla öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaştıkları yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili görüşlerine ilişkin bulgular yer almaktadır.

5.1. Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Yazım ve Noktalama Yanlışlarına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarına ilişkin bulgular aşağıda açıklanmıştır.

5.1.1. Yazım Yanlışlarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde, öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarında ve kendilerine hazır verilen metindeki yazım yanlışlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

5.1.1.1. Ayrı Yazılan Birleşik Kelimelere İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve kendilerine hazır verilen metindeki ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili bulgular tablo 5.1’de verilmiştir:

Tablo 5.1. Ayrı Yazılan Birleşik Kelimelerle İlgili Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir yanlış tespit edemeyen öğrenci sayısı	
	f	%	N	f	%	f	%
Ayrı yazılması gerekirken birleşik yazılan kelimeler	25	%25	93	36	%38,91	52	%52

Tablo 5.1’de görüldüğü gibi öğrencilerin %25’i, kendi yazılı anlatım çalışmalarında ayrı yazılan birleşik kelimelerden en az birini yanlış yazmıştır. Kendi yazılı anlatımlarında en az bir ayrı yazılan birleşik kelimeyle ilgili yazım yanlışı yapan öğrenciler, toplam 93 ayrı yazılan birleşik kelime kullanmışlardır. Ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışı bulunan öğrenciler toplam 36 yazım yanlışı yapmışlardır. Bu öğrencilerin ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışı oranı %38,91’dir. Yani ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışı bulunan öğrencilerin çoğu, yazılı anlatımlarında ayrı yazılan birleşik kelimeleri doğru kullanmışlardır.

Tabloya 5.1’e göre, öğrencilerin %52’si, kendilerine hazır verilen metindeki bir ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlısını tespit edememişlerdir. Buna göre, öğrencilerin yarısı, hazır verilen metindeki ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlısını belirleyememiştir. Ayrı yazılan birleşik kelimelerle ilgili örnek Ek-3’te verilmiştir.

5.1.1.2. Bitişik Yazılan Birleşik Kelimelere İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki bitişik yazılan kelimelerle ilgili bulgular tablo 5.2’de verilmiştir:

Tablo 5.2. Bitişik Yazılan Birleşik Kelimelere İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Dört yanlıştan en az birini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
	f	%	N	f	%	f	%
Bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılan kelimeler	31	%31	116	46	%39,83	98	%98

Tablo 5.2’de görüldüğü gibi öğrencilerin %31’i kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında en az bir bitişik yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışı yapmıştır. Bitişik yazılan birleşik kelimelerle ilgili en az bir yazım yanlışı yapan öğrenciler, yazılı anlatımlarında toplam 116 bitişik yazılan birleşik kelime kullanmıştır. Bu öğrenciler toplam 46 bitişik yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışı yapmıştır. Öğrencilerin bitişik yazılan kelimelerle ilgili yaptıkları yazım yanlışlarının oranı %39,83’tür. Buna göre, öğrencilerin çoğunun, yazılı anlatımlarında bitişik yazılan birleşik kelimeleri doğru kullandığı düşünülebilir.

Tabloya 5.2’ye göre, öğrencilerin %98’i kendilerine hazır verilen metindeki dört bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılarak yazım yanlışı yapılan kelimedenden en az birini belirleyememiştir. Buna göre, öğrencilerin tamamına yakını bitişik yazılan birleşik kelimelerle ilgili yazım yanlışlarını belirleyememiştir. Bitişik yazılan birleşik kelimelerle ilgili örnek Ek-4’te verilmiştir.

5.1.1.3. “de” Bağlacının Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki “de” bağlacının kullanımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.3’te verilmiştir:

Tablo 5.3. “de” Bağlacının Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		İki yanlıştan en az birini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
	f	%	N	f	%	f	%
de bağlacı	50	%50	195	126	%64,62	96	%96

Tablo 5.3’te görüldüğü gibi öğrencilerin %50’si kendilerinin yazdıkları yazılı anlatım çalışmasında “de” bağlacını en az bir kez yanlış kullanmıştır. “de” bağlacını en az bir kez yanlış yazan öğrenciler, yazılı anlatım çalışmalarında bu bağlacı 195 kez kullanmışlardır. Öğrenciler, “de” bağlacının 126’sını ayrı yazılması gerekirken bitişik yazarak yazım yanlışı yapmışlardır. Yazım yanlışı yapılan “de” bağlacının kullanılan toplam “de” bağlacına oranı %64,62’dir. Buna göre, yazılı anlatımlarında “de” bağlacını en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yarısından fazlası “de” bağlacıyla ilgili yazım yanlışı yapmışlardır.

Tabloya 5.3'e göre, öğrencilerin %96'sı, kendilerine hazır verilen metindeki "de" bağlacıyla ilgili yazım yanlışından en az birini tespit edememişlerdir. Buna göre, öğrencilerin yaklaşık tümü, hazır verilen metindeki "de" bağlacı yazım yanlışlarını belirleyememiştir. "de" bağlacının kullanımıyla ilgili örnek Ek-5'te verilmiştir.

5.1.1.4. –ki Ekinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki -ki ekinin kullanımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.4'te verilmiştir:

Tablo 5.4. –ki Ekinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir yanlış tespit edemeyen öğrenci sayısı	
-ki eki	f	%	N	f	%	f	%
		3	%3	9	4	%44,44	71

Tablo 5.4'te görüldüğü gibi öğrencilerin %3'ü kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ki ekini en az bir kez yanlış kullanmışlardır. Bu öğrenciler, yazılı anlatımlarında –ki ekini 9 kez kullanmışlardır. Bunlardan 4'ünün kendinden önceki kelimeye bitişik yazılması gerekirken ayrı yazılarak yazım yanlışlığı yapılmıştır. Öğrencilerin yanlış kullandıkları –ki ekinin, tüm –ki ekinin kullanımına oranı %44,44'tür. Buna göre, -ki ekini yazılı anlatımlarında kullanan öğrencilerin yarısından fazlası eki doğru kullanmışlardır.

Tabloya 5.4'e göre, öğrencilerin %71'i kendilerine hazır verilen metindeki –ki ekiyle ilgili yazım yanlışını tespit edememiştir. Buna göre, öğrencilerin çoğu, kendilerine hazır verilen metindeki –ki ekiyle ilgili yazım yanlışını belirleyememiştir. –ki ekinin kullanımıyla ilgili örnek Ek-6'da verilmiştir.

5.1.1.5. “ki” Bağlacının Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki “ki” bağlacının kullanımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.5'te verilmiştir:

Tablo 5.5. “ki” Bağlacının Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir yanlış tespit edemeyen öğrenci sayısı	
ki bağlacı	f	%	N	f	%	f	%
		7	%7	13	9	%69,23	47

Tablo 5.5 incelendiğinde, öğrencilerin %7'si kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında “ki” bağlacını, ayrı yazılması gerekirken kendinden önceki kelimeye bitişik yazarak en az bir kez yanlış kullanmışlardır. “ki” bağlacını en az bir kez yanlış kullanan

öğrenciler, kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında bu bağlacı toplam 13 kez kullanmışlardır. Bu bağlaçlardan 9'u yanlış kullanılmıştır. Yazım yanlışı yapılan "ki" bağlaçlarının toplam kullanılan "ki" bağlaçlarına oranı %69,23'tür. Buna göre, "ki" bağlacını en az bir kere yanlış kullanan öğrencilerin çoğu, yazılı anlatımlarında bu bağlaçla ilgili yazım yanlışı yapmaktadır.

Tabloya 5.5'e göre, öğrencilerin %47'si kendilerine hazır verilen metindeki "ki" bağlacıyla ilgili yazım yanlısını belirleyememiştir. Buna göre, öğrencilerin yarıdan azı, kendilerine hazır verilen metindeki "ki" bağlacıyla ilgili yazım yanlısını tespit edememiştir. "ki" bağlacının kullanımıyla ilgili örnek Ek-7'de verilmiştir.

5.1.1.6. Soru Ekinin(mı, mi) Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki soru ekinin kullanımına ilişkin yazım yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.6'da verilmiştir:

Tablo 5.6. Soru Ekinin(mı, mi) Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir yanlışı tespit edemeyen öğrenci sayısı	
Soru eki	f	%	N	f	%	f	%
		9	%9	15	9	%60	65

Tablo 5.6'ya göre, öğrencilerin %9'u kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında soru ekini en az bir kez yanlış kullanmışlardır. Soru ekini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında bu eki toplam 15 kez kullanmışlardır. Bunlardan 9 soru eki, ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılarak yanlış kullanılmıştır. Yanlış kullanılan soru ekinin toplam soru ekine oranı %60'tır. Buna göre, soru ekini en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki bu eklerin yarıdan fazlası, ayrı yazılması gerekirken bitişik yazılarak yazım yanlışı yapılmıştır.

Tabloya 5.6'ya göre, öğrencilerin %65'i kendilerine hazır verilen metindeki soru eki yazım yanlısını belirleyememiştir. Buna göre, öğrencilerin yarıdan fazlası kendilerine hazır verilen metindeki soru eki yazım yanlısını tespit edememiştir. Soru ekinin kullanımıyla ilgili örnek Ek-8'de verilmiştir.

5.1.1.7. Kısaltmaların Yazımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki kısaltmaların yazımına ilişkin yazım yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.7'de verilmiştir:

Tablo 5.7. Kısaltmaların Yazımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir yanlış tespit edemeyen öğrenci sayısı	
Kısaltmaların yazımı	f	%	N	f	%	f	%
		0	%0	0	0	%0	80

Tablo 5.7 incelendiğinde öğrenciler kendi yazılı anlatımlarında kısaltmaları kullanmamıştır. Ancak öğrencilerin %80'i kendisine hazır verilen metindeki kısaltmalarla ilgili yazım yanlışını tespit edememiştir. Buna göre, öğrencilerin büyük bir kısmı, hazır verilen metindeki kısaltma yazım yanlışını tespit edememiştir. Kısaltmaların yazımıyla ilgili örnek Ek-9'da verilmiştir.

5.1.1.8. Büyük Harflerin Yazımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki büyük harflerin yazımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.8'de verilmiştir:

Tablo 5.8. Büyük Harflerin Yazımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		On dört yanlıştan en az bir yanlış tespit edemeyen öğrenci sayısı	
Büyük harfle başlaması gerekirken küçük harfle başlayan kelimeler	f	%	N	f	%	f	%
		60	%60	1641	385	%23,48	93

Tablo 5.8'e göre, öğrencilerin %60'ı kendi yazdıkları yazılı anlatımlarında en az bir kez, büyük harflerin kullanımıyla ilgili yazım yanlışını yapmıştır. Büyük harflerin kullanımıyla ilgili yazım yanlışını yapan öğrenciler, yazılı anlatımlarında büyük harfleri toplam 1641 kez kullanmıştır. Öğrenciler, bunlardan 385 kelimenin ilk harfini büyük yazmaları gerekirken küçük yazarak yazım yanlışını yapmıştır. Büyük harflerin yazımıyla ilgili yapılan yazım yanlışının büyük harflerin toplam kullanımına oranı %23,48'dir. Buna göre, büyük harflerin kullanımıyla ilgili yazım yanlışını yapan öğrencilerin çoğu, büyük harfleri yazılı anlatımlarında doğru kullanmıştır.

Tablo 5.8 incelendiğinde öğrencilerin %93'ü kendilerine hazır verilen metindeki büyük harflerin kullanımıyla ilgili yazım yanlışlarından en az birini tespit edememiştir. Buna göre, öğrencilerin büyük bir kısmı kendilerine hazır verilen metindeki büyük harflerin kullanımıyla ilgili yazım yanlışlarını belirleyememiştir. Büyük harflerin yazımıyla ilgili örnek Ek-10'da verilmiştir.

5.1.1.9. Sayılarına Yazımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki sayıların yazımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.9’da verilmiştir:

Tablo 5.9. Sayılarına Yazımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir yanlış tespit edemeyen öğrenci sayısı	
	f	%	N	f	%	f	%
Sayıların yazımı	7	%7	53	9	%16,98	73	%73

Tablo 5.9’a göre, öğrencilerin %7’si kendi yazdığı yazılı anlatım çalışmasında en az bir kez sayıların yazımıyla ilgili yazım yanlışı yapmıştır. Sayıların yazımıyla ilgili en az bir kez yazım yanlışı yapan öğrenciler yazılı anlatımlarında sayıların yazımını toplam 53 kez kullanmıştır. Öğrenciler, bunlardan 9’unda yazım yanlışı yapmıştır. Yazım yanlışı yapılan sayıların yazımının toplam sayıların yazımına oranı %16,98’dir. Buna göre, yazılı anlatımlarında sayıların yazımıyla ilgili en bir yazım yanlışı yapan öğrencilerin çoğu, yazılı anlatımlarında sayıları doğru yazmıştır.

Tabloya 5.9’a göre, öğrencilerin %73’ü kendilerine hazır verilen metindeki sayıların yazımıyla ilgili yazım yanlısını tespit edememiştir. Buna göre, öğrencilerin çoğu, kendisine hazır verilen metindeki sayıların yazımıyla ilgili yazım yanlısını belirleyememiştir. Sayıların yazımıyla ilgili örnek Ek-11’de verilmiştir.

5.1.1.10. –de Ekinin Yazımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki -de ekinin yazımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.10’da verilmiştir:

Tablo 5.10. –de Ekinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
	f	%	N	f	%
-de eki	5	%5	41	8	%19,51

Tablo 5.10 incelendiğinde, öğrencilerin %5’i kendi yazılı anlatım çalışmasında –de ekini en az bir kez yanlış kullanmıştır. –de ekini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, yazılı anlatımlarında bu eki toplam 41 kez kullanmıştır. Öğrenciler, bunlardan 8’ini yanlış kullanarak yazım yanlışı yapmıştır. Yanlış kullanılarak yazım yanlışı yapılan –de ekinin toplam –de ekine oranı %19,51’dir. Buna göre, yazılı anlatımlarında –de ekiyle ilgili yazım yanlışı yapan öğrencilerin çoğu, –de ekini doğru kullanmıştır. –de ekinin yazımıyla ilgili örnek Ek-12’de verilmiştir.

5.1.1.11. Hece-Satır Bölünmesine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki hece-satır bölünmesine ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.11’de verilmiştir:

Tablo 5.11. Hece-Satır Bölünmesine İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
	f	%	N	f	%
Hece-satır bölünmesi	9	%9	40	15	%37,50

Tablo 5.11 incelendiğinde, öğrencilerin %9’u kendi yazdıkları yazılı anlatımlarında hece-satır bölünmesiyle ilgili en az bir yazım yanlışı yapmıştır. Hece- satır bölünmesiyle ilgili yazım yanlışı yapan öğrenciler, bunu yazılı anlatımlarında 40 kez kullanmıştır. Öğrenciler, bunlardan 15’inde yazım yanlışı yapmıştır. Yazılı anlatımlarında en az bir kez yazım yanlışı yapan öğrencilerin Hece- satır bölünmesiyle ilgili yazım yanlışlarının toplam hece- satır bölünmesiyle ilgili kullanımlarına oranı %37,50’dir. Buna göre, yazılı anlatımlarında hece-satır bölünmesiyle ilgili en az bir yazım yanlışı yapan öğrencilerin çoğu, hece ya da satır bölünmesini doğru yapmıştır. Hece-satır bölünmesiyle ilgili örnek Ek-13’te verilmiştir.

5.1.1.12. Kelimenin Yazımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki kelimenin yanlış yazımına ilişkin yazım yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.12’de verilmiştir:

Tablo 5.12. Kelimenin Yanlış Yazımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
	f	%	N	f	%
Kelimenin yanlış yazımı	50	%50	9464	150	%1,59

Tablo 5.12’de görüldüğü gibi öğrencilerin %50’si kendi yazılı anlatımlarında kelimelerden en az birini yanlış yazmıştır.. Yazılı anlatımlarından en az bir kelimeyi yanlış yazan öğrenciler, yazılı anlatımlarında toplam 9464 kelime yazmıştır. Bu öğrenciler, kelimelerden 150’sinde kelimenin yazılışıyla ilgili yazım yanlışı yapmıştır. Kelimenin yanlış yazılışıyla ilgili yazım yanlışının, yazılı anlatımlarında en az bir kelimeyi yanlış yazan öğrencilerin yazılı anlatımlarında kullandıkları kelimelere oranı %1,59’dur. Buna göre, yazılı anlatımlarında en az bir kelimeyi yanlış yazan öğrencilerin çoğu kelimeleri doğru yazmıştır. Kelimenin yazımıyla ilgili örnek Ek-14’te verilmiştir.

5.1.2. Noktalama Yanlışlarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde, öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarındaki noktalama yanlışlarına, kendilerine hazır verilen metindeki noktalamaları tespit etmelerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

5.1.2.1. Noktanın Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki noktanın kullanımına ilişkin noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.13’te verilmiştir:

Tablo 5.13. Noktanın Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		On altı noktadan en az birini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
	f	%	N	f	%	f	%
Nokta	77	%77	2131	539	%25,29	99	%99

Tablo 5.13'e göre, öğrencilerin %77'si kendi yazılı anlatımlarında noktayı en az bir kez yanlış kullanmıştır. Yazılı anlatımlarında en az bir kez noktayı yanlış kullanan öğrenciler bu noktalamayı toplam 2131 kez kullanmıştır. Öğrenciler, bunlardan 539'unu yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Nokta işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarında, noktanın yanlış kullanımlarının aynı noktalama işaretinin toplam kullanımına oranı ise %25,29'dur. Buna göre, öğrencilerin çoğu, kendi yazılı anlatımlarında nokta işaretini doğru kullanmıştır.

Tabloya 5.13'e göre, öğrencilerin %99'u kendilerine hazır verilen metindeki on altı nokta işaretinden en az birini tespit edememiştir. Buna göre, tümüne yakını hazır verilen metindeki nokta işaretlerinden en az birini tespit edememiştir. Noktanın kullanımıyla ilgili örnek Ek-15'te verilmiştir.

5.1.2.2. Virgülün Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki virgülün kullanımına ilişkin noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.14'te verilmiştir:

Tablo 5.14. Virgülün Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		On iki virgülden en az birini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
	f	%	N	f	%	f	%
Virgül	99	%99	1234	771	%62,50	100	%100

Tablo 5.14 incelendiğinde öğrencilerin %99'u kendi yazılı anlatımlarında virgülü en az bir kez yanlış kullanmıştır. Kendi yazılı anlatımlarında virgülü en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, kompozisyonlarında toplam 1234 virgül kullanmıştır. Kendi yazılı anlatımlarında virgülü en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, bunlardan 771'ini yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Virgülü en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarında noktalama yanlışı yapılan virgülün kullanılan toplam virgüle oranı %62,50'dir. Buna göre, kendi yazılı anlatımlarında virgülü en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin çoğu, kompozisyonlarında virgülü yanlış kullanmıştır.

Tabloya 5.14'e göre, öğrencilerin tamamı kendilerine hazır verilen metindeki virgülün kullanımıyla ilgili noktalama yanlışlarından en az birini tespit edememiştir. Buna göre, tüm

öğrenciler hazır verilen metindeki en az bir virgülü tespit edememiştir. Virgülün kullanımıyla ilgili örnek Ek-16'da verilmiştir.

5.1.2.3. İki Noktanın Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki iki noktanın kullanımına ilişkin noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.15'te verilmiştir:

Tablo 5.15. İki Noktanın Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir iki noktayı tespit edemeyen öğrenci sayısı	
İki nokta	f	%	N	f	%	f	%
		27	%27	50	35	%68,93	95

Tablo 5.15'e göre, öğrencilerin %27'si kendi yazılı anlatım çalışmalarında iki noktayı en az bir kez yanlış kullanmışlardır. Kendi yazılı anlatımlarında iki noktayı en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin kompozisyonlarında toplam 50 iki nokta işareti kullanılmıştır. Bunlardan 35'ini öğrenciler yazılı anlatımlarında yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. İki noktayı en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarında iki noktanın yanlış kullanımının toplam kullanımlara oranı %68,93'tür. Buna göre, iki noktayı en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin çoğu, yazılı anlatımlarında iki noktayı yanlış kullanmıştır.

Tablo 5.15 incelendiğinde, öğrenciler, kendilerine hazır verilen metindeki iki noktayı tespit edememiştir. Hazır verilen metindeki iki noktayı doğru kullanamayan öğrencilerin oranı %95'tir. Buna göre, öğrencilerin tümüne yakını, kendilerine hazır verilen metindeki iki noktayı tespit edememiştir. İki noktanın kullanımıyla ilgili örnek Ek-17'de verilmiştir.

5.1.2.4. Noktalı Virgülün Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki noktalı virgülün kullanımına ilişkin noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.16'da verilmiştir:

Tablo 5.16. Noktalı Virgülün Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin					Öğrencilere hazır verilen metin	
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		İki noktalı virgülden en az birini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
Noktalı virgöl	f	%	N	f	%	f	%
		18	%18	29	26	%90,88	96

Tablo 5.16 incelendiğinde öğrencilerin %18'i kendi yazılı anlatımlarında noktalı virgülü en az bir kez yanlış kullanmıştır. Noktalı virgülü en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, yazılı anlatımlarında bu noktalama işaretini toplam 29 kez kullanmıştır. Öğrenciler, bunlardan 26'sını yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmışlardır. Öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarında yanlış kullandıkları noktalı virgülün kullandıkları toplama noktalı virgüle oranı %90,88'dir. Buna göre, noktalı virgülü en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin çoğu, bu noktalama işaretini kendi yazılı anlatımlarında yanlış kullanmıştır.

Tabloya 5.16'ya göre, öğrencilerin %96'sı kendilerine hazır verilen metindeki noktalı virgülü tespit edememiştir. Buna göre, öğrencilerin tümüne yakını, kendilerine hazır verilen metindeki noktalı virgülü tespit edememiştir. Noktalı virgülün kullanımıyla ilgili örnek Ek-18'de verilmiştir.

5.1.2.5. Soru İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki soru işaretinin kullanımına ilişkin noktalama yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.17'de verilmiştir:

Tablo 5.17. Soru İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Bir soru işaretini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
Soru işareti	f	%	N	f	%	f	%
	29	%29	135	56	%41,64	54	%54

Tablo 5.17 incelendiğinde, öğrencilerin %29'u kendi yazılı anlatımlarında soru işaretini en az bir kez yanlış kullanmıştır. Soru işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, yazılı anlatımlarında bu noktalama işaretini toplam 135 kez kullanmıştır. Soru işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, bu işaretlerden 56'sını yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Soru işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yanlış kullanılan soru işaretlerinin, aynı öğrencilerin toplam kullandıkları soru işaretine oranı %41,64'tür. Buna göre, soru işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarında kullandıkları soru işaretlerinin yaklaşık yarısı yanlış kullanılmıştır.

Tabloya 5.17'ye göre, öğrencilerin %54'ü kendisine hazır verilen metindeki soru işaretini tespit edememiştir. Buna göre, öğrencilerin yarıdan fazlası hazır verilen metindeki soru işaretini doğru kullanamamıştır. Soru işaretinin kullanımıyla ilgili örnek Ek-19'da verilmiştir.

5.1.2.6. Kesme İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında ve hazır verilen metindeki kesme işaretinin kullanımına ilişkin noktalama yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.18'de verilmiştir:

Tablo 5.18. Kesme İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin			Öğrencilere hazır verilen metin			
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı		Dört kesme işaretinden en az birini tespit edemeyen öğrenci sayısı	
Kesme işareti	f	%	N	f	%	f	%
		16	%16	171	29	%16,97	93

Tablo 5.18'e göre, öğrencilerin %16'sı kendi yazılı anlatımlarında kesme işaretini en az bir kez yanlış kullanmıştır. Kesme işaretini kendi yazılı anlatımlarında en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, bu noktalama işaretini toplam 171 kez kullanmıştır. Kesme işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, bütün kesme işaretinin 29'unu yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Kesme işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarında yanlış kullanılan kesme işaretinin, aynı öğrencilerin kullandığı tüm kesme işaretlerine oranı %16,97'dir. Buna göre, kesme işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarında, kesme işaretinin çoğu, öğrenciler tarafından doğru kullanılmıştır.

Tablo 5.18 incelendiğinde, öğrencilerin %93'ü kendisine hazır verilen metindeki dört kesme işaretinden en az birini belirleyememiştir. Buna göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, hazır verilen metindeki kesme işaretlerinden en az birini tespit edememiştir. Kesme işaretinin kullanımıyla ilgili örnek Ek-20'de verilmiştir.

5.1.2.7. Ünlem İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki ünlem işaretinin kullanımına ilişkin noktalama yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.19'da verilmiştir:

Tablo 5.19. Ünlem İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
Ünlem	f	%	N	f	%
		20	%20	50	31

Tablo 5.19 incelendiğinde, öğrencilerin %20'si kendi yazılı anlatımlarında ünlem işaretini en az bir kez yanlış kullanmıştır. Öğrenciler, kendi yazılı anlatımlarında ünlem işaretini toplam 50 kez kullanmıştır. Öğrenciler bunlardan 31'ini yanlış kullanmıştır. Öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarında yanlış kullanılan ünlem işaretinin tüm ünlem işaretlerine oranı %62'dir. Buna göre, ünlem işaretinin çoğu, öğrenciler tarafından yanlış kullanılmıştır. Ünlem işaretinin kullanımıyla ilgili örnek Ek-21'de verilmiştir.

5.1.2.8. Üç Noktanın Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki üç noktanın kullanımına ilişkin noktalama yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.20'de verilmiştir:

Tablo 5.20. Üç Noktanın Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
	f	%	N	f	%
Üç nokta	31	%31	62	45	%73,59

Tablo 5.20 incelendiğinde, öğrencilerin %31'i kendi yazılı anlatımlarında üç noktayı en az bir kez yanlış kullanmıştır. Üç noktayı en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, kendi yazılı anlatımlarında bu noktalamayı 62 kez kullanmıştır. Öğrenciler, kendi yazılı anlatımlarında üç noktanın 45'ini yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında yanlış kullanılan üç noktanın kullanılan tüm üç noktaya oranı %73,59'dur. Buna göre, üç noktayı en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarında bu noktalamanın çoğu yanlış kullanılmıştır. Üç noktanın kullanımıyla ilgili örnek Ek-22'de verilmiştir.

5.1.2.9. Çift Tırnak İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki çift tırnak işaretinin kullanımına ilişkin noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.21'de verilmiştir:

Tablo 5.21. Çift Tırnak İşaretinin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
	f	%	N	f	%
Çift tırnak	27	%27	115	55	%48

Tablo 5.21 incelendiğinde, öğrencilerin %27'si kendi yazılı anlatımlarında çift tırnak işaretini en az bir kez yanlış kullanmıştır. Kendi yazılı anlatımlarında çift tırnak işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, kompozisyonlarında çift tırnak işaretini toplam 115 kez kullanmışlardır. Yazılı anlatımlarında çift tırnak işaretini en az bir kez yanlış kullanan öğrenciler, bu noktalama işaretinin 55'ini yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarında en az bir kez yanlış kullanılan çift tırnak işaretinin, aynı öğrencilerin kullandığı tüm çift tırnak işaretine oranı %48'dir. Buna göre, öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatımlarında kullanılan çift tırnak işaretinin yaklaşık yarısı yanlış kullanılmıştır. Çift tırnak işaretinin kullanımıyla ilgili örnek Ek-23'te verilmiştir.

5.1.2.10. Kısa Çizginin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki kısa çizginin kullanımına ilişkin noktalama yanlışlarıyla ilgili bulgular Tablo 5.22'de verilmiştir:

Tablo 5.22. Kısa Çizginin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
	f	%	N	f	%
Kısa çizgi	16	%16	242	29	%11,98

Tablo 5. 22 incelendiğinde, öğrencilerin %16'sı kendi yazılı anlatımlarında kısa çizgiyi en az bir kez yanlış kullanmıştır. Kısa çizgiyi yazılı anlatımlarında en az bir kez kullanan öğrenciler, kompozisyon çalışmalarında bu noktalama işaretini toplam 242 kez kullanmıştır. Öğrenciler, yazılı anlatımlarında bunlardan 29'unu yanlış kullanarak noktalama yanlışı yapmıştır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında yanlış kullanılan kısa çizginin kullanılan tüm kısa çizgilere oranı %11,98'dir. Buna göre, kısa çizgiyi en az bir kez yanlış kullanan öğrencilerin yazılı anlatımlarında bu noktalama işaretinin büyük bir çoğunluğu doğru kullanılmıştır. Kısa çizginin kullanımıyla ilgili örnek Ek-24'te verilmiştir.

5.1.2.11. Yay Ayracın Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım yay ayracın kullanımına ilişkin noktalama yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.23'te verilmiştir:

Tablo 5.23. Yay Ayracın Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
Yay ayrac	f	%	N	f	%
	0	0	12	0	0

Tablo 5.23'e göre, öğrencilerin hiçbiri yay ayracın kullanımıyla ilgili bir noktalama yanlışı yapmamıştır. Ancak öğrenciler kendi yazılı anlatımlarında yay ayracı toplam 12 kez kullanmıştır. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında kullanılan tüm yay ayracı doğru kullanılmıştır. Denilebilir ki, yay ayracı yazılı anlatımlarında kullanan öğrenciler, bu noktalama işaretinin tümünü doğru kullanmıştır. Yay ayracın kullanımıyla ilgili örnek Ek-25'te verilmiştir.

5.1.2.12. Uzun Çizginin Kullanımına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin kendi yazdıkları yazılı anlatım çalışmalarındaki yay ayracın kullanımına ilişkin noktalama yanlışıyla ilgili bulgular Tablo 5.24'te verilmiştir:

Tablo 5.24. Uzun Çizginin Kullanımına İlişkin Bulgular

Yanlış türü	Öğrencilere yazdırılan metin				
	En az bir yanlış yapan öğrenci sayısı			Toplam yanlış sayısı	
Uzun çizgi	f	%	N	f	%
	0	0	10	0	0

Tablo 5.24 incelendiğinde, öğrencilerin hiçbiri kendi yazılı anlatım çalışmalarında uzun çizgiyi yanlış kullanmamıştır. Öğrenciler, uzun çizgiyi yazılı anlatımlarında 10 kez kullanmıştır. Uzun çizginin tamamı, yazılı anlatımlarında bu noktalama işaretini kullanan öğrenciler tarafından doğru kullanılmıştır. Buna göre, öğrenciler, yazılı anlatımlarında uzun çizgiyi doğru kullanmaktadır. Uzun çizginin kullanımıyla ilgili örnek Ek-26'da verilmiştir.

5.2. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarındaki Yazım ve Noktalama Yanlışıyla İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmayla ilgili öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgulara ve bu bulguları örneklendiren öğretmen görüşlerine yer verilmiştir.

5.2.1. Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaşılan Yazım ve Noktalama Yanlışlarına İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında sık karşılaştıkları yazım yanlışlarına ilişkin bulgular Tablo 5.25'te verilmiştir:

Tablo 5.25. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaştıkları Yazım Yanlışlarına İlişkin Bulgular

Yazım Yanlışı Türleri	f
Büyük harflerin yazımı	17
de bağlacı	9
-de eki	5
Bitişik yazılan birleşik kelimeler	4
ki Bağlacı	4
Kelimenin yazımı	4
Ayrı yazılan birleşik kelimeler	3
-ki eki	2
Soru eki	1
Yabancı kökenli kelimeler	1

Tablo 5.25 incelendiğinde, öğrencilerin yazılı anlatımlarında öğretmenlerin çoğu (17/25) büyük harflerin yazımında, yarıdan azı (9/25) “de” bağlacının yazımında sıkça yazım yanlışlarıyla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında bazı öğretmenler (5/25) de ekinin; bitişik yazılan birleşik kelimeler, “ki” bağlacı ve kelimenin yanlış yazımının (4/25); ayrı yazılan birleşik kelimelerin (3/25); ki ekinin (2/25); birer öğretmen soru eki ve yabancı kökenli sözcüklerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaştıkları yazım yanlışları olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaşılan yazım yanlışlarıyla ilgili bazı öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Yazım kurallarından en çok karşılaştığım yanlış şu: büyük harflerin kullanımı. Büyük küçük harflerin yazımının karıştırılması çok fazla. Öğrenci kitap kelimesini yazıyor varsayalım. K harfini büyük yazmış, i'yi küçük yazmış, t'yi büyük yazıyor. Harflerin bir büyük bir küçük yazılması; öğrencilerin yazılarında en çok bununla karşılaştım.”

“de bağlacıyla –de ekini ayıramıyor öğrenci. ‘de’ bağlacını ek gibi bitişik yazabiliyor. Bazen de eki bağlaç gibi ayrı yazıyor öğrenciler.”

“Öğrenciler, de hal ekiyle ‘de’ bağlacını karıştırıyor. Bu yüzden de de ekini yanlış yazabiliyor.”

“En önemli yazım yanlışı birleşik kelimelerde. Özellikle kuralı olmayanları karıştırıyorlar.”

“Dili kullanmayı bilmeyen öğrenciler var. Öğrenciler, ‘ki’ bağlacını yazmayı bilmiyor. Dilimizde kaç ki olduğunu anlatıyoruz; örnekler de veriyoruz ama yine yanlış yazıyor.”

“Öğrenci, konuştuğun gibi yazıyor. Dışarıda, okulda, evde nasıl konuşuyorsa yazı yazarken de aynı şekilde yazıyor.”

“Ayrı-bitişik yazılan sözcükleri yanlış yazıyorlar.”

“Soru ekinin yazımını bilmeyen birçok öğrenci var. Ne zaman görsem öğrenci, soru ekini kelimeye bitişik yazmış.”

“Terim anlamı taşıyan yabancı kökenli kelimelerin yazımı karşılaştığım yanlışlardan biridir. Örneğin “Fecr-i Ati edebiyatı” ifadesini birçok öğrenci ilk denemesinde yazamıyor.”

Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaştıkları noktalama işaretleriyle ilgili bulgular Tablo 5.26’da verilmiştir:

Tablo 5.26. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaştıkları Noktalama Yanlışlarına İlişkin Bulgular

Noktalama Yanlış Türleri	f
Noktalı virgül	11
Virgül	6
İki nokta	6
Tüm noktalama işaretleri	4
Kesme işareti	4
Soru işareti	3
Nokta	2
Çift tırnak	2

Tablo 5.26 incelendiğinde, öğretmenlerin yarısından azı (11/25) noktalı virgölün, bazıları (6/25) virgül ve iki noktanın öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaştıkları noktalama yanlışları olduklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında, bazı öğretmenler (4/25), tüm noktalama işaretlerinin ve kesme işaretinin; soru işaretinin (3/25); nokta ve çift tırnak işaretinin (2/25) sıkça karşılaştıkları noktalama yanlışları olduğunu belirtmektedir. Konuyla ilgili öğretmen görüşlerinden bazı örnekler aşağıda sıralanmıştır:

“Kesinlikle noktalı virgül. Virgülle noktalı virgölün arasındaki farkı ayırt edemiyorlar.”

“Noktalı virgülle iki nokta birbirine çok benzediği için onları hep otomatik olarak aynı gibi alıyorlar. Akıllarına ne gelirse öyle yapıyorlar.”

“Noktalama işaretlerinden en çok virgül kullanımı karşılaşılan yanlış türü. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında yok denecek kadar az.”

“Öğrenciler, seviyelerine göre çok fazla noktalama işareti kullanmıyorlar.”

“Noktalama işaretlerinden kesme işareti çok az kullanılıyor. Onu da karıştırıyorlar. Mesela Ali Bey’in derken unvanlardan sonra gelen kesme işaretinde yanlış yapıyorlar.”

“Genellikle soru işaretini kullanmıyorlar. Bunun yerine nokta kullanıyorlar. Öğrenci çoğu zaman cümlelerin soru cümlesi olduğunu bile anlayamayabiliyor.”

“Nokta işaretini kullanmayı unutuyorlar. Cümleyi yazmaya başlıyor. Cümlelerin arasında noktayı kullanmıyor.”

“Noktalama işaretlerinden en çok karşılaştığım virgül, tırnak işaretleridir.”

Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaştıkları yazım ve noktalama yanlışlarının nedenleriyle ilgili bulgular Tablo 5.27’de verilmiştir:

Tablo 5.27. Öğretmenlerin, Öğrencilerin Yazılı Anlatımlarında Sıkça Karşılaştıkları Yazım ve Noktalama Yanlışlarının Nedenleriyle İlgili Görüşleri

Kodlar	f
Konunun öğrenilmemesi	13
Noktalamaların karıştırılması	7
Dikkatsizlik	4
Yetersiz yazılı anlatım çalışması	2
İletişim araçları	2
Konuşma dilinin etkisi	2
Bitişik- ayrı yazı	2
Yazma alışkanlığı eksikliği	2
Ek ve bağlaç kullanımı	2
Dili bilinçsiz kullanma	1

Tablo 5.27 incelendiğinde, öğretmenlerin yarıdan fazlası (13/25) konunun öğrenilmemesinin; yarıdan azı (7/25) noktalama işaretlerinin birbirinin yerine kullanılarak karıştırılmasının yazım ve noktalama yanlışlarıyla sıkça karşılaşmalarının nedenleri olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında, bazı öğretmenler (4/25), dikkatsizliği; yazılı anlatım çalışmalarının yetersiz yapılmasını, iletişim araçlarının olumsuz etkisini, konuşma dilinin yazı dilini etkilemesini, bitişik-yazının yazının birbirini olumsuz etkilemesini, yazma alışkanlığının eksikliğini ve eklerle bağlaçların karıştırılmasını (2/25); dilin bilinçsiz kullanılmasını (1/25) sık karşılaşılan yazım ve noktalama yanlışlarının nedenleri olarak belirtmektedir. Sık karşılaşılan yazım ve noktalama yanlışlarının nedenleriyle ilgili bazı öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Öğrenci özel isimlerin ne olduğunu, nasıl yazılması gerektiğini; büyük harflerin nerelerde kullanıldığını, özel isimlerin büyük harfle başlayıp başlamadığını bile bilmiyor.”

“Virgülle noktalı virgülün kullanıldığı yerler birbirinden farklı. Ancak öğrenci, virgülle noktalı virgülün kullanımı arasındaki farkı ayırt edemiyor.”

“Sebebi, öğrencilerin yazım ve noktalama dikkat etmemesi olabilir.”

“öğrencinin, öğrendiklerini uygulama dersi yok. Yeni programla birlikte yazmaya daha fazla zaman ayırmaya başladık ancak bu yeterli değil.”

“Sosyal medya ve whatsapp gibi yazışma ortamlarında nasıl görüyorlarsa öyle yazıyor öğrenci.”

“Konuştukları gibi yazıyorlar.”

“Ancak öğrenciler eğik yazıdan düz yazıya geçtiler. Bu geçişte öğrenci düz yazıdaki harfleri karıştırıyor.”

“Öğrenci, yazmaya ihtiyaç duymuyor. Derste tahtaya yazılanları, not alması gerekenlerin fotoğrafını çekiyor. Başkası yazmışsa fotokopisini alıyor.”

“İki noktanın yerine genelde ‘=’ işaretini kullanıyor.”

“Öğrenciler yazımı, noktalamayı önemsemiyor. Kuralın önemli olduğunu bilmiyor ya da düşünmüyor bunu. Önceden beri kuralları öğrenememiş ya da öğrenmek için uğraşmamış. Bu durumu alışkanlık edinmiş gibi kuralları yazısında, not alırken kullanmıyor.”

5.2.2. Öğrencilerin, Yazılı Anlatımlarında Genel Olarak Yazım ve Noktalama Yanlışları Yapmalarının Nedenleriyle İlgili Öğretmen Görüşleri

Öğrencilerin, yazılı anlatımlarında genel olarak yazım ve noktalama yanlışları yapmalarının nedenleriyle ilgili öğretmen görüşleri Tablo 5.28’de verilmiştir:

Tablo 5. 28. Öğrencilerin, Yazılı Anlatımlarında Yazım ve Noktalama Yanlışlarının Nedenleriyle İlgili Öğretmen Görüşleri

Kodlar	f
Konunun öğrenilmemesi	13
Yazma çalışmasının yetersizliği	10
Kurallarının önemsenmemesi	6
Kitap okuma eksikliği	5
Yanlış örnekler	5
Konuşma dilinin etkisi	4
Sınavlarda ölçülmemesi	2
Sosyal medya	2
Yabancı sözcükler	2
Noktalamanın genellenmesi	1

Tablo 5.28’e göre, öğretmenlerin yarısından fazlası (13/25), konunun öğrenilmemesinin, yarısından azı (10/25) yazma çalışmalarının yetersiz yapılmasının öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışları yapmalarının nedenleri olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanında bazı öğretmenler (6/25), kuralların önemsenmemesi; kitap okuma eksikliği ve yazım ve noktalamayla ilgili yanlış örnekler (5/25); konuşma dilinin yazı dilini etkilemesi (4/25); yazım ve noktalama kurallarının sınavlarda ölçülmemesi, sosyal medyanın olumsuz etkisi ve yabancı sözcükleri (2/25); biri noktalamanın genellenmesini öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışları yapmalarının nedenleri olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışları yapmalarının nedenleriyle ilgili öğretmen görüşlerinden bazı örnekler aşağıda verilmiştir:

“Yazım ve noktalama kurallarını bilmemeleri en önemli nedendir.”

“Yazma eylemini öğrenciler, hayatın bir parçası görmüyorlar. Okuduklarını, düşündüklerini yazıya döküyorlar. Yazmayınca sözcüklerin yazımını, imla ve noktalama kurallarını uygulayamıyor.”

“Mesela, yazıya farklı bir hava katmak için bir büyük bir küçük harf kullanarak yazıyor. Bu yanlışları olduğu gibi benimsiyor. Yazım ve noktalamaya dikkat ederek yazmak önemsenmiyor. Yazım ve noktalamada bir kez, dikkat etmezsen, iki kez dikkat etmezsen üçüncüden sonra “Aman!” der. Yazım ve noktalama konusunda boş vermişlik var.”

“Kuralı öğreniyor belki. Kitap okuma alışkanlıklarının olmaması, öğrenileni pekiştirmiyor. Öğrenci unutuyor. Kitaplardan doğru örnekler, yanlışlarını azaltabilir.”

“Öğrencilere yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin öğretiminde kullanılan yanlış örnekler öğrencinin yazım ve noktalama yanlış yapmasına neden oluyor.”

“Yazımda daha çok öğrencilerin kullandığı yöresel kelimeler standart dilin kullanımını engelliyor. Bu okulda ve daha önce çalıştığım bir ilçe okulunda da yöresel kullanımın yazıma yansadığını gördüm. Ancak çalıştığım il merkezinde böyle bir durum yoktu.”

“Yazımı sınavlarda değerlendirmiyoruz. Değerlendirsek öğrencide iyi yazayım kaygısı olur. Öğrencinin iyi yazmalıyım diye bir kaygısı yok. Böyle kaygının olmaması öğrencinin yazdıklarına da yansıyor. Uygulamada bu kaygının olmaması yanlışların ortaya çıkmasına neden oluyor. Aile kelimesi en sık karşılaştığım yazım yanlışları.”

“Çocuklar, internetten, sosyal medyadan gördüklerini, görsellerdeki yazım yanlışlarını doğru gibi kabul ediyor.”

“Yabancı dilden gelen kelimelerin yazımını öğrenci bilmiyor. Türkçede karşılığı varsa bile İngilizcedeki gibi yazmaya çalışıyor.”

“Öğrenci 4. sınıfta sadece noktayı öğreniyor, 5. sınıfta sadece virgüli öğreniyor. İlk öğrendiği nokta olduğu için tüm noktalama işaretlerinin yerine noktayı kullanıyor. Öğrenmeyi genelleştiriyor.”

5.2.3. Öğretmenlerin, Öğrencilere Yazım ve Noktalama Yanlışlarıyla İlgili Dönüt Vermesine İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaştıkları yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili öğrencilere dönüt verme durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 5. 29’da verilmiştir:

Tablo 5. 29. Öğretmenlerin, öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili dönüt verme durumlarına ilişkin görüşleri

Dönüt verme durumu	f	Nedenleri	f
Dönüt veriliyor	23	Yazım ve noktalama yanlışlarının azalması için	16
Dönüt verilmiyor	2	Yazım ve noktalama yanlışları devam ettiği için	7

Tablo 5. 29 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (23/25) öğrencilere, yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili dönüt verdiğini; çok azı (2/25) dönüt vermediğini belirtmiştir. Öğretmenlerin dönüt verme nedenleri incelendiğinde, çoğu (16/23) öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarının azalması için; bir kısmı (7/23) yazım ve noktalama yanlışları devam ettiği için dönüt verdikleri tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin, öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarıyla dönüt verme durumlarına ilişkin bazı görüşleri aşağıda sıralanmıştır:

“Tabi. Ben dersler sıraların arasında gezerken bile öğrencinin yazım ve noktalama yanlışı dikkatimi çekerse hemen uyarıyorum. Doğrusunu gösteriyorum. Dönüt verdiğimde düzelme pek gözleyemedim. Ders olarak yazım ve noktalama işlenmesine rağmen bir düzelme yok.”

“Dönüt veriyorum ama dönüt verdikten sonra düzelme oluyor mu, emin değilim. Dersin birinde bir kompozisyon çalışması yapmıştık. Öğrencinin yazısında yumuşak g’ler hep eksikti. Yumuşak g harfi hiç kullanılmamış. Öğrenciyi uyardım. Yazılı metinde şuralarda yumuşak g olması gerekiyor falan diye. Geçenlerde de bir roman yazma çalışması yaptırđım. Aynı çocuğun yazısına baktım. Yumuşak g’ler gene yok. Zaten noktalama işaretleri hiç yok.”

“Dersle alakalı notlar aldırırken sıralar arasında gezerim. Öğrencilerin yazdıklarını bu sırada göz ucuyla kontrol ederim. Yazım yanlışı yapanları ikaz ederim. Bu davranışım öğrencinin yaptıkları yanlışıları tekrar etmemesini sağlıyor.”

“Öğrenciye dönüt verince öğrenciler, diğer derslerde, sınavlarda ve yazdıkları kompozisyonlarda daha dikkatli davranıyorlar.”

5.2.4. Yazım ve Noktalama Yanlışı Yapan Öğrencilerle İlgili Öğretmen Görüşleri

Yazım ve noktalama yanlışı yapan öğrencilerle ilgili öğretmen görüşleri Tablo 5.30’da verilmiştir:

Tablo 5.30. Yazım ve Noktalama Yanlışı Yapan Öğrencilerle İlgili Öğretmen Görüşleri

Yazım ve Noktalama Yanlışı Yapan Öğrencilerin Özellikleri	f
Akademik Başarısı Düşük	19
Derse İlgisiz	6
Derse Katılımı Yetersiz	5
Okumaya İlgisiz	5
Yazmaya İlgisiz	3
Sosyal Medya Bağımlısı	3

Tablo 5.30. incelendiğinde, öğretmenlerin çoğu (19/25) yazım ve noktalama yanlışı yapan öğrencileri akademik başarısı düşük olarak nitelendirmiştir. Bunun yanında, öğretmenlerin bazıları (6/25), öğrencileri derse ilgisiz; derse katılımı yetersiz ve okumaya ilgisiz (5/25); yazmaya ilgisiz ve sosyal medya bağımlısı (3/25) olarak nitelendirmektedir.

Yazım ve noktalama yanlışı yapan öğrencilerle ilgili öğretmen görüşlerinden bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

“Akademik başarıları düşük. Genelde düşük olanlar hiç önemsemiyorlar. Akademik başarısı düşükse harfleri arka arkaya getirip yazıyor. Akademik başarı derse katılım yükseldikçe az da olsa yazım ve noktalamada düzelme oluyor. Ancak detaylı olarak yazım ve noktalama yanlışı hepsinde oluyor. Düzelme tamamen gerçekleşmiyor.”

“Yazım ve noktalama yanlışı yapan öğrencilerin genel olarak derse ilgisiz olduğunu gözlemlerim.”

“Genelde hepsinde durum aynı. İyi öğrenciye bakıyorum, bir de sürekli hareket halinde olan derse katılmayan öğrenciye bakıyorum; derse katılmayan hareket halindeki öğrencinin yazısının hepsi kötü. Dikkat eden, dersini önemseyen öğrencinin yazısı biraz daha iyi.”

“Yazım ve noktalama yanlışlarını çokça yapan öğrenciler, genelde okumayı sevmeyen öğrenciler oluyor.”

“Günümüz çocukları, sadece okumayla eğitim işini halledebileceklerini düşündüklerinden okuduklarını yazıya aktarmıyor. Bu da yazım ve imla kurallarının pekiştirilmesinde sıkıntı oluşturuyor.”

“Bu yanlışları yapan öğrenciler, cep telefonu, bilgisayar gibi araçları sık kullanan, okuma alışkanlığı pek olmayan öğrencilerdir.”

5.2.5. Yazım ve Noktalama Yanlışları Yapan Sınıflarla İlgili Öğretmen Görüşleri

Yazım ve noktalama yanlışlarını yazılı anlatımlarında sıkça yapan öğrencilerle, öğretmenlerin en çok hangi sınıf seviyesinde karşılaştığı ve bunun nedenlerine ilişkin görüşleri Tablo 5.31’de verilmiştir:

Tablo 5.31. Yazım ve Noktalama Yanlışlarını Sıkça Yapan Sınıflara İlişkin Öğretmen Görüşleri

Yazım ve Noktalama Yanlışını Sıkça Yapan Sınıflar	f	Nedenleri	f
9. sınıf	12	Konunun Öğrenilmemesi	11
Tüm sınıflar	10	Hazırbulunuşluk	9
10. sınıf	4	Yazma Çalışmasının Yetersizliği	3
12. sınıf	1	Üniversite Sınavı	2

Tablo 5.31 incelendiğinde, öğretmenlerin yarısı (12/25) 9. sınıf, yarıdan azı (10/25) tüm sınıflarda yazım ve noktalama yanlışlarıyla sıkça karşılaştıklarını belirtmektedir. Bununla beraber bazı öğretmenler (4/25) 10. sınıf, bir öğretmen 12. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında yazım ve noktalama yanlışlarıyla karşılaşmaktadır. Yazım ve noktalama yanlışlarının nedenleriyle ilgili olarak, öğretmenlerin yarıdan azı (11/25) konunun öğrenilmediğini ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyinin yetersiz olduğunu (9/25) ifade etmektedir. Ayrıca bazı öğretmenler (3/25) yazma çalışmalarının yetersiz yapıldığını ve üniversite sınavının yazım ve noktalama yanlışlarına neden olduğunu belirtmektedir.

Öğretmenlerin, yazım ve noktalama yanlışları yapan öğrencilerle sıkça karşılaştıkları sınıf seviyesi ve bunun nedenleriyle ilgili görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Sıkça daha çok 9. sınıflarda görüyorum. Sebebi, ortaokulda yazım ve noktalama yeterli önemin verilmemesi. Türkçe programlarında olmasına rağmen önemsenmiyor. Ben ortaokulda da derse girdim. Yazım ve noktalama önemsenmiyor, hiç önemsenmiyor hatta. Ortaokuldaki bir öğrenciden lisedeki gibi bir yazım ve noktalama kullanması beklenemez. Ortaokulda öğrenci yazım ve noktalama yanlışları yapsa bile puan kırma yoluna gidilmeyordu.”

“Tüm sınıflarda yazım ve noktalama yanlışlarıyla karşılaşıyoruz. Geçmişteki eksik öğrenmeler, konunun üzerinde pek durulmaması, pratiklerin az yapılmasından dolayı.”

“10. sınıftan itibaren konular zorlaşıyor. Yazım ve noktalama konusu lisede bir bütün olarak son sınıfta ancak anlatılıyor. 9. sınıfta noktalamayla ilgili basit örnekler var. Ancak 10. sınıfta daha zor örneklerle karşılaşılıyor öğrenci”

“Gözlemlediğim kadarıyla 12. sınıflarda yanlışları daha fazla görüyorum.”

“En önemli nedeni, artık öğrenciler, derslerde ve ödev dışında yazı yazmıyor. Şiir ya da düzyazı gibi çalışmalar yapılmıyor. Bu olmadığı için de öğrenciler, eksiklerini göremiyor.”

“Eğitim ve öğretim bir birikim işidir. İlkokul, ortaokulda bunlar görmüş ve liseye gelene kadar bu konuları pekiştirmesi gerekir. 9. sınıftaki öğrencilerde hazırbulunuşluk istenen seviyede değil.”

Çocuğa ünlü sesleri sorduğumda bile söyleyemiyor. Bir ünlü ses söyle diyorum. Çocuk “s” diyor. Üst sınıflar eğitim aldıkça biraz daha öğreniyorlar. Bir de ilkokulda sınıfta kalma olmayınca öğrenen öğrenmeyen ayrımı yapmak çok zor.”

“Çocuklar test tekniğine alışmışlar. Okula başlayıp üniversite için test çözmeye de başlıyor. Yazı yazmıyor bu yüzden. Sınava hazırlanacağı, diye öğrenemiyor kuralları.”

5.2.6. Öğrencilerin Yazım ve Noktalama Yanlışlarının Giderilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin, öğrencilerin yazılı anlatımlarında yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesine ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 5.32’de verilmiştir:

Tablo 5.32. Öğrencilerin Yazım ve Noktalama Yanlışlarının Giderilmesine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kodlar	f
Toplumsal farkındalık oluşturma	16
Kuralların önemsenmesi	5
Okuma alışkanlığının artırılması	3
Yanlış örneklerin düzeltilmesi	3
Sınavlarda ölçülmesi	2
Kuralların basitleştirilmesi	1

Tablo 5.32 incelendiğinde, yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesi için öğretmenlerin yarından fazlası (16/25) toplumsal farkındalık oluşturulması gerektiğini ifade etmektedir. Bununla beraber, bazı öğretmenler (5/25) yazım ve noktalama kurallarının önemsenmesi, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanması ve yazım-noktalamayla ilgili yanlış örneklerin düzeltilmesi (3/25), yazım ve noktalamanın da sınavlarda puanlamaya dahil edilmesi (2/25) ve bir öğretmen yazım ve noktalama kurallarının basitleştirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesi için yapılması gerekenlerle ilgili bazı öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Bizim burada anne babası okur yazar olan çok aile yok. Meslek itibarıyla okuma yazmayla haşır neşir değiller. Öğrencilerin yazıyı tek gördükleri yer belki de televizyon, sosyal medya. En büyük pay sosyal medyada. Orada biri bir şey paylaştığı zaman çocuk onu doğru gibi

alıyor. Sosyal medya üzerinden bir şey yapılabilir. Mesela, benim üye olduğum sosyal ağlar var. Orada yazım ve noktalamayı hatırlayan şeyler paylaşıyor. Yazım ve noktalamayı hatırlatan sayfalara üye olabilirler, takip edebilirler. Onlar çok işe yarar. Çünkü öğrencilerin en çok zaman geçirdiği yer sosyal medya. “Doğru yazıyorum” gibi yazma kampanyaları başlatılabilir. Sloganlarla afişler hazırlanabilir. bir ay de, da'nın yazımı afişlerle gösterilebilir.”

“Öğrencilerin de bu konuda duyarlı olması gerekir. İnternette, sosyal medyada gördüğünüz her yazım doğru değil, diye öğrencileri uyarıyorum. Öğretmenliğin dışında hiçbir meslek yazım ve noktalama konusunda duyarlı değil. Ben bakıyorum yazışmalara yazım ve noktalamaya dikkat eden insan sayısı çok az. Bunun için de insanların biraz duyarlı olması gerektiğini düşünüyorum. Yazım ve noktalamayla ilgili TV kanalları da bir şeyler yapabilir. Bu konuda bir farkındalık yaratılabilir.”

“... ayrıca öğrencilerin, okuma alışkanlığını ilkokuldan itibaren kazanması gerekir. Hem kitaptan yazım ve noktalamanın doğru kullanımlarını görürler.”

“Belediyeler yazım kuralına uymayan hiçbir afişin asılmasına izin vermemeli. Televizyonlarda yazım ve noktalamaların kullanımına dikkat edilebilir. Eskisi kadar televizyonlarda yazım ve noktalama yanlışı yok. Önceden nokta kullanılacak ünlem ya da üç nokta koyarlardı haberde. Habere dikkat çekmek için yapıyorlar.”

“Eskiden, bizde güzel yazma dersi vardı. Ona göre bir defter alırdık. Her hafta farklı bir yazı yazardık. Yazdıklarımızı öğretmen değerlendirir ve bize ona göre not verirdi. Şimdi de böyle bir şey yapabiliriz. Ya da sınavlarda soruların dışında yazım ve noktalama 5 puanla değerlendirilebilir.”

“Dildeki istisnaların kaldırılması lazım. Kurallar basit olacak. Hane kelimesi ünlüyle bitenlerde h sesi düşürüldü. Üç kelimedede devam ediyor, ünsüzle bitenlerde ise h sesi düşürülmüyor. Bir yazımın üç kuralı olursa öğrencinin öğrenmesi de zor olur. Öğrencinin aklı karışıyor. Kural net olacak. Mahalle, bulvar, cadde kelimelerinin ilk harfleri büyük; il, ilçe, köy, kasaba kelimeleri küçük yazılır. Bu kuralın barındırdığı detay öğrencinin aklının karışmasına neden oluyor. Kuralın sade, anlaşılır ve bir mantığa bağlı olması gerekir. istisnalar olunca öğrenci kuralları ezberlemek zorunda kalıyor.”

5.2.7. Öğrencilere Yazılı Anlatım Becerisinin Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğrencilere yazılı anlatım becerisinin kazandırılmasını sağlayan etkinliklere ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 5.33'te verilmiştir:

Tablo 5.33. Öğrencilere Yazılı Anlatım Becerisinin Kazandırılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Kodlar	f
Yazılı anlatım çalışması	19
Kitap okuma	9
Örnek metin	7

Tablo 5.33 incelendiğinde, öğrencilere yazılı anlatım becerisi kazandırılması konusunda, öğretmenlerin çoğu (19/25) yazılı anlatım çalışması yaptırılması gerektiğini ifade

etmektedir. Bunun yanında, öğretmenlerin yarından azı (9/25) öğrencilere kitap okutulması gerektiğini, bazı öğretmenler (7/25) yazım ve noktalama yanlışları bulunan örnek metinlerin incelenmesi gerektiğini belirtmektedir.

Öğrencilere yazılı anlatım becerisi kazandırılmasına ilişkin bazı öğretmen görüşleri aşağıda verilmiştir:

“Sınıf içinde öğrencilere uygulama yaptırmak lazım. Yazım ve noktalamayı öğretmek için öğrencilere bol bol yazdırmak gerekir. ders içerisinde kompozisyon yazdırılabilir. Bu kompozisyon öğretmen tarafından kontrol edilerek gerekli dönütler verilebilir. 9. sınıfta özellikle yazım ve noktalamayı öğretmek için yazı yazdırılabilir.”

“Okuma ve yazma. Noktalama işareti odaklı okuma ve yazma çalışması yaptırılabilir. Okumada odak noktası metnin anlamı olduğu için noktalama işaretlerini kontrol etmek gözden kaçabiliyor. Bunun için de bir saatinin ayrılması gerekir.”

“Kitabı okuyup kitaptan çıkarımlarda bulunup yorumlanabilir. Mesela ,doğru bildiğimiz yanlışlar, başlıklı bir etkinlik yapılabilir. Hemen sonrasında kurallar yazıda uygulanır. Ya da cümlelerde, paragraflarda noktalamalar gösterilebilir. Yazım yanlışları yapılan kelimeler doğru-yanlış olarak sınıflandırılıp doğrusu gösterilebilir.”

6. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara; elde edilen sonuçlarla ilgili tartışmalara; konuyla ilgili önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuç

Bu bölümde yazım ve noktalama kurallarının kullanımına ilişkin bulgular ve öğretmen görüşlerinden elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

6.1.1. Yazım Kurallarının Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarına ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Ayrı yazılan ve bitişik yazılan birleşik kelimeleri daha çok doğru yazdıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2. “de” bağlacının yazımının –de ekinin yazımına göre daha çok yanlış yazıldığı sonucuna varılmıştır.

3. “ki” bağlacının yazımının –ki ekinin yazımına göre daha çok yanlış yazıldığı tespit edilmiştir.

4. Soru ekinin yazımında daha çok yanlışlık yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

5. Kısaltmaların kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

6. Büyük harflerin yazımında, sayıların yazımında, hece-satır bölünmesinde ve kelimenin yazımında daha az yanlış yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

7. Kelimenin yazımında en az; “ki” bağlacının yazımında en çok yanlış yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilere hazır verilen metinlere ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

8. Ayrı yazılan birleşik kelimelerin yarıdan fazlasının, “ki” bağlacının yarıdan azının öğrenciler tarafından tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

9. Bitişik yazılan birleşik kelimeler, “de” bağlacı, –ki eki, soru eki, kısaltmalar, büyük harflerin yazımı ve sayıların yazımıyla ilgili yanlışların çoğunun öğrenciler tarafından belirlenemediği sonucuna ulaşılmıştır.

10. “ki” bağlacının yazımında en az; bitişik yazılan birleşik kelimelerin yazımında en çok yanlış tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

6.1.2. Noktalama İşaretlerinin Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarına ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Soru ve çift tırnak işaretinin yarıdan azının yanlış kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

2. Nokta, kesme işareti ve kısa çizginin daha az yanlış kullanıldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

3. Yay ayraç ve uzun çizginin yazımında yanlış yapılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4. Virgöl, iki nokta, noktalı virgöl, ünlem ve üç noktanın daha çok yanlış kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

5. Noktalı virgölün kullanımında en çok noktalama yanlışı yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilere hazır verilen metinlere ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

6. Soru işareti noktalama yanlısının yarısından fazlasının tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

7. Nokta, virgöl, iki nokta, noktalı virgöl ve kesme işareti noktalama yanlısının çoğunun tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

8. En az soru işaretinin; en çok virgölün kullanımının tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

6.1.3. Öğretmen Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

1. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaşılan yazım yanlıslarından hareketle, öğretmenlerin; büyük harflerin kullanımı, “de” bağlacı ve eki, “ki” bağlacı ve eki, bitişik-ayrı yazılan birleşik kelimeler, soru eki, yabancı kökenli kelimeler ve kelimenin yazımında yanlışlarla karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

2. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaşılan noktalama yanlıslarından hareketle, öğretmenlerin; tüm noktalama işaretlerinin kullanımında noktalama yanlışlarıyla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

3. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaşılan yazım ve noktalama yanlısının nedenleri incelendiğinde, öğrencilerin konuyu öğrenemediği, noktalama yanlışlarını birbirinin yerine kullandığı, yazım ve noktalamaya dikkat etmediği, yetersiz yazılı anlatım çalışması yaptığı, iletişim araçlarının yazmayı olumsuz etkilediği, konuşma dilinin yazı diline de yansıdığı, yazı şekillerinin birbirini olumsuz etkilediği, öğrencilerde yazma alışkanlığı ve dil bilincinin olmadığı, ek ve bağlaçlarının karıştırıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

4. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında genel olarak yazım ve noktalama yanlışları yapmalarının nedenleriyle ilgili olarak öğrencilerin konuyu öğrenemediği, yazma çalışmalarını yetersiz yaptığı, yazım ve noktalama kurallarını önemsemediği, kitap okuma eksikliklerinin bulunduğu, yanlış örneklerin olumsuz etkisinin olduğu, konuşma dilinin yazı dilini etkilediği, kuralların sınavlarda ölçülmediği, sosyal medyanın ve yabancı sözcüklerin kuralları olumsuz etkilediği, kuralları genellediği sonucuna ulaşılmıştır.

5. Öğretmenlerin, öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarıyla yazım ve noktalama yanlısının azalması için, yazım ve noktalama yanlışları devam ettiği için dönüt verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

6. Öğretmenler, yazım ve noktalama yanlışı yapan öğrencileri akademik başarısı düşük, derse, derse katılmaya, okumaya ve yazmaya ilgisiz, sosyal medya bağımlısı olarak nitelendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

7. Öğretmenlerin; konunun öğrenilmemesi, öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesinin yetersizliği, yazma çalışmalarının yetersiz yapılması ve üniversite sınavının etkisinden dolayı tüm sınıf seviyelerinde yazım ve noktalama yanlışlarıyla karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

8. Öğretmenler; yazım ve noktalama yanlısının giderilmesi için toplumsal farkındalık oluşturulması, kuralların önemsenmesi, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanması, yazım ve noktalamayla ilgili yanlış örneklerin düzeltilmesi, yazım ve noktalama

kurallarını uygulama düzeyini ölçen sınavlar yapılması, kuralların basitleştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

9. Öğretmenler, öğrencilere yazılı anlatım becerisi kazandırılması için yazılı anlatım çalışması yaptırılması, kitap okutulması, yazım ve noktalama yanlışları bulunan metinler üzerinde uygulama yapılması gerektiğini ifade etmektedir.

6.2. Tartışma

Bu araştırmada öğrencilerin noktalama yanlışları yapmalarının nedenlerinden birinin de noktalama işaretlerinin ilköğretim ve orta okulda farklı sınıf seviyelerinde öğretilmesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Noktalama işaretlerinin farklı sınıf seviyelerinde öğretilmesi öğrenmeyi güçleştirebilir. Bununla beraber bir noktalama işareti öğrenildikten sonra diğer noktalama işaretinin öğrenilmesi arasında geçen sürede öğrenci öğrendiklerini unutabilir. Bu da noktalama işaretlerini doğru kullanmanın öğrenilmesini engelleyebilir.

Bu çalışmada, öğrencilerin, kelimelerin yazımıyla ilgili yanlışlar yaptıkları belirlenmiştir. Konuyla ilgili yapılan çalışmalarda öğrencilerin, yazılı anlatımlarında konuşma unsurlarına yer verdiği belirlenmiştir (Temur, 2001; Töremen, 2008; Kaleağası, 2009). Öğrenciler yazılı anlatımlarında konuşma unsurlarına yer verdikleri için kelimenin yazımıyla ilgili yazım yanlışları yapmış olabilirler. Konuşmanın günlük hayatta sıkça kullanılması, insanın önce konuşmayı öğrenmesi gibi nedenlerden dolayı konuşmanın yazı dilini etkilediği düşünülebilir.

Bu çalışmada “de” bağlacı ve “ki” bağlacının yazımıyla ilgili yanlışların fazla olduğu; -de ve -ki ekinin yazımıyla ilgili yanlışların az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Avcı (2006), çalışmasında öğrencilerin, yazılı anlatımlarında -de eki ve bağlacı ile -ki eki ve “ki” bağlacının kullanımı, sayıların yazımıyla ilgili yazım yanlışlarını sıkça yaptıklarını belirlemiştir. Çalışmaya göre, öğrenciler “de” ve “ki” bağlaçlarının yazımında, -de ve -ki ekinin yazıma göre daha fazla yanlış yapmaktadır. Bunun yanında Kırbaş’ın (2010) çalışmasında da öğrencilerin “de” ve “ki” bağlaçlarını -de ve -ki ekiyle karıştırdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bakımdan, araştırma, Avcı (2006) ve Kırbaş’ın (2010) sonuçlarının araştırmanın sonuçlarıyla paralellik gösterdiği düşünülebilir.

Bu çalışmada, öğretmen görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerden bazılarının yazım ve noktalama ile ilgili yanlış örneklerin, öğrencinin yazım ve noktalama ile ilgili yanlışları doğru kullanmasını engellediğini ifade etmiştir. Karabıyık (2006) Türkçe kitaplarını dil yanlışları açısından değerlendirdiği çalışmasında en çok karşılaştığı yanlış, yazım ve noktalama yanlışlarıdır. Yazım ve noktalama, yazılı anlatımın temel ve en sık kullanılan unsurlarından biridir. Yazılan herhangi bir metinde yazım ve noktalama yanlışlarıyla sıkça karşılaşılabilir. Öğrencilerin; TV, internet, ders kitabı vb. yerlerde yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili yanlış kullanımları sıkça görmesi, TV, internet ve kitaplarda yazım ve noktalamaya uymayan ifadelerle karşılaşması, öğrencinin yazım ve noktalama ile ilgili yanlış öğrenmesine neden olmaktadır.

Öğrenciler -de eki, sayıların yazımı ve -ki ekinin kullanımında kendi yazılı anlatımlarında daha az yanlış yaparken hazır verilen metinde sayıların yazımı ve -ki ekinin yazımıyla ilgili daha fazla yanlış yapmışlardır. Öğrenciler, kendi yazılı anlatımlarında “ki” ve “de” bağlacını daha fazla yanlış kullanırken hazır verilen metinde “ki” bağlacını tespit edebildikleri; “de” bağlacını tespit edemedikleri belirlenmiştir. Erdem (2007), çalışmasında öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarına ulaşma düzeyini belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada öğrenciler, de eki, sayılar, soru eki, “ki” bağlacı ve “de” bağlacının yazımında başarılı olurken -ki ekinin yazımında başarısız olmuştur. Erkinay’ın (2010) çalışmasında da

öğrencilerin –de eki ile “de” bağlacı ve –ki eki ile “ki” bağlacının yazımı konusunda yanlış yaptıkları belirlenmiştir. Metin’in (2012) çalışmasında da öğrencilerin “de” ve “ki” bağlaçlarının yazımında eklere göre daha fazla yanlış yaptıkları belirlenmiştir. Ergin’e (2000) göre bağlaçlar; kelime, kelime grubu ve cümleleri şekil ve anlam bakımından birbirine bağlayan, onlar arasında bir irtibat kuran edatlardır. Ediskun (1988), yukarıda yapılan tanımlamaya ek olarak bağlaçların tek başlarına bir anlam taşımadıklarını belirtir. Sev’e (2012) göre, bağlaçlar, birbirine bağlanan iki ya da daha fazla kelimeyi birbirine bağlar. “de” ve “ki” bağlaçlarının benzer eklerle karıştırılarak yazım yanlışı yapılmasının nedeni, bağlacın tek başına bir anlam yüklenmeyip diğer kelime ya da kelime gruplarıyla bir anlam kazanması olabilir.

Bu çalışmada, öğretmenlerin çoğunun, öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili geri dönüt verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Pekaz’ın (2007), öğrencilerin yazılı anlatımlarında ipucu ve geri bildirim tekniklerinin etkisini incelediği çalışmasında ipucu ve geri bildirim, öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Erkinay’ın (2010) çalışmasında öğretmenler, öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili dönüt vermektedir. Araştırmaya göre, öğretmenler konuşma dilindeki yanlışları da düzelterek öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarını azaltmaya çalışmaktadır. Geri dönüt, öğrencilerin yazılı anlatımlarının hemen değerlendirilmesini sağlayarak etkili bir öğrenme yöntemi olarak kullanılabilir. Her öğrencinin seviyesi ve anlatma becerisi farklı olacağından, öğrencilerin yazılı anlatımları da farklı olacaktır. Öğrencilerin yazılı anlatımları ayrı ayrı değerlendirilerek öğrenci, yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili bilgi edinebilir.

Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin kendi yazdıkları kompozisyonlarda yazım ve noktalama kurallarını kullanmada hazır verilen metindeki yazım ve noktalama yanlışlarını bulmaya göre daha yeterli oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin ders başarıları ile yazım ve noktalama kurallarını kullanma açısından anlamlı fark olduğu düşünülebilir (Gedik, 2008; Temur, 2001; Kırbaş, 2006; Karabuğa, 2011; Kaya, 2016). Özdemir’in (2008) çalışmasında ise lise giriş sınavlarında alınan puanlar ile öğrencinin yazılı anlatım becerisi arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan çalışmada, öğrencilerin sınav başarıları ile yazılı anlatım becerisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gedik (2008) ve Temur’un (2001) çalışmalarında, araştırma 9 ve 5. sınıf öğrencilerinde uygulanmıştır. 9 ve 5. sınıf öğrencilerinin eğitim gördükleri ders başarıları ile yazılı anlatım becerisi arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan incelemede ders başarısı ile yazılı anlatım becerisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmış olabilir (Kaleağası, 2009). Özdemir’in (2008) çalışmasında ise liseye geçiş sınavının lise dersleriyle anlamlı ilişkisi olup olmadığı incelenmiştir. Öğrencilerin ortaokuldan liseye geçişte uyum sorunları yaşaması, ortaokul eğitiminin liseye göre nispeten kolay olması öğrencilerin lise başarısının bir göstergesi olmayabilir. Bununla beraber, yazmanın bir beceri olması, OKS’nin öğrencilerin yazma becerilerini ölçemeyecek bir sınav olması, sınavla yazma becerisi arasında anlamlı bir ilişkinin olmayacağı şeklinde ifade edilebilir. Karabuğa (2011) çalışmasında Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeylerini belirlemeye çalıştığı araştırmada, öğretmen adaylarının akademik başarıları ile yazım ve noktalama işaretlerini doğru kullanabilme becerisi arasında anlamlı fark olduğunu belirlemiştir. Öğrenciler, yazım ve noktalama kurallarını teorik olarak bilseler bile bunların uygulanmasında teorik olarak bildikleri kadar başarılı olamayabilirler (Bağcı, 2011: 702). Kaplan (2016) çalışmasında 4. sınıf Türkçe öğretim programında yer alan noktalama işaretleriyle ilgili kazanımların işlevine uygun olarak kullanılma durumlarını belirlemeye çalışmıştır. Çalışmada, öğrenciler, hazır verilen bir metinde noktalama işaretlerini doğru kullanmada, kendi yazdıkları metinde

noktalama işaretlerini doğru kullanmaya göre daha başarılı olmuştur. Bunun nedeni, bu araştırmada öğrencilere hazır verilen metinde noktalama işaretlerinin yeri gösteren ipuçlarına yer verilmemiştir. Ancak Kaplan'ın (2016) çalışmasında, noktalama etkinlikleri, bu işaretlerin yeri parantezle gösterilmektedir. Öğrencilerin, noktalama işaretlerinin yerini bildiklerinde hangi noktalama işaretini kullanacaklarını daha iyi belirledikleri düşünülebilir. Öğrenciler, kendi yazılı anlatım çalışmasında metnin anlamını daha kavradıkları; verilen bir metindeki yazım ve noktalama kurallarının belirlerken metnin anlamını tam olarak kavrayamadıkları; bu nedenle hazır verilen metinde yazım ve noktalama yanlışlarını tespit etmede daha başarısız oldukları düşünülebilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, hazır verilen metindeki noktalama işaretlerinden en çok tespit edilen soru işaretidir. Topuz (2008), 6, 7. sınıf öğrencilerinin noktalama işaretlerini bilgi ve beceri boyutlarında incelemiştir. Araştırmada hem bilgi hem beceri düzeyi en yüksek noktalama işareti nokta; en düşük kesme işaretidir. Beceri boyutu incelendiğinde ise, öğrencileri kendi yazılı anlatımlarında yay ayraç ve uzun çizgiyi yanlışsız kullanmışlardır. Metin (2012), çalışmasında göç yaşamış öğrencilerin yazılı anlatımlarında, yazım ve noktalama yanlışlarını tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmada, öğrenciler kesme işareti, “de” ve “ki” bağlacının yazımı, -ki ekinin yazımı, tarihlerin yazımı, soru ekinin yazımı, sayıların yazımında zayıf düzeydedir. Öğrenciler, kesme işareti ve noktayı kullanmada oldukça başarılı olurken hazır verilen metindeki nokta ve kesme işaretlerini tespit etmede başarısız olmuşlardır. Bu açıdan Topuz'un (2008) çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Çalışmalar incelendiğinde, ortaokul öğrencilerinin yazım ve noktalama kurallarını kullanma konusunda ortaöğretim öğrencilerinin gerisinde kalmaktadır.

Araştırmada dikkat çeken sonuçlardan biri, öğrencilerin, kelimelerin yazımıyla ilgili yaptıkları yazım yanlışlarıdır. Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, öğrenciler kelimeyi doğru yazma konusunda yanlış yapmaktadır. Türker'in (2008) çalışmasında da öğrenciler hem 6. sınıf hem 7. sınıf seviyesinde kelimelerin yazımıyla ilgili yanlış yapmıştır. Bu açıdan, bu çalışma Türker'in (2008) çalışmasıyla paralellik göstermektedir. Türker'e (2008) göre, öğrencilerin sınıf seviyesi yükseldikçe yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama yanlışları azalmaktadır. Bu çalışmada da öğretmenlere göre, öğrenciler daha çok 9. sınıf seviyesinde yazım ve noktalama yanlışlarını daha fazla yapmaktadır. Bu sonuçları Karagül'ün (2010) ve Acar'ın (2011) çalışmalarında da görmek mümkündür. Karagül'ün (2010) çalışmasına göre, 8. sınıf öğrencileri, yazım ve noktalama kurallarını 7 ve 6. sınıflara göre doğru kullanma konusunda daha başarılı olmuştur. Acar'ın (2011) çalışmasında ise 11. sınıf öğrencileri, yazım ve noktalama kurallarını uygulama konusunda 9. sınıf öğrencilerinden daha başarılıdır. Özcan'ın (2012) çalışmasında da 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin kelimenin yazımında sıkça yazım yanlışları yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, öğrencilerin sınıf seviyesi yükseldikçe yazım ve noktalama kurallarını yazılı anlatımlarında doğru kullanma düzeylerinin yükseldiği düşünülebilir. Sınıf düzeyi arttıkça yazma becerisinin öğrenci tarafından geliştirilmesi ve öğrencinin daha az yanlışları olan metinler ortaya koymasına beklenebilir. Fakat bu beklenti, her defasında istenilen düzeyde karşılık bulmayabilir. Bu durumda, yazma becerisinin aşamalı bir şekilde incelenerek yazım yanlışlarının değerlendirilerek bu yanlışların giderilebilmesi sağlanabilir (Akbaba, 2015: IV).

Yazma, öğrencilerin birebir katıldıkları, çaba sarf ettikleri, üst düzey düşünme biçimlerini kullandıkları bir süreçtir. Bu sürecin zorluğundan dolayı öğrencileri yönlendirmek, yazmaya teşvik etmek, öğrencilerin iyi bir ürün ortaya çıkarması için rehberlik etmek gerekir. Öğrenci, böyle bir çalışmada alacağı destekle ortaya çıkaracağı ürünün kalitesi artacaktır. Bundan da önemlisi, öğrenci yazma işini ciddiye alacaktır. Acar'ın (2011) çalışmasına göre,

öğrencilere iki yazılı anlatım çalışması yaptırılmıştır. Birincisinde öğrencilere herhangi bir uyarıda bulunmadan yazılı anlatım çalışması yapmaları istenmiştir. İkincisinde ise öğrencilerin yazılı anlatımlarının, yazım ve noktalama kuralları açısından değerlendirilerek puanlanacağı öğrencilere bildirilmiştir. İnceleme sonucunda, öğrencilerin ikinci yazılı anlatım çalışmalarında yazım ve noktalama kurallarını daha iyi uyguladıkları belirlenmiştir. İnalöz (2016), çalışmasında 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarını ve sosyal medya yazışmalarını yazım ve noktalama kuralları açısından incelemiştir. Araştırmaya göre, öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeyi sosyal medya yazışmalarındaki yazım ve noktalama kurallarını uygulama düzeyinden yüksektir. Öğrenciler, bir amaca yönlendirilerek yazdıkları kompozisyonlarda daha başarılı olmuştur. Yazma konusunda cesaretlendirilmeyen, motive edilmeyen öğrenciler yazma işinde istenen başarıya ulaşamayabilirler. Yazma işinin yeterince önemsenmemesi, öğrencilerin yazılı anlatımlarında yazım ve noktalama yanlışlarına neden olabilir.

Araştırmaya göre, öğretmenler, öğrencilerin ortaokuldan hazırbulunuşluk düzeyleri yetersiz bir şekilde ortaöğretime başladığını belirtmiştir. Ayrıca, 9. sınıfların yazım ve noktalama kurallarını uygulama konusunda diğer sınıf seviyelerinden daha geri olduklarını ifade etmişlerdir. Ancak Özçakmak (2011) çalışmasında 6, 7, 8. sınıf Türkçe dersi çalışma kitabını yazım ve noktalama ile ilgili yazma etkinliklerinin amaca uygun, uygulanabilir, öğrencilerin düzeyine uygun ve anlaşılır olduğunu ifade etmişlerdir. Aynı çalışmada öğretmenler, öğretmen kılavuz kitabındaki yazma etkinliklerinin de aynı özelliklere yeterli düzeyde sahip olduğunu belirtmiştir. Buna göre, Özçakmak'ın (2011) çalışmasında öğrencilerin yazım ve noktalama kurallarını yazılı anlatımlarında doğru kullanma becerisini kazanmaları beklenebilir. Bu iki çalışma karşılaştırıldığında, ortaokul Türkçe öğretim programında yazma becerisinin öğrencilere kazandırılmasına yönelik kazanımların sayısı 67 (5, 6, 7 ve 8. sınıf); ortaöğretim dil ve anlatım öğretim programında yazılı anlatım becerisini geliştirmeye yönelik etkinlik örneklerinin yanında 49 doğrudan yazma becerisine yönelik kazanıma yer verilmiş; Türk edebiyatı öğretim programında yazma becerisinin geliştirmeye yönelik etkinlik örneklerine (Öğrenciler, incelenen metnin teması, kişileri, zamanı ve mekânı üzerinde düşüncelerini yazılı olarak ifade ederler, vb.) yer verilmekle birlikte, bu beceriye yönelik doğrudan bir kazanıma rastlanmamıştır (MEB, 2011). Türk dili ve edebiyatı dersi öğretim programında ise şiir, anlatmaya bağlı metinler, göstermeye bağlı metinler ve öğretici metinler konularının her biri için yazma becerisini kazandırmaya yönelik kazanım sayısı 12'dir (MEB, 2017). Ortaöğretim programlarında yazma becerisine yönelik kazanımların ortaokul Türkçe dersi yazma kazanımlarında az olması, öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarını sayısını azaltabilir. Yazma becerisinin, yazarak kazanılacağı düşünüldüğünde ortaöğretim öğrencilerinin yazma becerilerinin, ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinin gerisinde kalması; dolayısıyla yazım ve noktalama kurallarını doğru kullanmalarının ortaokul öğrencileri lehine olması beklenebilir.

Yazma becerisinin geliştirilmesinde öğrencilerin öz yeterlilik algılarının önemli olduğu düşünülebilir. Bu nedenle yazma becerisinin geliştirilmesi ve dolaylı olarak da yazma öz yeterliğinin artırılmasında en önemli husus, öğrencileri yazmaya isteklendirmek, yazma işini başaracaklarına dair onları yüreklendirmek ve ortaya koydukları ürünlere yönelik olumlu dönütler vermektir. Bu şekilde öğrencilerin yazılarını oluştururken yazılı anlatım tekniklerine dikkat ederek, duygu ve düşüncelerini bir kalıba sıkıştırmadan anlatmayı başarmaları; her geçen gün daha nitelikli metinler ortaya koydukça yazmaya istekli olmaları sağlanacaktır (Demir, 2013: 114). Karadağ ve Kayabaşı'nın (2013) çalışmasında öğretmen adayları kendi yazma becerileri konusunda olumsuz bir tutuma sahiptir. Öğretmen adaylarının yeterli kitap okumadıkları, yazılı anlatımda yetersiz oldukları, yazılarını biçim olarak beğenmedikleri, iyi

bir üsluba sahip olmadıkları, noktalama dilbilgisini uygulama konusunda yetersiz oldukları için yazmaya karşı olumsuz tutuma sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler, kitap okuma eksikliğinin, öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışı yapmalarının nedenlerinden biri olduğunu belirtmişlerdir. Kırbaş'a (2010) göre, dikkatsizlik, öğrencilerin kitap okuma eksikliği ile yazım ve noktalama kurallarının sık değişmesi öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışı yapmalarına neden olmaktadır. Bu çalışmayla Kırbaş'ın (2010) çalışmasında benzer sonuçlar elde edildiği düşünülebilir. Okuma alışkanlığı; okuma davranışının sürekli ve düzenli olarak sürdürülmesidir. Tanımdan da anlaşılacağı üzere, kuma davranışının özünde sürdürülebilirlik vardır (Odabaş vd. 2008: 431). Okuyan öğrenci; düşünen, yargılayan, eleştiren, bilgiye ve kütüphaneye gereksinim duyan, çağdaş ve demokratik birey anlamına gelmektedir (Aksaçlıoğlu ve Yılmaz, 2007: 5). Sürekli ve düzenli yapılarak kazanılan okuma alışkanlığı, öğrencilerin sözcük dağarcığının zenginleşmesini sağladığı gibi yazma becerilerini gelişmesini de sağlar (Göçer, 2013: 7). Yazma işi, okumaya göre daha ağır ve yavaş ilerler. Birey, günlük hayatında sıkça okumaya eylemini yaparken yazma işini yapmayabilir. Yazma becerisinin gelişmesinde yazılı anlatım çalışması yapmanın yanında sürekli kitap okumak da gerekebilir. Kitap okumanın, öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarını azaltacağı varsayılabilir.

Araştırmada, öğrencilerden bazılarının ayrı yazılan birleşik kelimeler ve bitişik yazılan birleşik kelimelerin yazımında yanlışlar yaptıkları tespit edilmiştir. Buna göre, öğrencilerin çoğu kendi yazılı anlatım çalışma kağıdında ayrı yazılan birleşik kelimeleri ve bitişik yazılan birleşik kelimeleri doğru yazmıştır. Metin'in (2012) çalışmasında da benzer bir sonuca ulaşılmış ve öğrencilerin ayrı yazılan birleşik kelimeler ile bitişik yazılan birleşik kelimeleri yazma konusunda başarılı oldukları belirlenmiştir. Ayrı yazılan birleşik kelimeler ve bitişik yazılan birleşik kelimeler yazı dilinde sıkça kullanılmaktadır. Ayrıca Türkçe, dil ve anlatım, Türk dili ve edebiyatı derslerin üzerinde sürekli durulan bir konu olmuştur. Örneklerinin sıkça verilmesi ve derslerde sürekli üzerinde durulması nedeniyle öğrencilerin ayrı yazılan birleşik kelimeleri ve bitişik yazılan birleşik kelimeleri öğrendikleri düşünülebilir.

Araştırmaya göre, öğrencilerin kendi yazılı anlatımlarında uzun çizginin yazımında yanlış yapmamışlardır. Tüm uzun çizgi işaretleri doğru kullanılmıştır. İzci'nin (2013) çalışmasında da öğrenciler, uzun çizgiyi doğru kullanmada başarılı olmuşlardır. Bu sonuca göre, iki çalışma paralellik göstermektedir. Uzun çizgi yalnızca konuşma çizgisi olarak kullanılmaktadır. Uzun çizginin tek bir kuralının olması öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle öğrenciler, uzun çizgiyi yazılı anlatımlarında doğru kullandıkları düşünülebilir.

Araştırmaya göre, öğretmenler öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışı yapmalarının nedenlerinden bazılarının yazma isteksizliği ve bitişik-eğik yazı etkisi olduğu belirtmektedir. Damar'ın (2016) çalışmasında da öğretmenler, öğrencilerin isteksiz olması ve bitişik-eğik yazının etkisinden dolayı öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışı yaptıklarını ifade etmektedir. Buna göre, iki çalışmanın paralellik gösterdiği düşünülebilir. Yazmak, öğrencinin aktif katılımını isteyen uygulamaya dayalı bir çalışmadır. Bu nedenle öğrencinin istekli olması yazma işinde başarılı olmasını sağlayabilir. Öğrencilerin yazma isteksizliği, yazma işine odaklanmalarını ve bunu önemsememelerine neden olabilir. Ayrıca bitişik-eğik ya da düz yazmanın birbirini olumsuz etkilediği düşünülebilir. Öğrenilen yazı türünü değiştirmek öğrencilerin özellikle yazım yanlışı yapmalarına neden olabilir.

6.3. Öneri

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlara göre uygulayıcılara ve konuyla ilgili çalışmak isteyen araştırmacılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

6.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Araştırmada, öğretmenler, noktalama işaretlerinin farklı sınıf seviyelerinde farklı zamanlarda öğretilmesinin bu işaretlerin öğrenilmesini zorlaştırdığını belirtmiştir. Buna göre, Türkçe öğretim programında noktalama işaretlerinin bir sınıf seviyesinde öğretilmesiyle ilgili düzenleme yapılabilir.

- Araştırmada, öğretmenler, öğrencilere yazım ve noktalama kurallarının öğretiminde kullanılacak yöntemlerden birinin de yazım ve noktalama yanlışları bulunan örnek metin incelemesi olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçtan hareketle, yazım ve noktalama kurallarının öğretiminde, yazım ve noktalama yanlışları bulunan metinler kullanılabilir.

- Araştırmada, öğretmenler, öğrencilerin yazım ve noktalama yanlış yapmalarının nedenlerinden birinin de yazım ve noktalamayla ilgili yanlış örnekler olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin yazılı anlatımın kazanımlarına ulaşması için yazımın her aşamasında faydalanmaları gereken bazı kaynaklar vardır. Bunlardan biri de imla kılavuzlarıdır. İmla kılavuzları, Türk dilinin yazımında birliği sağlayan, sözcüklerin doğru yazımlarını gösteren önemli bir yardımcı kaynaktır (Ergin, 2009: 152). Öğrenciler, yazılı anlatım çalışmaları yaparken imla kılavuzlarından faydalanmaları konusundan yönlendirilebilirler.

- Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenler, öğrencilere yazılı anlatım becerisinin kazandırılması için yazılı anlatım çalışması yaptırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesinde, yazma çalışmalarının sayısı artırılabilir. Taşkaya ve Yetkin'in (2015) çalışmasında, öğretmenler yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesinde ders sonunda ek yazma çalışması yapılması, sürekli dikte yapılması, kısa şiir ve tekerlemeler yazdırılması, kitap okuma gibi yöntemlerin kullanılabilceğini belirtmişlerdir.

- Araştırmada, öğrencilerin noktalama işaretlerini birbirinin yerine kullanarak ya da öğrendiklerini genelleyerek noktalama yanlışları yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır. Yazım ve noktalama kurallarının öğretiminde, noktalama işaretleri bir bütün olarak öğretilmeye çalışılabilir.

- Araştırmada, öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili dönüt vermenin, öğrencilerin yazım ve noktalama yanlışlarını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf içi etkinliklerde yazılı anlatım çalışması yapılarak öğrencilere yazım ve noktalama yanlışlarına ilişkin dönüt verilebilir. Öğrenciler, yazılarında yazım ve noktalama yanlışlarını görerek bu kuralları öğrenebilir.

- Araştırmada, yazım ve noktalamanın tüm derslerde kullanıldığı, yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesiyle ilgili olarak toplumsal farkındalık oluşturulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçtan hareketle, Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin yanında diğer branş öğretmenlerinin de, hem kendi yazılarında hem de öğrencilerin yazılarında, yazım ve noktalama kurallarına uymaları, öğrencinin yazım ve noktalama kurallarını doğru öğrenmesini sağlayabilir.

- Araştırmada, kitap okuma eksikliğinin öğrencilerin yazım ve noktalama yanlış yapmalarının nedenlerinden biri olduğu; öğrencilere yazılı anlatım becerisinin kazandırılmasını sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırılabilir. Kitap, öğrencinin anlama becerisini önemli ölçüde geliştirebilir. Ayrıca öğrenci, kitapta yazım ve noktalama kurallarına uygun örnekleri görerek kuralları öğrenebilir.

- Araştırmada, öğretmenler, yazım ve noktalama yanlış yapan öğrencilerin akademik başarılarının düşük, derse ilgilerinin ve derse katılımlarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Yazma çalışmalarına öğrencilerin katılımı sağlanabilir. Bunun için öğrenciler yazılı anlatım çalışmasına katılma konusunda cesaretlendirilebilir.

- Araştırmada, yazım ve noktalamanın sınavla ölçülmesinin bu yanlışların da giderilmesine katkı sağlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, özellikle Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri, yazılı sınavlarda öğrencinin yazım ve noktalama yanlışlarını da puanlamaya dahil edebilir.

- Araştırmaya göre, yazılı anlatım çalışmalarının sürekli yapılması, yazım ve noktalama yanlışlarının giderilmesini ve öğrenilmesini sağlayabilir. Bu sonuçtan hareketle, sınıf içi etkinliklerde, öğrencilere sık sık yazılı anlatım çalışması yaptırılabilir. Böylece, öğrencilerin yazılı anlatım becerileri gelişebilir.

6.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu araştırmada, lise öğrencilerinin yazılı anlatımları yazım ve noktalama açısından her sınıf seviyesinden değerlendirilmiştir. Bu araştırmadan farklı olarak, seçilen bir sınıf düzeyindeki öğrencilerin yazılı anlatımları, yazım ve noktalama kuralları açısından incelenebilir.

- Araştırmada, öğrencilerin yazılı anlatım çalışmaları yazım ve noktalama kuralları açısından değerlendirildi. Yazım ve noktalama kurallarının öğretimiyle ilgili çeşitli etkinlikler hazırlanarak bu etkinliklerin yazım ve noktalama kurallarının öğretimindeki etkisi, deney ve kontrol grupları aracılığıyla incelenebilir.

- Bu araştırmada farklı okul türlerinden öğrencilerin yazılı anlatımları incelenmiştir. Araştırmacılar, bu araştırmadan farklı olarak tek tür bir lisenin farklı sınıflarında eğitim gören öğrencilerinin yazılı anlatımlarını yazım ve noktalama kurallarının kullanılması açısından değerlendirebilir.

- Bu araştırmada, öğrencilere yazılı anlatımlarının ve hazır verilen metnin yazım ve noktalama kuralları açısından değerlendirileceği çalışma yapılmadan önce belirtilmiştir. Bundan farklı olarak araştırmacılar, öğrencilerin sosyal medya yazışmaları, performans ve proje çalışmalarının dokümanları, yazılı sınavları yazım ve noktalama kuralları açısından incelenebilir.

- Öğrencilerin yazılı anlatımlarının yazım ve noktalama kuralları ve öğretmen görüşleri açısından incelendiği bu çalışmadan farklı olarak araştırmacılar, diğer branş öğretmenlerinin görüşlerinin de incelenebileceği betimsel çalışmalar yapabilirler.

- Bu araştırmada, öğrencilerin yazılı anlatımları, yazım ve noktalama kuralları ile öğretmen görüşlerine göre incelenmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak, akademik başarı düzeyine göre gruplandırılan öğrencilerin yazılı anlatımlarında karşılaşılan yazım ve noktalama yanlışları incelenebilir.

KAYNAKÇA

- ACAR, Ü. 2011. “Özel Servergazi Lisesinde 9 ve 11. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri ve Yazım Kurallarını Kullanma Oranlarının Kıyaslanması”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- ALBESHER, K. B. 2012. “Developing the writing skills of ESL students through the collaborative learning strategy”. School of Education, Communication and Language Sciences Newcastle University.
- AKBABA, R. S. 2015. “Türkçe Dersi Kapsamında 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Etkinliklerin Geliştirilmesi ve Uygulanması”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- AKTAŞ, Ş. ve GÜNDÜZ, O. 2002. “Yazılı ve Sözlü Anlatım” (3. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara, s. 336
- AKSAÇLIOĞLU, A. G. ve YILMAZ, B. 2007. “Öğrencilerin Televizyon İzlemeleri ve Bilgisayar Kullanmalarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Etkisi”, Türk Kütüphaneciliği, 1, ss. 3-28.
- ARSLAN, M. 2017. “Anadili Olarak Türkçe Öğretimi ve Temel Dil Becerilerinin Gelişiminde Karşılaşılan Sorunlar”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(46), ss. 63-77.
- AVCI, E. 2006. “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaptıkları Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi (Muğla İli Örneği)”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- AYRANCI, B. B. 2013. “İlköğretim Öğrencilerinin Yazma Becerisinin Geliştirilmesinde Çağrışım Tekniğinin Kullanımı”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- AYYILDIZ, M. ve BOZKURT, Ü. 2002. “Edebiyat ve Kompozisyon Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar(Alan Araştırması- Van Örneği)”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 4(1), ss. 45-54.
- BAĞCI, H. 2011. “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretleri İle Yazım Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi”, Turkish Studies, 6(1), ss. 693-706.
- BALTACI, A. 2017. “Nitel Veri Analizinde Miles-Huberman Modeli”, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED). 3(1), ss. 1-15.
- BARAZ, T. 1992. “Uygulamalı Noktalama- Yazım Kuralları”. İstanbul: Cem Yayınevi.
- BAY, N. D., ve ALİSİNANOĞLU, F. 2008. “Ana Sınıfı Öğretmenlerinin Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmalarına İlişkin Yeterlilik Algularının Belirlenmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- BELET, Ş. D. ve YAŞAR, Ş. 2007. “Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri İle Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi”. Eğitimde Kuram ve Uygulama, 3(1), ss. 69-86.
- BERG, B. L., LUNE, H. 2015. “Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri(Çev. Hasan Aydın)”, KSÜ e-kütüphane. Kahramanmaraş. s. 448.

- BEYRELİ, L., ÇETİNDAG, Z. ve CELEPOĞLU, A. 2005. “Yazılı ve Sözlü Anlatım”. Ankara: Pegem Yayıncılık. s. 234
- BÜLBÜL, A. R. 2000. “Yazılı Anlatım ve Yazı Türleri”, Nobel Yayın Dağıtım: Ankara, ss.174.
- CARTER, N., BRYANT-LUKOSIUS, D., DİCENSO, A., BLYTHE, J. ve NEVİLLE, A. J. 2014. The Use of Triangulation in Qualitative Research, Oncology Nursing Forum, 41(5), s. 545-547.
- COŞKUN, H. 2014. “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Amaca Uygun Metin Yazma Becerilerinin Belirlenmesi”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- COŞKUN, E. ve TAMER, M. 2015. “Yazma Eğitiminde Geri Bildirim Türleri ve Kullanımı”. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12 (32), ss. 337-372.
- ÇAKIR, İ. 2010. “Yazma Becerisinin Kazanılması Yabancı Dil Öğretiminde Neden Zordur?”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 28(1), ss.165-176
- ÇETİN, A. 2013. “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarını Uygulama Düzeyleri”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- ÇİÇEKLİ KOÇ, G. 2009. “Türkiye’de ve Batı’da Paragraf Yazma Eğitimi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ege Üniversitesi, İzmir.
- DAMAR, G. 2016. “Ortaokul Türkçe Öğretmenlerinin Yazma Eğitimindeki Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarının Değerlendirilmesi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- DEAN- RUMSEY, T. A. 1998. “Improving the Writing Skills of At-Risk Students Through the Use of Writing Across the Curriculum and Writing Process Instruction”. Grand Valley State University.
- DEMİR, T. 2013. “İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerileri İle Yazma Öz yeterlik Algısı İlişkisi Üzerine Bir Çalışma”, Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi 2(1) s. 84-114.
- DEMİRAY, K. 1991. “Sözlü-Yazılı Kompozisyon İlkeleri”. Ankara: İnkılap Kitabevi. s. 255
- DEMİREL, Ö. 1994. “Türkçe Programı ve Öğretimi”. Ankara: USEM Yayınları.
- DEMİREL, Ö. ve ŞAHİNEL, M. 2006. “Türkçe Öğretimi” (7. Baskı), Pegem A Yayıncılık, Ankara, s. 253
- DENİZ, K. 2000. “Yazılı Anlatım Becerileri Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- ERDEM, H. 2007. “Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kurallarına Ulaşma Düzeyi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- ERDEM, İ. ve TOPBAŞ, S. 2017. “Dil ve Anlatım İşe Türk Edebiyatı Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Bunlara Yönelik Çözüm Önerilerine Dair Öğretmen Görüşleri”, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 465-495.
- EDİSKUN, H. 2017. “Yeni Türk Dilbilgisi”, İstanbul: Remzi Kitapevi, ss. 408.
- ERDOĞAN, Ö., GÜLAY, A. ve UZUNER, F. G. 2017. “Sınıf Öğretmenlerinin Yazma Güçlüğüne İlişkin Görüşleri”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 16(61), 700-718.
- ERDOĞAN, T., ALTINKAYNAK, Ş. Ö. VE ERDOĞAN, Ö. 2013. “Okul öncesi Öğretmenlerinin Okuma Yazmaya Hazırlığa Yönelik Yaptıkları Çalışmaların İncelenmesi”, Elementary Education Online, 12(4), s. 1188-1199.
- ERGİN, M. 2000. “Türk Dilbilgisi”, İstanbul: Bayrak Basım. s. 406.
- ERGİN, S. 2009. “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Becerileri”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- ERKAN, G. ve AYKAÇ, M. 2014. “Samet Behrengi’nin Kitaplarıyla Kurgulanan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin, Öğrencilerin Yazma Becerisi ve Tutumlarına Etkisi”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7(31), ss. 600-610.
- ERKINAY, H. K. 2010. “Türkçe Dersi Öğretim Araçlarında Yazım Kurallarının Öğretimi ve Konuyla İlgili Öğretmenlerin Görüşleri”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- GEDİK, M. 2008. “Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme (Erzurum Örnekleme)”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- GERÇEK, R. 2008. “Üniversitelerde Türkçe Uygulama Kitabı”. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- GÖÇER, A. 2010. “Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi”, Uluslar Arası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(12), 178-195.
- GÖÇER, A. 2013. “Türkçe Öğretmeni Adaylarına Göre Yazma Becerisinin Edinilmesinde ve Gelişiminde Etkili Olan Unsurlar”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(14), ss. 1-14.
- GÜNDÜZ, S. 2003. “Öykü ve Roman Yazma Sanatı”, Toroslu Kitaplığı, İstanbul, s. 348
- HATİBOĞLU, A. N. 2000. “Üniversitede Türk Dili Dersleri Yazılı ve Sözlü Anlatım”, Seçkin Yayınları, Ankara, s. 339
- İNALÖZ, A. B. 2016. “Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Kullandıkları Dil İle Sosyal Medya Ortamında Kullandıkları Dilin Karşılaştırılması: Facebook Örneği”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Başkent Üniversitesi, Ankara.
- İZCİ, G. 2013. “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumları İle Noktalama İşaretlerini Uygulama Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.”

- Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- KALEAĞASI, İ. 2009. “İlköğretim 4 ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Beceri Düzeyleri İle Türkçe Dersi Akademik Başarısı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- KANTEMİR, E. 1972. “Yazılı ve Sözlü Anlatım- I. Yazılı Anlatım”, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, s. 313.
- KAPLAN, I. 2016. “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmadaki Yeterlilikleri Üzerine Araştırma.” Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- KARABIYIK, B. 2006. “İlköğretim 6.-8. Sınıflar Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Yanlılıkları”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- KARABUĞA, H. 2011. “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Çalışmalarında Noktalama İşaretlerini ve Yazım Kurallarını Kullanabilme Düzeyleri”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- KARADAĞ, Ö. ve MADEN, S. 2013. “Yazma Eğitimi: Kuram, Uygulama, Ölçme ve Değerlendirme”, Türkçe Öğretimi El Kitabı. Abdurrahman Güzel, Halit Karatay (Ed.). PegemA Yayıncılık, Ankara, ss. 265-301.
- KARADAĞ, R. ve KAYABAŞI, B. 2013. “Neden Yazı Yazmıyoruz? Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yazmayı Engelleyen Etmenlere İlişkin Görüşleri (Adıyaman Üniversitesi Örneği)”, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1), 1-32.
- KARAGÜL, S. 2010. “İlköğretim 6-8. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersi Öğretim Programında Belirtilen Yazım Ve Noktalama Kurallarını Uygulayabilme Düzeyi”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- KARAHASANOĞLU, V. ve DEMİRCİ, S. 2000. “Üniversitelerde Türk Dili, Yazılı ve Sözlü Anlatım Dersleri”, Der Yayınları: İstanbul, ss. 418.
- KAVRUK, H., SALMAN, R., ÖZTÜRK, A., AYDIN, G., UĞUR, H. ve KARAGÖZ, N. 2010. “Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım”, Uğurel Matbaası, Malatya.
- KAYA, E. 2016. “Samsun İlindeki Ortaokul Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanma Düzeyi (Çarşamba Örneği)”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- KELLOGG, R. T. ve RAULERSON, B. A. 2007. “Improving the writing skills of college students”. Psychonomic Bulletin & Review, 14(2), 237-242.
- KILIÇ, A. 2003. “Kuramdan Uygulamaya İlkokula Yazma Öğretimi”, I. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, s. 232

- KILIÇARSLAN, F. 1997. “Farklı Sosyoekonomik Düzeylerdeki Anaokulu Çocuklarının Okumaya Hazır Olma Durumu”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- KIRBAŞ, A. 2006. “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- KIRBAŞ, B. 2010. “Yeni Türkçe Ders Programına Göre İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazım, Noktalama ve Planlama Açısından Değerlendirilmesi.” Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- KOÇ, S. ve MÜFTÜOĞLU, G. 1998. “Türkçe Öğretimi”. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- MEB. 2011. “Dil ve Anlatım Dersi 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı”. Ankara.
- MEB. 2011. “Ortaöğretim Türk Edebiyatı Dersi 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı”. Ankara.
- MEB. 2017. “Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı”. Ankara.
- MEB. 2017. “Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)”. Ankara.
- MERRIAM, S. B. 2013. “Nitel Araştırma- Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber” (Çev. Ed. Selahattin TURAN), Ankara: Nobel Yayın. ss. 292.
- METİN, G. 2012. “Göç Yaşamış 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını ve Noktalama İşaretlerini Uygulama Düzeylerinin Toplum Dilbilim Değişkenleri Açısından İncelenmesi (Körfez Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- MILES, M. B. ve HUBERMAN, A. M. 1994. “Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook. (2nd Ed)”. Thousand Oaks, CA: Sage.
- ODABAŞ, H., ODABAŞ, Z. Y. ve POLAT, C. 2008. “Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığı: Ankara Üniversitesi Örneği”, Bilgi Dünyası, 9 (2), s.431-465.
- OĞUZ, F. 2012. “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Uygulamadaki Sorunları ve Bunların Nedenleri Üzerine Bir Araştırma (Afyonkarahisar İli Bolvadin İlçesi Örneği)”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- OZAN, Ö. 2014. “Türkçe Öğretiminde Delillendirme/İkna Etme Paragraflarının Yazımına İlişkin Uygulamalı Bir Çalışma”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- OZAN, Y. 2014. “Atmaca, Yüzükteki Esrar”, Nar Yayınları, İstanbul. 152s.
- ÖZCAN, A. 2007. “Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri”. Ankara: Lazer Ofset.

- ÖZCAN, F. A. “Türkçe Yazım ve Noktalama Becerileri Kazandırma Bakımından 4 ve 5. Sınıf Öğrenci Çalışma Kitaplarındaki Öğrenci Çalışmalarının İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- ÖZDEMİR, E. 1967. Yazma Tekniği”, Üçler Yayını: Ankara, ss.143.
- ÖZDEMİR, E. 2012. “Anlatım Sanatı”, Bilgi Yayınevi: Ankara, ss.349.
- ÖZDEMİR, S. 2008. “Ortaöğretim Seçme Sınavında Başarılı Olan Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- PATTON, M.Q. (2002). Qualitative Research And Evaluation Methods (3rd Ed.). London: Sage Publications, Inc.
- PEKAZ, H. 2007. “İlköğretim Sekizinci Sınıf Yazılı Anlatımlarındaki Ses Olayları, Noktalama, İmla Hataları ve Anlatım Bozukluklarının Düzeltmesinde İpucu Ve Geri Bildirim Teknikleri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- PHILIPS, D. J. 1979. “The Essay Writing Skills Of Undergraduate Students”. University of Canterbury.
- PİLAV, S. 2010. “Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri”, Ermat Ofset: Ankara, ss. 213.
- SEV, İ. G. 2012. “Bağlama Edatlarıyla Bağlanan Cümleler Bağlama Grubu Oluşturabilir Mi?” AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(12), ss. 107-122.
- SEVER, S., KAYA, Z. ve ASLAN, C. 2013. “Etkinliklerle Türkçe Öğretimi”, 3. Baskı, Tudem Yayınevi, İzmir. s. 246
- SUSAR, F. 2001. “Türkçe Öğretiminde Öğretmen Boyutunda Karşılaşılan Sorunlar ve Bunun Öğretmen Performansına Etkileri”, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10, 53-65.
- ŞİMŞEK, Ş. 2015. “Yazılı Anlatım Etkinlikleriyle İlgili Öğretmen-Öğrenci Algılarının Karşılaştırılması”, Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- TAŞKAYA, S. M. ve YETKİN, R. 2015. “İlköğretim 1-5. Sınıf Öğrencilerinde Görülen Yazma Sorunlarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüş ve Çözüm Önerileri”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(9), 157-169.
- TAY, B. 2004. “Sosyal Bilgiler Dersinde Anlamlandırma Stratejilerinin Yeri ve Önemi”, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, 5(2), 1-12.
- TDK. 2012. “Yazım Kılavuzu”, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, ss. 584.
- TEMUR, T. 2001. “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı anlatım Beceri Düzeyleri ile Okul Başarıları Arasındaki İlişki”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.

- TEMİZKAN, M. 2010. “Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Yazma Becerilerinin Geliştirilmesi”, TÜBAR, 27, 621-643.
- TİRYAKİ, E. N. 2011. “Üniversite Öğrencilerinin Tartışmacı Metin Yazma Becerileri İle Yazma Kaygısı ve Eleştirel Düşünme Becerileri”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- TİRYAKİ, E. N. ve DEMİR, A. 2016. “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Becerisine Yönelik Metaforik Algıları”, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(33), ss.18-27.
- TOK, M. ve POTUR, Ö. 2015. “Yazma Eğitimi Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların Eğilimleri (2010 - 2014 Yılları)”, Ana Dili Eğitimi Dergisi, 3(4), 1-25.
- TOK, M. ve ÜNLÜ, S. 2014. “Yazma Becerisi Sorunlarının İlkokul, Ortaokul ve Lise Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Karşılaştırılmalı Olarak Değerlendirilmesi”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 13(50), 73-95.
- TOPUZ, A. 2008. “Uşak İli Sivashlı İlçesi 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Noktalama İşaretlerini Kullanmada Bilgi- Beceri Düzeylerinin Tespiti”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- TÖREMEN, Ö. 2008. “Erzurum Merkez İlçe İlköğretim Okullarındaki 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Araştırma”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum Üniversitesi, Erzurum.
- TUĞLUK, İ. H., KÖK, M., KOÇYİĞİT, S. KAYA, H. İ. ve GENÇDOĞAN, B. 2008. “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okuma-Yazma Etkinliklerini Uygulamaya İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17, 72-81.
- TÜRKER, F. M. 2008. “Tekirdağ İli Çorlu İlçesi Özel Zafer İlköğretim Okulu 6 ve 7.Sınıf Öğrencilerinin Yazım Kurallarını Kullanmada Bilgi-Beceri Düzeylerini Tespiti”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- VYGOTSKY, L. S. 1985. “Düşünce ve Dil” (Çev.: Semih Koray), Kaynak Yayınları, İstanbul, s. 212
- YAĞCI, E., KATRANCI, M., ERDOĞAN, Ö. ve UYGUN, M. 2012. “Sınıf Öğretmenlerinin Kelime Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar ve Kullandıkları Yöntem-Teknikler”, Uluslar Arası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi, 2(4), 1-12.
- YAKICI, A., YÜCEL, M., DOĞAN, M. ve YELOK, Ş. 2008. “Üniversiteler İçin Türkçe I Yazılı Anlatım”, Gazi Kitabevi, Ankara.
- YAMAN, E. 2008. “Yazma Sanatı”, Ankara: Savaş Yayınevi. ss. 350.
- YANGIN, B. 2007. “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Altı Yaş Çocuklarının Yazmayı Öğrenmeye Hazırbulunuşluk Duruları”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 32, s. 294-305.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. 2013. “Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri”, Ankara: Seçkim Yayıncılık. ss. 446.

YÜCEL, T. 2012. “11. Sınıf Dil ve Anlatım Dersinin, Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

EKLER

EK-1: Yazılı anlatım çalışma kağıdı

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma, ortaöğretim (lise) kurumlarında eğitim gören öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarında(kompozisyon) yazım kuralları ve noktalama işaretlerinin kullanımını belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki kişisel bilgi formunu doldurmanız ve ilginizi çeken bir konuda yazılı anlatım çalışması yapmanız beklenmektedir. Yazılı anlatımınız yazım kurallarına uygunluğu ve noktalama işaretlerinin doğru kullanımı açısından değerlendirilecektir. Bu nedenle yazılı anlatımınızda yazım kurallarına uymanız ve noktalama işaretlerini yerinde kullanmanız beklenmektedir. Kişisel bilgi formunda verilen bilgiler, araştırmacı dışında kimseyle paylaşılmayacaktır.

Bu araştırmaya yaptığınız katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Murat DEĞİRMENCİ

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz:

a) Erkek ( )   b) Kız ( )

2. Eğitim gördüğünüz lise türü:

a) Anadolu Lisesi ( )   b) Fen lisesi ( )   c) Anadolu Meslek Lisesi ( )

d) İmam Hatip Lisesi ( )   e) Çok programlı Anadolu Lisesi ( )   f) Diğer ( )

3. Sınıf seviyeniz:

a) 9 ( )   b) 10 ( )   c) 11 ( )   d) 12 ( )

4. Yaşadığınız yerleşim birimi:

a) Kent ( )   b) İlçe ( )   c) Kasaba ( )   d) Köy ( )

A. Aşağıda verilenlerden biriyle ilgili kompozisyon yazınız.

Kompozisyonunuzun değerlendirilmesi yalnızca yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluk bakımından yapılacaktır. Bu nedenle yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ederek yazınız. (Metin en az 1, en çok 2 sayfa olmalıdır.)

1. Çevre kirliliği ve çevre kirliliğinin nedenleri
2. Doğa sevgisi
3. Okuldaki bir gününüz
4. Sosyal medya nedir? Sosyal medya bağımlılığı
5. Kitap okuma ve toplumun kitap okuma alışkanlığı
6. Teknolojinin yararları
7. Hayvan sevgisi ve hayvanlara zarar verilmesi
8. Kadına şiddet
9. Okulunuzun tanıtımı
10. Örnek aldığınız, sevdiğiniz bir kişiyi tanıtmak
11. Yukarıdaki konulardan biriyle yazmak istemiyorsanız ilginizi çeken bir konuda kompozisyon yazınız.
12. Ya da aşağıdaki hikayeyi devam ettiriniz.

Kulübeden aşağı atladı Csongor ve bahçedeki ağaçların gövdelerini siper ederek asmaya kadar koştu. Elinde bıçağı ile sessizce asmaya tırmandı ve açık pencerenin pervazından tutunarak içeri atladı. İçerde uzunca bir koridor vardı ve koridorun iki tarafında birer oda. Birinden derin horultular geliyordu. Yeniçerilerin koğuşu diye düşünüp koridorun diğer tarafındaki odaya yöneldi. Yılan kadar sessiz süzüldü odaya. Karşılıklı iki sedir ve üzerlerinde iki yatak vardı. Birinde kafası da örtülü, biri uyuyordu. Diğerisi ise boştu. Kılıcını çekti ve yatakta uyuduğunu düşündüğü adama indirmeye başladı. Bir, iki, üç... Sonra surdu, derin bir sessizlik oldu. Çarşafı kaldırdığında gözlerine inanamadı. Yatak boştu ve biri yatıyormuş izlenimi vermek için yastıklar konulmuştu....

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte

...

Bir sürahi yap Halil usta dedi o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırıp verdi

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

Yazım yanlışları bulunan metnin doğru yazımı ve noktalama işaretleri

Bir gün çini atölyesine gittik (.) Fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski(,) büyük(,) ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni (.)Alt katta bir toprak var(;) çok açık gri ve özel bir toprak(.) Onu dinlendiriyorlar önce(;) sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar(.) Tüm Kütahya çinilerindeki vazo(,) tabak ve sürahilerin ana maddesi bu toprak işte(.)

...

Bir sürahi yap Halil Usta(,) dedi(.) O killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı(.) Biz(,) orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk(.) Usta(,) sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırıp verdi(.)

Her yer o kadar darmadağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza(,) oranıza buranıza takılan tahta parçalarını(,) keresteleri görüyorsunuz(.) Fırının istenen 1600° (°)lik ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları(.) Üst kat da kendi arasında iki kat gibi

ayrılmış(:) birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası (,)diğerinde çinilere renk renk(,) desen desen alinteri döken Kütahya(‘)nın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var(.) Tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20(‘) ye yakın(.)

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış(,) İşte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrı da(,) boya sırn altında kaldığı için hiçbir şekilde bozulmamalarıymış(,)

... genç kızların(,) fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyor mu(?) Çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD(‘)ye büyük iş düşmektedir(,)

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

EK-2: Görüşme formu

Cinsiyet:

Mesleki kıdem:

Mezun olunan fakülte:

Görev yapılan lise türü:

Görüşme soruları

1. Öğrencilerinizin yazılı anlatımlarında sıkça karşılaştığınız yazım ve noktalama hataları nelerdir?
2. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında yazım ve noktalama hatası/hataları yapmalarının neden/nedenleri nelerdir?
3. Öğrencilerinize yazım ve noktalama hatalarıyla ilgili dönüt verir misiniz? Dönüt veriyorsanız bunun öğrencilerin yazılı anlatımları üzerindeki etkisi/etkileri nelerdir?
4. Yazım ve noktalama hataları yapan öğrencilerle ilgili görüşleriniz(akademik başarı, sınıf içi durum, iletişim, derse katılım vb.) nelerdir?
5. Yazım ve noktalama hatası yapan öğrencilerle en çok hangi sınıf seviyesinde karşılaşıyorsunuz? Neden?
6. Size göre öğrencilerin yazım ve noktalama hatalarının giderilmesi için neler yapılabilir?
7. Yazılı anlatım becerisinin kazandırılmasında hangi etkinliklerin daha faydalı olacağını düşünüyorsunuz? Neden?
8. Eklemek istediğiniz başka bir görüşünüz var mı?

EK-3: Ayrı yazılan birleşik kelimeler

(18)

programları... kaldırıldı (.) çok doğru ve geç kalınmış bir olay (.)
... önce kaldırılmalı (.) hatta (.) hiç ihtar verilmemeliydi (.) Ben bu
... programların... kaldırılmasını (.) destekliyorum ve hatta (.) bazı farklar
... dışı... adı verilen (.) konuları abuk subuk olan (.) Aldatma (.)
... zengin ailelerin parayla (.) çocuk alması (.) yavaş ahlak (.) anlatılarını
... takt eden aileler vs (.) diyetlerde kaldırılmalı (.) çünkü geleceğ
... neslimiz olan çocuklarımız (.) bu diyetleri izliyor ve
... örnek almaya (.) onlar gibi davranmaya başlıyor (.) Bilimsel
... altlarına yerleşiyor ve sanki neslimiz (.) Türk milletinin
... gelecek neslimiz (.) sacma sapan hareketleri yapmaya
... başlıyor (.) Ama halkımız böyle diyetleri izliyor ve heyecanla
... yeni bilgiler bekliyorlar (.) Ama buna bilimsel insanlar
... tepki gösterse ve denetimlerin gerekli kurumları (.) geleceğimizin
... kurumları adına bu diyetlere bi dur demeli (.) Bunun gele-
... ğimiz için yaparlar (.) Zaten o mekullere gelme amacını
... nedir (.) Tanıdıkları bir yere getirip mide (.) zehir (.) memur
... yaparlar (.) Yanı sıra (.) zehir (.) eve (.) hemen (.) yok (.) bir de öyle
... bir şey demeyelim (.) yapıyorlar (.) yapıyorlar (.) yapıyorlar (.) Çünkü
... herkes tanıdıkları olan bir şeyler bekliyor (.) Bellememeli ama
... yapıyor (.) şimdi (.) bu yazıyı okuyan (.) diyebilir (.) bunu ya
... ne bir (.) ne yapıyor (.) Ama hepsinin birbirine bağlantısı
... var (.) Burada bunu bilen (.) anlatıyor (.) yok (.) çocuklarımız (.) kes
... tür diyetleri izleyen (.) çocukların ahlakı (.) bozuluyor ve
... sansür (.) formlerde bir yerlere gelip edalat sızlık yapıyor (.)
... Sosyal medyaya gelecek dursak (.) hitin (.) medya (.) etkisi (.)
telefon (.) sayısı (.) program (.) ya (.) bir yerlerin fotoğrafını
... yapıyor (.) batın (.) ya (.) bir konu (.) geldi (.) aktıra (.) evet (.) dilimizde
... sayıları (.) yabancı (.) sözcük (.) var (.) Yanı sıra her (.) yerde (.) bir ad
... eksikliği (.) var (.) Ama (.) o (.) şekilde (.) birçok (.) kurum (.) var (.)
... derneklerimiz (.) kuruluşlarımız (.) var ama ne işe yapıyorlar (.)
... o kadar (.) para (.) harcandı (.) ne yapıyorlar (.) sorarsak (.) galiyolar
... ama (.) yeterli (.) gelişme (.) onun (.) içinde (.) ahlak (.) vicdanlı
... nesiller (.) yetişme (.) konu (.) formler (.) dağıtmadan (.) etkilerim (.)
... son (.) söz (.) olarak (.) Yinede (.) en büyük (.) eğitim (.) ve (.) Ahlak
... alyle (.) olur (.) Saygılarımla (.)

.....
.....
.....
.....

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz.

Yazım yanlış bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik. Fabrika cinsi bir yer beklerken, bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurılmış çalışma yeri şaşırttı beni. Alt katta bir toprak var, çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar. Önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar. Tüm Kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

....
" Bir sürahi yap Halil usta dedi, o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı. Biz orayı ilk kez gezen, birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk, usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza

yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası, diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var, tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20'ye yakın.

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış işte, Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış,

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin tütünün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

EK-4: Bitişik yazılan birleşik kelimeler

bubi tuzağı kafasını gövdesinden ⁵⁸ ^{Ayrılmış}

1) ben ben - ben dedi. o sırada yeni ceri saraya casus vardılar! diye borsid.

Yavaş yavaş saay temizleniyordu. Sıra 2. geldi
2. Sini ağarını ses çıkarmış diye kapattı. (1)
ve birağın ta gövdesinde delikler (2) (1)
kollar Adeta selale gibi fıskırlıyordu. (1)
3. Adam se sağına ve soluna baktı. (1) (1)
nerde (1) 2. borsid. O sırada anasının boğazına
kalatı hissetmişti. ana çok geçti. 1. borsid
yapık hopuzda adeta Pert. 1. 2. borsid.

kart dördü. 3. yene yeni cerile. bitişik

sa fuge 2. 50 saatlık 3. bölümünde nasit öldürdü
celeti. (1) kadar Adanı da birliğini içeri çıkaratı (1)
Bu sırada dışarıdan kusunan! (1) (1)
oluşmasını gören yeni cerile kaput. (1)
habetçik. e. Sesler itme sırasında (1)
esango kalıya. Pencereye çalıs. (1) (1)
bir istik. ses duyuldu. (1) ses hizirinin 2. (1)
ve 3. Saay. Sırada. (1) (1) (1)
2. sırada kusun! Casus burda hisetiy. (1)

ama Esango kalıyı zerda olsa acmay. (1)
mıstı. (1) büyük birlik Saaya g. (1) (1)
eder. (1)

devam edicek

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik. Fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni. Alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm Kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

Bir sürahi yapıyor Halil usta dedi. O killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gören birkaç kişi havretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk. Usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtım ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar dar ve dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken Kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın.

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri surlanıyormuş işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik, fabrika çinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni. alt katta bir toprak var, çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar, önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar, tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte,

...
Bir sürahi yap Halil usta dedi. o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı, biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi,

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın

Desen çizildikten sonra esvaların üzeri sırlanmış işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için ilde bozulmamalarıymış

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

(8)

ve sonra (1) bagvaltiyi yapariz (1) yemegi yedikten sonra okul ziyafetlerini giceriz (1) Evden cikarak Servisin geldiği yere doğru yol aliriz (1) Servisin saati geldiginde duraya geliriz (1) Servise biner ve okula gelirken, müzik dinleriz (1) Okula geldigimizde ise cantaları bindirmek için sinifa cikariz (1) ve zil caldiginda Asagiya doğru ineriz ve okulumuzun Müdür veya Müdür muavinine (1) hüsüne cikarak konusmasi gerektiren bizlere izah ederler (1) yapmamiz veya yapmamamiz gereken olaylari bize anlatirlar (1) ve konusmasi bittikten sonra Sireyle siniflara cikmaya baslariz ve sinifta ders neyse kitaplar cikararak dersi hazirlariz (1) Öğretmen sinifa gelerek söyle der (1) Günaydin çocuklar (1) Öğrenciler de söyle der (1) Size de gundayin hocam (1) ders baslariz (1) öğretmen bizlere dersi anlatmaya calisir (1) biz de dinlemeye caliriz (1) sonra zil calar (1) biz tuvalete gideriz (1) ihtiyacimizi gideririz (1) sonra (1) kantinada (1) otururuz ta sohbet ederiz ve zil (1) calar (1) Sinifa girerek öğretmenin selmesini sabırsızlıkla bekleriz (1) öğretmen her zaman Zisi gibi

ögle arasi olur (1) Asagiya inerek yemek sirasina gireriz (1) bir az zaman alsada sırada bekleriz (1) Sıra bize geldiginde yemegi alarak yemek (1) haneye doğru gideriz (1) yemegi yeriz ve disariya cikariz (1) Dersimiz beden eğitimi olduğu için disarda sıra oluruz (1) ve öğretmen gelir ve yoldamayi calir (1) sonra futbol tabii veya bisikletleri öğrencilere verir (1) biz (1) her zaman Zisi gibi bisiklet bireriz (1) ve akşam olursa servise binerek eve gideriz (1)

SON

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz.

Yazım yanlışlığı bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik, fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üç katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni, alt katta bir toprak var, çok açık gri ve özel bir toprak, onu dinlendiriyorlar önce, sonra havuzdaki suyunu, çinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

Bir sürahi yapıyor Halil usta dedi o killi toprak parçası, birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı, biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş, duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtıma ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınık ki, çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza, oranıza, buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz, fırının istenen 1600°'lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar, bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış, birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğeri çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20'ye yakın.

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanıyor, işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

1 genç kızların fırının karşısında sıcaktan havuzlarda rutubetten sehpa başında ıkı bukiüm oılmaktan, canı çıkmış melikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu? çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD'ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik, fabrika çinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni, alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar, tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahiğin anamaddesi bu toprak işte,

atıyorlar.

Bir sürahi yap Halil usta dedi, o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtı ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınmki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağımıza oranıza buranıza

yaşıyorlar, bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var, tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın . . .

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanıyor işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya, sıran altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD'ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

EK-8: Soru eki

(97)

Eğitim sistemimiz değişmedi. Şimdi ben bu yazıyı
yazacağım. Fakat kesinlikle sıyasa amaçlı yok. İler-kg (-)
den bir obrok sistemi yorumlamaktayım. Sorun 1: (-)
Ben neden felsefe dersi görmekteyim?? Sorun 2: (-)
Ben neden edebiyat dersi görmekteyim?? Elbette (-)
Böylece her öğrenci sisteminde hatalar olduğunu
dile getirebilir. Ama mutlaka birinden bir hollüden (-)
Öğrencinin ne haddine hocaya not vermek? Tabii (-)
oller bine bol bel versin. (-)

Bugünkü dünya pek zordu. Böyle soru olur mu?
Fizik dersinden 3 doğru var. Matematik dersinden
3 yanlış var. Bu ne yaman gelişkidir? Dışında
yazı yazdığımız bu zamanın ortası neden delik??

Emekli maaşına zam yapılabilmek mi?

Diğer beşim kışta ne oldu?? İçimde mi-kg (-)
hendis olma isteği var. Lakin mühendisler için
hayat zor. Oysaki doktorlar okullarını bitirdikleri
gün bolluğa kavuşuyorlar. Gerak bu sinav sorularım
ne ikisini de kazanmam. (-)

Kendimi günlük tutuyor gibi hissettim. (-kg (-)
Wk tutmak baya pek beğenmedim. Ben Dil ve
Anlatım dersinde Sınıfa kalmaktan zor kurtulan
bir öğrenciyim. Günlük tutmak, yazı yazarak beşim
neyine?? (-)

Açaba bu bitiren okulumun hisatında yeterli
demir ve çimento kullanılabilir mi?? Dayana bil dediği
maksimum deprem şiddeti ne açaba?? Deprem olsa
Okulumuzdan kaç kişi kaçan olur açaba??

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte

...
Bir sürahi yap Halil usta dedi o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir ipe uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için büyük iş düşmektedir

KÇD: Kü

EK-9: Kısaltmaların yazımı

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün ^{Çini} çini atölyesine gittik, ^{Fabrika} fabrika çinsi bir yer beklerken, bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş, çalışma yeri şaşırttı beni. ^{alt} alt katta bir toprak var. ^{çok} çok açık gri ve özel bir toprak, onu dinlendiriyorlar, önce, sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar, tüm ^{Kütahya} kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin ^{ana maddesi} anamaddesi bu toprak işte.

Bir sürahi yap, Halil usta dedi; o killi toprak parçası ^{bir kaç} birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı. ^{Biz} biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş, duruyorduk, usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi. ^{Usta} Usta

Her yer o kadar darma dağınık ki, çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz, fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar, bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış, birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası, diğerinde çinilere renk renk, desen desen alın teri döken ^{Kütahya'nın} kütahya'nın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var, tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20'ye yakın, ^{Kütahya'nın} Kütahya'nın

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanıyormuş işte. Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya, sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

... ^{Genç} genç kızların fırının karşısında ^{hiçbir} suoktan cam sakıncı değil, ucuzkanların emeğinden Kütahya k ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir, ^N N

KÇD: Kütahya Çini ve Seramik Sanayi

EK-10: Büyük harflerin yazımı

(27)

Midekim İnsanlar zamanının büyük bir
kısımını Sanat Alemde Geçiren var Ama bazı

ve bu sorun insanın ileri Gelen bir
Sidinti. ^{Yaptıya} ^{Vör} ^{Kaz} bazıları anlamada
geçmekle vb. teknolojik gelişmeler olmadı. Zamanla
insanlar birbirleriyle sohbet ederler veya günler
oyunlar. Saba başında sıcak bir bardak çay
ve sohbetlere katkı etmişler. İnsanlar arasında
misafirperverlik vardı. Sınırlı bir telefonla veya
bilgi saygıla mesaj atıyorlardı.

Sosyal medyanın ^{Yayı} ^{Mesyle} birlikte Eski
Gelenek ve kültürler önemini kaybediyor. (-)
Erkekler için ^{veya} ^{sade} bu zamanda kadınların
mahrem diye ^{bir} ^{şey} kalmıyor. ^{el} ^{kız} ^{bi}
fata ^{se} ^{hili} ^P ^{Atıyor} ^M ^{İnanıyor} ^{de} ^{Yanım}
^{Yanına} ^{Altına} ^{İnanıyor} ^{de} ^Ö ^v ^{Yazdan}
Sosyal medyanın ^{ve} ^{insan} ^{ların} ^{he} ^{tede} ^{Kadınların}
üzzerinde ^{faz} ^{ettisi} ^{var} ^{ve} ^{ve}
Sınırlı olarak sosyal medyanın ^{üzzerinde}
çok ^{zararı} ^{var} ^{ve}

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte

...

Bir sürahi yap Halil usta dedi o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı orayı ilk kez geçen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırıyordu

Her yer o kadar dar ve dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

24

Ben de kendi hayatımı $N^{(1)}$ gerçekleştirmek için su $\frac{3}{5}$ günlük dünya 385 günü $N^{(1)}$ için okuyup adam olmam ve memleketime hayırlı bir evlat olmam gerekiyor. Bu yüzden kendime bilim adamı olsam neyi icat ederdim? diye kağıda sordum. Ve su cevabı verdim: (i)

"Ben bir bilim adamı olsaydım (i) duyguları icat ederdim. Çünkü duyguların insanlığında öyle bir yer ve önemi var ki insanlar için onlarda mutlu etmek (i) mutlu olduğu anda daha da mutlu edecek, adaletli olma (i) duygusu (i) huşu (i) güvenli (i) sevinçli (i) ağlayan (i) sadakatsiz (i) güvenilir yapan duyguları bir kapsüle koyardım. İğne ya da serum da olabilir. (i) Yardım. Belli bir ücret karşılığın satıp 5 vakit kullanmalarını isterdim. (Merak etmeyin olutkca sağlıklı ve hiç bir zararı yoktur.) Sonra bunu yurt dışına satarım. Ülkeyi kalkındırmak için elimden geleni yaparım. Tabii bunun için teknolojinin gelişmesi gerekiyor. Bunun içinde (i) teknoloji alanında iyi olan arkadaşlarımı destek ve onlara yardımcı olurum. (i)

Baska bir buluşum da (i) hastalık ve barış için bir beyin yıkama makinesi yapardım. Herkes kendisine yapılan kötülüğü unutsun, yapılan iyilikleri hatırlasın diye. (i)

Son olarak da (i) hatta en önemli devin insanlık (i) iksiri icat ederdim. Bu iksir insanlığı sağlıklı (i) Bu yüzden bu iksiri bedava ve bolca dağıtırdım. (i) Maksat (i) herkes bir fayda (i) mız dokunsun. (i)

ZPKL

Teknolojiye lağı:l derse vermemi z tezimidir

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik. fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni. alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo, tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

Bir sürahi yapı Halil usta dedi o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk. Usta sürahi bittiğinde bir ipe uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kanısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyö, fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar. Bunları üst katta kendi arasında sahibinin odası diğerinde, çinilere renk renk desen desen alın ferî döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

Genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

89

Yak bu şeyin (1) insanlık dışı bir şey bu (2) Bu insanlık dışı şeyin önüne neden geçilmiyor peki? (3) Ya da geçilmiyor mu? Daha kaç annemizi (4) çocuğumuzu (4) elimizi (4) aldımızı öldürecekiz? (5) Bu ölmek için zaman bedenler olsa da asıl bahsettiğim ölüm ruhen (6) İltica düşündük mü (6) neler hissediyorlar bu küçük bedenlerde (7) pislik kirlilik (8) yabancı eller nasıl dalaıyor diye? Kendimizi bir anlık onların yerine koyduk mü? (9) Yağsız tecavüzçüler ya da sapıklar düşününce (10) düşünür mü? (11)

Bir de indirimler var tabii (12) sarmak hissi (13) bir anlamı olmayan (14) geri de kalmış (15) insanlara (16) eksi negatif ve megen manimsi (17)

ya da eski sevgili indirimi (18) Sevdiği (19) Kocasını (20) babasını (21) alman (22) insanı serin kışın yapmaz (23) Oğlunun istediğini de düşüneceğini (24) istediğini zaman bedenine sahip (25) alacağını bir şey değil! (26) Babalar (27) kızlarının (28) ellerinden dayak yören neredesiniz? (29) Dolar (30) sizin canına (31) Ontara sahip (32) ukin (33) Bedenlerine hapsalmalarına izin ver - (34) meyin (35)

EK-13: Hece-satır bölünmesi

teyin oldu. (1939 ve sonrasında İslami düşünceye girişimi tem- K9C
sil eder. (7)) Makalesinde toplumun istahının ve Müslümanların bu yönde
çalışmasının Kur'an'ın emri olduğunu savunuyor. (1) O dönemde Mısır (-)
n... o... dönemi toplumsal yapısını ve geçirmekte olduğu değişimleri K9C
yanı... eleştiriyordu. (1) 1949 yılında ABD'ye gitmiştir. (1) Bu dön- K9C
em! boyunca Amerikan yaşam tarzını ve toplumunu tanıdı. (1)
gu... ıktığı... eleştirmiş ve Amerikan medeniyetini primitif
olarak görür ve reddetmiştir. (1) Ayrıca yine ABD'deki yıllarında
daha önce kaleme almış olduğu edebî makale ve eserleri eleştiriyor. (1)
o... dönemlerde sahip olduğu daha setüler olarak tanımlanabilecek
edebiyat anlayışında, aydın edebiyatın da kaynağı olarak
en başta İslam (1) olmasını gerektiğini savunuyordu. (1)
Kitaplarında geleneksel... geleneksel... İslam (1) karşı... sahip
bir... İslam (1) savunuyordu. (1) 1954 yılında Tenar Abdül Nasir'a
düzenlenen sürgün sürecinde diğer Müslüman kardeşler
gibi göz altına alındı ve ardından hapishaneye atıldı. (1) Hapishane
ne... cellatları tarafından ağır işkencelere maruz kalması sonu- K9C
cunda mide ve bağırsak damarlarına zarar görmüştür. (1)
Buna rağmen cellatlar eğitilmiş köpeklerle onu kovalıyor. (1)
hastalık ve yorgunluğa dayanamayan bir an bile yaşamadığı
zaman köpekler kelimenin yarısı vücudunu parçalıyordu. (1) Mahkemesi istisna
amacıyla Mısır (1) gelen insan hakları temsilcisinin Mısır (1) gelen
insan hakları temsilcisinin Seyyid Kutup'un vücudundaki işk-
ence... iletirini görmemesi için mahkemesi engelleniyor. (1) 12 hafta
sonra Seyyid Kutup maneviyeye giriyor ve 12 yıl hapis
cezasına mahkûm oldu. (1) Hapiste 12 yıl kaldıktan sonra sihhî
sebeplerden dolayı serbest bırakıldı. (1) Ama kendisi evinde zorunlu
ikamete tabi tutuldu. (1) 1965'te (1) Yıldız İnançlar (1) adlı eserinde
dolayı tekrar tutuklandı. (1) Cellatlar tam dört gün boyunca onu
bağlamışlardır. (1) Yiyecek ve içecekten de mahrum bırakılmıştır. (1) Kutup
su istediğinde cellatlar suyu getirir ancak ona su vermiyor
daha fazla eziyet getirmeden getirilen suyu gözleri önünde (-)
nde yere döküyorlardır. (1) (1) Yapılan bunca işkenceye rağmen
onu... davasından vazgeçemeyince bu kez psikiyatrist işkence
yapmaya başlarlar. (1) 25 yaşındaki mühendis yeğeni Rifat Betç
es... Şafik (1) getirerek gözleri önünde ona akıl almaz
işkenceler yaptırıyor. (1) İşkenceye dayanamayan Rifat dayısının
(1)

EK-14: Kelimelerin yazımı

duyduk ve "niye hayvana ezizet ediyorsun?" dedi ki Adam "Sanane" dedi ki Bende "hayvanlara ezizet etmek hiç de iyi bir şey değil" dedim ki "yaptığın yanlış" dedim ki Hayvancağın ayakları kanıyordu ve çok acıdı. sonra Hayvan koruma derneğini aradım ki hemen gelip adamı aldılar. hayvanada müdahale etti ki (-) ki Hayvan koruma derneğinde görevliler bize teşekkür ettiler ki Bende "ne demek?" ki hayvanları korumak çok iyidir" dedim ki onlarda "keske herkeş sizin gibi hayvan sever olsalar" dedi ki Herşen bir olay oluydu ki Hayvanlara kimse bakmıyo. Çok oluydu. Hayvanları korursak hiç bir hayvanın nesli tükenmez ve onları avlamazsak hiç bir şey olmaz ki Hayvanları sevelim ve sayalım ki Hayvanlara bakmak çok iyi bir şey ki (-)

Okul Günüm (Bir günüm)

Öncelikle sabah uyanmam çok zor oluydu ki (-) Zorlarsa olsa uyanıyorum ki (-) sonra elimi yüzümü yıkıyorum ki Kahvaltı yapıyorum ki (-) Üstüm giyip Okula dağcı çıkıyorum ki (-) Ezizet gibi otobüsler hayvanları bile böyle dövüyorlar ki (-) çok sinir oluyorum ve okula varıyorum ki ilk ders başlıya ve hemen son ders geliyor ki Okul ile durak arası çok uzak oluydu ama mecbur gidereğiz ki Duraga varıyorum ve yarım saat otobüs bekliyorum ki otobüse biniyorum ki (-) Eve varıyorum ki (-) eve varınca başatetlerimi temizliyorum ki (-) yemek yapıyorum ki (-) yemek yapıp telefon oynuyorum ki (-) yatıyorum ki (-) sonra akşam ödevlerimi (felan) yapıyorum ki (-) 1 saat 2 saat

EK-15: Nokta

Soniyeler içinde binlerce matematik hesaba yapabiliyoruz.
Hesap makinesi misal okulda artık okulları hepimizde
Akıllı tablet var. Bu öğrenilenlerin çok güncel bir şey değil.
Öğrenilenler için bir şekilde daha iyi olanları takip edilmeye
başlandı. Güncel faydaları var: adam eliyle hiçbir şeyi
deyip çalışıyor. Yama gibi bir yapılıncı. Çoğunlukla
yok teknoloji etmeden ilerledi. artık telefonla insan
gibi konuşabiliyor. misal SMS, Ben seni ile bugün
nosilse ne olur yaparsın ve daha bir çok şeyi. Lenses ile
ama tabiki teknolojinin iyi yanları olduğu gibi bir çok
kötü yanları da var. daha 15 yıl önce sadece insanlar
bu kadar şeyi yapabiliyorlardı. artık insanlar
dışarıya çıkıyorlar. arkadaşları ile yine göre fazla
görüşüyorlar. Çocuklar artık bilgisayarın başında
saatlerce her şeyi yapıyorlar. bir sosyal medya ve süpermarket
yükselme de var. tabiki sosyal medya da daha fazla işleri
ki artık anında öğrenilebilir yani daha bir çok işleri
Bunun yanında bile teknoloji kötü bir şeydir. ama en
kötü olanı sosyal medya. sosyal medya her şeyi yapabiliyor.
en son Facebook, Twitter tüm insanlık sosyal medya.
andan da adam gibi düşünür. kıyamette en kötü olanı
kullanılan sosyal medya. artık artık artık. ayından
bu kadar insanı sadece birkaç saniye içinde
okulda geçen her şeyi de sosyal medya. sosyal medya
kullanılabilir. ama en kötü olanı sosyal medya.

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz.

Yazım yanlış bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin ^{üçüncü} (üç) katına kurulmuş, çalışma yeri şaşırttı benif alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo, tabak ve sürahilerin anamaddesi bu torak işte.

Bir sürahi yap Halil usta dedi o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yaptımı ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 e yakın.

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanıyormuş işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

genç kızların fırının karşısında sıcaktan havuzlarda rutubetten sehpa başında iki büklüm olmaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormuş çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

(18)

programları kaldırıldı (...) çok doğru ve geç kalınmış bir olay (...) hatta
 önce kaldırılmalı (...) hatta (...) hiç ihtar verilmemeliydi (...) Ben bu
 programların kaldırılmasını destekliyorum ve hatta (...) bazı farklar
 değil (...) verilen (...) konuları abuk subuk olan (...) Aldatma (...)
 zengin ailelerin parayla (...) çocuk alması (...) yavaş aşklar (...) anlatılarını
 teker eden aileler vs (...) diyetlerde kaldırılmalı (...) çünkü geleceğ
 nesline olan sorumluluğumuz (...) bu taktik (...)
 örnek almaya (...) onlar gibi davranmaya başlıyor (...) bilins.
 gelecek neslimiz (...) sacma saçma hareketleri yapmaya
 başlıyor (...) Ama halkımız böyle diyetlere sevinir ve heyecanla
 yeni bilimsel beklentiler (...) Ama buna bilimsel insanlar
 tepki gösterse ve devletimizin gerekli kurumları (...) geleceğimizin
 korunması adına bu diyetlere bi dur demeli (...) Bunun gele-
 cegimiz için yararlıdır (...) zaten o mekullere gelme amacları
 nedir (...) tanıdıkları bir yere gidip midir (...) memur
 yapmaları (...) yani zorlu (...) evet (...) hemen (...) yok (...) bide öyle
 birsey demeyelim (...) yapıyorlar (...) yapıyorlarsanız (...) yapıyorlarsanız (...) çünkü
 herkes tanıdıklarından bir şeyler bekliyor (...) belki ama
 yapıyor (...) şimdi (...) bu yazıyı okuyan diyetler (...) bunu yapan
 nesil (...) ne yapıyor (...) ama hepsinin birbirine bağlantısı
 var (...) burada bunu bilen (...) yok (...) yaptıklarını (...)
 tür diyetler (...) çocukların ahlakı (...) bazıları ve
 sonra topluluklarda bir yerlere gelip edalet sızlık yapıyor (...)
 Sosyal medyaya gelecek dursak (...) bütün gençlerin elinde bir
 telefon (...) sosyal medya programı (...) bir yerlerin fotoğrafını
 çekiyor yada "selfie" denilen (...) altında türkçe den "beğenim"
 yapıyor (...) bakın (...) yine bir konu geldi aklımıza (...) evet (...) dilimizde
 sosyal medya yapancı sözcük var (...) yani her konuda birad
 etmişler var (...) Ama oslarda birçok kurumumuz var (...)
 derneklerimiz (...) kuruluşlarımız var ama ne iş yapıyor (...) ?
 O kadar para harcandı ne yapıyor (...) sorular geliyor
 ama yeterli (...) gelişmedi (...) onun içinde ahlak (...) vicdanlı
 nesiller yetişmedi (...) konu ahlakla ilgili değil (...)
 son söz olarak (...) yinede en büyük eğitim ve ahlak
 ailesi olur (...) Saygılarımla (...)

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz.

Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik. Fabrika cinsi bir yer beklerken, bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni. alt katta bir toprak var, çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar. önce sonra havuzdaki suyun içinden süzülüp atıyorlar. tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

"Bir sürahi van Halil usta dedi, o killi toprak parçası birkaç dakika içinde bçimlenme başladı. Biz brayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk, usta sürahi bittiğinde bir iple

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz. fırının istenen 1600° ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları, üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası, diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var, tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20'ye yakın.

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış işte, Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırm altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış,

... genç kızların fırının karşısında sıcağından canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışı bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik. fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni. alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak. onu dinlendiriyorlar önce, sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar. tüm Kütahya çinilerinde ki vazo, tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

"Bir sürahi yap Halil usta dedi. o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı. biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi, hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk. usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağımıza, oranıza buranıza takılan tahta parçalarını, keresteleri görüyorsunuz. fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları. üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış, birinde eşyaları sergileyen atölye yansıtan kadınlar var. tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın!

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış. işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırında boya, sırmın altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış, delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışları bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik fabrika cinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni alt katta bir toprak var çok aç bir toprak onu dinlendiriyorlar önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tünlerinde ki vazo

Bir sürahi yap Halil usta dedi o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtımı ikiye ayırı verdi

Her yer o kadar darma dağınık ki çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk desen desen alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanıyor. işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

EK-19: Soru işareti

(165)

ben ona ne yapabirdim diye hiç düşünmüştür kendini.
Siddet görenlerin için empati kurmaya çalışın. Bu kadar
acıması bir insan nasıl empati kursun? kendini onlara karşı
güçlü, cesur zanneden bir zavallı benç. Bu yüzden KADINA
SİDDET'E DURT" demek için onlara destek çıkmalıyız ve
onların her zaman yanlarında olduğumuzu hissettirmeliyiz. (.)
Aslında onların ne kadar iyi ve ne kadar cesur olduklarını
inandırmak ve her zorluklara karşı bas edebileceklerini
inandırmalıyız. Kadına siddet uygulayanları benim gözümde
o kadar zavallı o kadar gaddar insanlar ki siddet uygulayarak
bir yere geleceklerini siddet asla bir çözüm yolu olmadığını
onlara göstermek için birbirimize destek çıkmalıyız. (.)
Siddet çözüm yolu değildir. Asla ve asla çözüm yolu
değildir. Kadına siddet uygulayarak asla ellerine hiç bir şey
geçmeyeceğini bilmelerini isterim. (.)
Kadına siddet uygulayarak sen zaten kendi mezarını
kazmış oluyorsun. Siddet asla uygulamayın ve uygulayanları da
engellejin. (.) (.)

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışı bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik, fabrika çinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı beni, alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar önce, sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar tüm kütahya çinilerinde ki vazo tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte!

Bir sürahi yapıyor. Halil usta dedi: o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı, biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk, usta sürahi bittiğinde bir ipe uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi.

Her yer o kadar darma dağınık ki, çevrede daha sokak kapısından başlayarak ayağınıza oranıza, buranıza takılan tahta parçalarını keresteleri görüyorsunuz fırının istenen 1600° lik ısıya çıkması için bol bol yakıyorlar bunları üst katta kendi arasında iki kat gibi ayrılmış birinde eşyaları sergileyen atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk, desen desen, alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın.

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanıyormuş işte, Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya sırn altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış!

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış delikanlıların emeğinden Kütahya kar

ediyormu çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çimçileri Derneği

EK-20: Kesme işareti

(55)

Sosyal medyada tabiriyle (.) gerekse bilmediğimiz birşey
 Çabuk öğreniyor. Teknolojiyle artık en yakın
 ayda basabiliyoruz (.) Güneş (.) Ay (.) Jüpiter (.) Mars (.)
 ve diğer birçok gezegenin ve uydularının isimleri
 Suna (.) Mesele Teknolojiyle Giresun içinde
 1.300.000 Tunceltiler Sığdırma bile biliyoruz (.)
 Uçaklar (.) Trenler (.) Arabalar (.) Geniler (.) Her şey
 Teknolojiyle imzalanıyor ama bir durumda
 Teknolojiyle (.) İnsanlar Teknolojiyle artık uzaktaki
 yerlere gibi rahatça ulaşabiliyor ve uydular
 gibi her Şeyde yollarını bulabiliyor yolda
 ilerlemeyi bile kendilerine imzalanmış herşey
 rahatça yapıyor (.) (.)

Ülkelerin Ardu ve Savunma (.) Sağlık gibi teknolojiler
 dilleri kalaylaştırıyor (.) Denizdeki Teknoloji
 İnsanlar yolda var (.) Zorunda ama en çok farkı var (.)

B. Aşağıda verilen metinde uygun yerleri gerekli noktalama işaretlerini koyunuz. Yazım yanlışı bulunan kelimelerin doğru şeklini kelimenin hemen altına yazınız.

Bir gün çini atölyesine gittik, fabrika çinsi bir yer beklerken bu eski büyük ahşap bir evin üst katına kurulmuş çalışma yeri şaşırttı, benî alt katta bir toprak var çok açık gri ve özel bir toprak onu dinlendiriyorlar, önce sonra havuzdaki suyun içinden süzüp atıyorlar, tüm kütahya çinilerinde ki vazo, tabak ve sürahilerin anamaddesi bu toprak işte.

~~ana maddesi~~

...
Bir sürahi yap Halil usta dedi, o killi toprak parçası birkaç dakika içinde biçimlenmeye başladı, biz orayı ilk kez gezen birkaç kişi hayretle gözlerimizi dikmiş duruyorduk, usta sürahi bittiğinde bir iple uzunlamasına yapıtını ikiye ayırı verdi.

değnek

Her yer o kadar darma ~~dağınık ki çevre~~ tahta çeklek kapısından başlayarak ayağınıza, oranıza buranıza takılan tahta parçalarını, keresteleri görüyorsunuz, fırının istenen 1600° lük ısıya çıkması için, bol bol yakıyorlar, bunları üst katta kendi arasında iki kat girer ayrılmış birinde ~~bir yerde~~ çinilerin atölye sahibinin odası diğerinde çinilere renk renk, desen desen, alın teri döken kütahyanın özgünlüğünü yansıtan kadınlar var tüm iş yerinde çalışanların sayısı 20 ye yakın!

Desen çizildikten sonra eşyaların üzeri sırlanmış, işte Kütahya çinilerinin bildiğimiz seramikten üstün olmalarının sırrıda boya, sırnın altında kaldığı için hiç bir şekilde bozulmamalarıymış.

... genç kızların fırının karşısında sıcaktan canı çıkmış, delikanlıların emeğinden Kütahya kar ediyormuş, çinilerin ününün daha çok yayılması için KÇD'ne büyük iş düşmektedir.

KÇD: Kütahya Çiniciler Derneği

EK-21: Ünlem işareti

(10)

(1)
Kacasını mutlu (1) Kacasını memnun etmiyorsa o kadının kacasına
sevgisi yoktur (1) Arkadaşları ise bir söz söyleyem (1) bunu Aklından
çıkarmayın (1) Konum beni güler yüze karşılığında isterse 10'a milyar
Bunun olsun (1) bu sözü unutmayın (1) ha ben hiç erkeklerle
hiç suç yok demiyorum (1) ha erkeklerle övüne ekme (1) (1)
Sma kadına bir gerek daha diyorlar (1) erkekliğine övüne bağli
rutacab (1) erkekliği ile mutlu olacak i'ce erkek ile huzurlu geçirecek (1)
(1) -

EK-23: Çift turnak

duydurduk ve niye hayvana eziyet ediyorsun? dedik. Adam "Sanane" dedi. Bende "hayvanlara eziyet etmek hiç de iyi bir şey değil" dedim. "Yaptığın yanlış" dedim. Hayvancağının ayakları kanıyordu ve çok acıdıysanra Hayvan koruma derneğini aradım. hemen gelip adamı aldılar. hayvanada müdahale etti. (-) Her Hayvan koruma derneğinde görevliler

bize teşekkür ettiler. Bende "ne demek" hayvanları korumak çok iyidir" dedim.

sever olsalar" dedi. Herşey bir olay oluyor. (-) hayvanlara kimse bakmıyo. çok perişan oluyorlar" dedi. (-)

Hayvanları korursak hiç bir hayvanın nesli tükenmez ve onları avlamazsak hiç bir şey olmaz. Hayvanları sevelim ve sayalım. Hayvanlara bakmak çok iyi bir şey. (-)

Okul Günüm (Bir günüm)

Öncelikle sabah uyanmam. çok zor oluyor. (-) Zorlarsa uyanıyorum. (-) Sonra elimi yüzümü yıkıyorum. Kahvaltı yapıyorum. (-) Üstümün giyip Okula doğru çıkıyorum. (-) Eziyet gibi otobisler. Hayvanları bile böyle dövüyorlar. Çok sinir alıyorum ve okula varıyorum. İlk ders başlıyor ve hemen son ders geliyor. Okul ile duvak arası çok uzak oluyor ama mecbur gidereceğiz. Duraya varıyorum ve yarım saat otobis bekliyorum. Otobise binıyorum. Eve varıyorum. (-) eve varınca teşahütlerimi teşahütlerimi yemeyi yapıyorum. yemeyi yapıyorum. Telefon oynuyorum. yapıyorum. (-) Sonra 90 san ödev tekrar felan yapıyorum. 1 saat 2 saat (-)

EK-24: Kısa çizgi

(95)

Kitap okuma düzeninin olması (1) biri her disiplinleştire...
hem de kitabın hayatındaki yeri de (2) kitap okumada
bir saat kadar süre okunmalı bence (3) Bu süre (4) toplumsal
televizyon başında saatlerce vakit aldırıp, hayatın baş
şeylerle doldurarak yerine (5) bu boş vakitlerinde eline bir kitap (6)
toplayıp okuyarak değerlendirmeli (7) (8) Hem bu faaliyet (9) kişisel
gelişimimizi de okunmuş (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20)
ve bu kitap sayesinde (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30)
enteresan bilgiler (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40)
güzel şeyler (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50)
"Oku" olur muydu? (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60)
"?" (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70)

Eğitim sistemimizin çok yavaş, obteguan düşünürsünüz (1) Bu
halkın gereksizleri de (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20)
derse uğrasın kafasını yarıyor (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30)
yaldızlı derslere değil de hiç ilmi düşünmüyor (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40)
ettirilen derslere girince zorunda kalıyor (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50)
benim hayalime ulaşmaları neden engelliyor (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60)
buna bir şeyler öğretiyor okutuyor ama lütfen yok ama
neden mat sistemi bu derslerden birisi bu kadar zorluyor (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70)

Yeterince (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20)
malıya (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40)
gelişset her birinin yetenekleri (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50)
nasıl (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70)
nasıl (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90)
nasıl (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

EK-26: Yazım ve noktalama yanlışlarıyla ilgili örnekler

me

Evi

1970'den Bugüne

Değişmeyen Lezzet

enna Apç. 744 000 000

Muhtaçlara yardım etmek;
hem kişiye şeref kazandırır,
hem de onu
kötü insanların
dilinden korur.

Kays bin Asım

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı – Soyadı : Murat DEĞİRMENCI
Doğum Yeri ve Tarihi : Kahramanmaraş - 1985

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği (2006-2011)

Yüksek Lisans Öğrenimi : Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
(2016 - 2018)

Doktora Öğrenimi :
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri : Düşünme Eğitimi- Kuramdan Uygulamaya (Kitap)
Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin ders
kitaplarındaki etkinliklere ilişkin görüşleri
(UTEOK- 2016 Sempozyum Bildirisi)

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Türkoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi (2011-2015)
Fatih Çok Programlı Anadolu Lisesi (2015-...)

İletişim

E-Posta Adresi : degirmencimurat2027@gmail.com

Tarih : 05. 07. 2018